

RAPORT DE MEDIU
pentru
PLAN URBANISTIC GENERAL SI
REGULAMENT LOCAL DE URBANISM
COMUNA TILISCA, JUDETUL SIBIU
(satele Tilisca si Rod)

Titular:

PRIMARIA COMUNEI TILISCA

Adresa: Localitatea Tilisca, cod 557280, Str. Principala, nr. 531, judetul Sibi

Tel. 0269 554002

Fax. 0269 554101

Elaborat de:

drd. ecol. Miclausu Camelia

-inscrisa in Registrul National al
Elaboratorilor de Studii pentru
Protectia Mediului la pozitiile 149
si 232

prin **S.C. ECO TERRA S.R.L.**

Adresa: mun. Sibiu, Ale. Infanteristilor, nr.
4/73, jud. Sibiu

Tel. mobil: 0769 628880

Fax: 0369 816273

E-mail: eco_camelia@yahoo.com

CUPRINS

Lista prescurtarilor	3
Glosar de termeni si expresii	4
1. Cerinte legale privind elaborarea PUG si a RM	5
2. Prezentarea PUG al comunei Tilisca	6
2.1. Continutul si obiectivele principale ale PUG	6
2.2. Relatia cu alte programe si planuri relevante	58
2.3. Prezentarea optiunilor relevante identificate; alternative fata de cele continute in PUG, inclusiv alternativa „zero”	66
3. Aspecte relevante ale starii actuale a mediului	68
3.1. Starea factorilor de mediu	68
3.1.1. Factorul de mediu ”Apa”	68
3.1.2. Factorul de mediu ”Aer”	73
3.1.3. Factorul de mediu ”Sol”	76
3.1.4. Factorul de mediu ”Biodiversitate”	77
3.1.5. Conservarea resurselor naturale	78
3.1.6. Sanatatea umana	79
3.1.7. Gestiunea deseurilor	80
3.1.8. Riscuri naturale	81
3.1.9. Patrimoniul cultural	83
3.1.10. Mediul socio-economic	84
3.1.11. Schimbari climatice	86
3.2. Evolutia factorilor de mediu in situatia neimplementarii masurilor din PUG	86
4. Caracteristicile de mediu ale zonei posibil de a fi afectate semnificativ	102
5. Probleme de mediu existente, relevante pentru PUG	110
6. Obiectivele de protectia mediului stabilite la nivel national, comunitar sau international relevante pentru PUG	113
7. Potentialele efecte semnificative asupra mediului	122
7.1. Evaluarea efectelor implementarii obiectivelor PUG asupra obiectivelor de mediu	123
7.2. Evaluarea efectului cumulativ al implementarii PUG asupra obiectivelor de mediu	139
8. Posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sanatatii in context transfrontalier	144
9. Masurile propuse pentru a preveni, reduce si compensa cat de complet posibil orice efect advers asupra mediului al implementarii PUG	145
10. Criteriile care au condus la selectarea variantei alese	152
11. Masurile avute in vedere pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementarii planului	164
Rezumat fara caracter tehnic	168

Lista prescurtarilor:

ANPM – Agentia nationala pentru protectia mediului
APM – Agentia pentru protectia mediului
BH – Bazin hidrografic
CF – Carte Funciara
CJ – Consiliul judetean
CMA – Concentratie maxima admisa
CSC – Comitetul special constituit pentru efectuarea etapei de incadrare
DA – Directia apelor
DSP – Directia de Sanatate Publica
EIM – Evaluarea impactului asupra mediului
EM – Evaluare de mediu
EA – Evaluare adecvata
GA – Gospodarirea apelor
GL – Grup de lucru
HG – Hotarare de guvern
ISU – Inspectoratul pentru situatii de urgenta
L – Lege
MMDD – Ministerul Mediului si Dezvoltarii Durabile
ONG – Organizatie nongurvernamentala
Ord – Ordin
OUG – Ordonanta de urgenta
PLAM – Plan local de actiune pentru mediu
PM – Plan de management
POS – Plan operational sectorial
P/P – planuri si/sau programe
PUG – Plan urbanistic general
PUD – Plan urbanistic de detaliu
RLU – Regulament local de urbanism
RM – Raport de mediu
ROSCI – Sit de importanta comunitara
ROSPA – Arie de protectie speciala avifaunistica
SEA – Evaluarea de mediu pentru planuri si programe (evaluare strategica de mediu)
SGA – Sistemul de gospodariea apelor
UAT – Unitate administrativ teritoriala
UE – Uniunea Europeana

Glosar de termeni si expresii:

Aviz de mediu pentru planuri si programe – act tehnico-juridic scris, emis de catre autoritatea competenta pentru protectia mediului, care confirma integrarea aspectelor privind protectia mediului in planul sau in programul supus adoptarii.

Arii protejate – zone in care s-a pus la punct o serie de instrumente de gestionare care sa raspunda cerintelor de supraveghere, protectie si asigurare a valorii ecologice a spatiului natural.

Evaluare de mediu – elaborarea raportului de mediu, consultarea publicului si a autoritatilor publice interesate de efectele implementarii planurilor si programelor, luarea in considerare a raportului de mediu si a rezultatelor acestor consultari in procesul decizional si asigurarea informarii asupra deciziei luate;

Planuri si programe – planurile si programele, inclusiv cele cofinantate de Comunitatea Europeana, ca si orice modificari ale acestora, care:

- se elaboreaza si/sau se adopta de catre o autoritate la nivel national, regional sau local ori care sunt pregatite de o autoritate pentru adoptarea, printr-o procedura legislativa, de catre Parlament sau Guvern; si
- sunt cerute prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative.

Potential turistic deosebit – Totalitatea obiectivelor naturale si construite existente intr-un anumit teritoriu, constituind elemente de mare atractivitate pentru diverse categorii de vizitatori si oportunitati pentru valorificare prin organizarea corespunzatoare a turismului.

Public – una sau mai multe persoane fizice ori juridice si, in concordanta cu legislatia sau cu practica nationala, asociatiile, organizatiile ori grupurile acestora.

Raport de mediu – parte a documentatiei planurilor sau programelor care identifica, descrie si evalueaza efectele posibile semnificative asupra mediului ale aplicarii acestora si alternativele lor rationale, luand in considerare obiectivele si aria geografica aferenta.

Rezervatii naturale – Zone in care se asigura conditii naturale necesare protejarii speciilor semnificative la nivel national, comunitatilor biotice sau caracteristicilor fizice de mediu.

Poluarea atmosferica – Consta in modificarea compozitiei chimice a aerului datorata, in principal, proceselor industriale, producerii energiei electrice si termice si circulatiei autovehiculelor. Una din caracteristicile poluarii aerului in mediul urban consta in faptul ca poate varia considerabil nu numai de la o localitate la alta dar si in interiorul aceleiasi zone urbane.

Substante poluante – reprezinta acele substante rezultate in urma desfasurarii activitatii economice sau de trafic rutier, emise in atmosfera, care, datorita caracterului lor nociv, pot inrautatii calitatea aerului.

Titularul planului sau programului – orice autoritate publica, precum si orice persoana fizica sau juridica care promoveaza un plan sau un program.

Zona protejata – Unitate teritoriala naturala sau construita, delimitata geographic si/sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural si/sau construit.

Zona turistica – Unitate teritoriala delimitata, caracterizata printr-o mare complexitate de resurse turistice, care pot genera dezvoltarea unor variate forme de turism.

1. CERINTE LEGALE PRIVIND ELABORAREA PUG SI A RM

Raportul de mediu pentru **PUG si RLU comuna Tilisca, judetul Sibiu**, s-a realizat in baza cerintelor *Directivei SEA (Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE)* privind efectele anumitor planuri si programe asupra mediului transpusa in legislatia romaneasca de HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluarii de mediu pentru planuri si programe. Continutul Raportului de Mediu respecta prevederile din Anexa 2, HG 1076/2004.

Metodologia utilizata in evaluarea de mediu include si recomandarea *Manualului* privind aplicarea procedurii SEA elaborat de MMGA si ANPM si aprobat prin Ordinul 117/2006 si recomandarile *Ghidului privind evaluarea de mediu pentru planuri si programe de amenajare a teritoriului si urbanism (MMDD, 2007)*.

RM a urmarit prezentarea aspectelor generale ale PUG, suprafata UAT si directiile de dezvoltare ale comunei stabilite prin PUG precum si prin *Strategia de dezvoltare economico-sociala a comunei Tilisca pentru perioada 2014-2020 si in perspectiva*:

- stabilirea directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica;
- utilizarea rationala si echilibrata a terenurilor pe diverse functiuni urbanistice;
- gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale (identificarea zonelor de risc si stabilirea masurilor ce se impun pentru limitarea si controlul acestora);
- evidentierea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare;
- asigurarea suportului de reglementari pentru eliberarea certificatelor de urbanism si a autorizatiilor de construire.

In RM s-a facut prezentarea metodelor si tehnicilor utilizate in evaluarea de mediu, corelarea obiectivelor PUG cu obiectivele stabilite in P/P relevante pentru acesta si s-au determinat aspectele de mediu care trebuie evaluate din perspectiva elementelor cheie ale PUG. A interesat cu predilectie analiza efectelor semnificative ale planului in zona, din cauza introducerii in intravilan de noi suprafete de teren, folosinta acestora, efecte asupra componentelor mediului si asupra zonelor protejate din arealul analizat. S-au urmarit problemele semnificative de mediu, inclusiv starea actuala a mediului si evolutia acestuia in absenta si in situatia implementarii PUG. S-au stabilit masurile de reducere sau intarire a efectelor implementarii PUG asupra componentelor mediului, s-au facut recomandari in acest sens si s-a propus un program de monitorizare.

Planul urbanistic general al comunei Tilisca a fost elaborat de S.C. HENDOR S.R.L. cu sediul in mun. Sibiu, Cl. Poplacii, nr. 22, jud. Sibiu, in conformitate cu prevederile legale: Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului si urbanismului cu modificarile si completarile ulterioare; Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national, Sectiunea a IV-a – Reteaua de localitati, cu modificarile si completarile ulterioare; Ordinul nr. 13 M/1999 pentru aprobarea reglementarii tehnice GP 038/1999 – Ghid privind metodologia de elaborare si continutul cadru al planului urbanistic general.

2. PREZENTAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI TILISCA

PUG si RLU aferent devine dupa aprobare ”*act de autoritate al administratiei publice locale*” pe baza caruia se elibereaza certificate de urbanism si autorizatiile de construire pe teritoriul satelor apartinatoare comunei Tilisca.

2.1. Continutul si obiectivele principale ale PUG

Planul Urbanistic General al comunei Tilisca reprezinta principalul instrument de directionare si coordonare a amenajarii teritoriului comunei pe termen lung, urmand a asigura:

- stabilirea directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica;
- utilizarea rationala si echilibrata a terenurilor pe diverse functiuni urbanistice;
- gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale (identificarea zonelor de risc si stabilirea masurilor ce se impun pentru limitarea si controlul acestora);
- evidentierea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare;
- asigurarea suportului de reglementari pentru eliberarea certificatelor de urbanism si a autorizatiilor de construire.

Pe perioada de valabilitate a PUG-ului se vor putea atinge obiectivele:

- stabilirea modului de ocupare a terenului;
- stabilirea cerintelor de conformare a constructiilor;
- identificarea detinatorilor de terenuri;
- delimitarea zonelor functionale;
- delimitarea zonelor construibile/neconstruibile ;
- optimizarea cailor de comunicatie si a relatiilor in teritoriu;
- valorificarea potentialului natural, uman, economic. [...]

Documentatia PUG cuprinde:

PUG-ul comunei s-a intocmit in conformitate cu prevederile Ordinului 13/N/1999 – Ghidul privind metodologia de elaborare si continutul, indicativ G.P.038/1999 si cuprinde:

Volumul I: Memoriu general

- Parte desenata:

Incadrare in teritoriu – pl. 1;
Situatia existenta, disfunctionalitati – pl. 2 a/b;
Reglementari Urbanistice – pl. 3 a/b;
Reglementari Edilitare – pl 4.1 a/b, 4.2 a/b, 4.3 a/b, 4.4 a/b;
Proprietatea asupra terenului – pl. 5 a/b.

Volumul II: Regulament Local de Urbanism

- Parte desenata:

Unitati teritoriale de referinta (UTR) – pl. 6 a/b.

Volumul III: Strategia de dezvoltare spatiala a localitatilor.

Volumul IV: Planul de actiune pentru implementare si programul de investitii publice.

Volum V: Studii de delimitare zone protejate

Avize si acorduri [...]

P.U.G.
CAP. 2 STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTARII

2.1. Evolutie

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca este situat in partea de sud-vest a judetului Sibiu, la poalele muntilor Cindrel pe linia de contact cu podisul Transilvaniei intr-o prelungire ingusta spre vest a depresiunii Saliste, generata de Paraul Saliste (local p. Negru sau Lunca) si lateral, spre sud valea paraului Tilisca (local p. Tiliscuta sau Valea), are in componenta satul Tilisca, situat la confluenta lor, si pe plai, satul Rod.

2.1.1. Evolutie in timp, scurt istoric

Satul Tilisca este atestat in documente din anul 1366, Possesio Thilichka (latina), Teliska, Tilischka (germana), Tilicske (maghiara). A facut parte din domeniul Amlasului (1386), apoi din scaunul romanesc al Salistei (1500), din scaunul Sibiului ce apartinea de „Sapte scaune”, inglobate apoi in „Universitatea Saseasca”; dupa 1876 scaunul Salistei a intrat in componenta Comitatului Sibiului, iar mai apoi a devenit plasa a judetului Sibiu.

Existenta unei vechi populatii romanesti este atestata si de denumirile mostenite ale unor forme de relief sau cursuri de apa: Catanas, Priboi, Plaiu, Lunca, Valea. Acestia se ocupau datorita reliefului cu mica agricultura, dar mai ales cu cresterea oilor, altii au deschis pravalii si carciume in cel putin 40 de sate din Transilvania, o parte insemnata se mai ocupa toamna cu comertul ambulant si cu carausitul de tot felul de tesaturi si de postavuri, de piuarit sau morarit, existau in timpurile trecute 15 mori in sat, fiecare cu doua pietre si doua roate. Biserica ortodoxa „Sf. Arh. Mihail si Gavriil” este construita in 1782.

Rod, sat component al comunei Tilisca, a fost infiintat in secolul XV de locuitorii romani din satele Apoldu de Sus si Apoldu de Jos, alungati de expansiunea colonistilor sasi, spre zonele muntoase.

Rod, Roth (germana), atestat in 1488, dupa unii autori satului ii vine denumirea de la roadele pomilor din zona, dupa altii, satul poarta numele unui sas care a plecat alaturi de romanii alungati din Apoldu de Jos. Acestia s-au asezat la 3 km de Tilisca pe un plai la 826 m altitudine, unde au format o mica localitate cu gospodarii avand aceleasi caracteristici cu cele din Tilisca. Lipsa terenului agricol, a pasunilor, fanetelor, a marilor proprietari de turme si saracia au fost cauzele pentru care rodenii au migrat in trecut spre Rusia, America, Banat in cautarea unei vieti mai bune. Tinand seama de situatia lor precara, in anul 1925, 30 de familii din Rod au fost impropietarite cu cate 16 iugare de pamant in comuna Ianova din judetul Timis. Biserica ortodoxa „Sf. Arh. Mihail si Gavriil” este construita in 1712.

2.1.2.Evolutie spatiala a localitatilor

Localitatea Tilisca s-a dezvoltat liniar in lungul drumului ce face legatura dintre Saliste si Jina, cu zona centrala la confluenta vailor, paraului Saliste, principala, si paraului Tilisca, secundara, marginite de dealuri impadurite, la est Plaiu 929 m la nord Catanas 717 m, la vest Cetatea 712 m, la sud, Plesa 942. Locuintele sunt aliniate la strada, unificate prin porti inzidite, sau ziduri care disimuleaza curtile si anexele, asigurandu-se unitatea spatiala a strazilor, dupa modelul vecinilor sasi, cu rol de aparare datorita vicisitudinilor istoriei (incursiuni turcesti, armate nobiliare). Majoritatea erau din barne de lemn, tencuite si spoite in albastru cu piatra vanata. Azi au devenit unicate, cum este cea din vecinatatea Bisericii Mici. In zona centrala se afla: Biserica ortodoxa (1782) cu hramul „Sfintii arhangheli Mihail si Gavriil”, de tip triconic cu turn, pronaos, naos cu „hore” laterale si absida, fresce la interior si exterior; „Biserica Mica” (1843) construita pentru cultul greco-catolic, azi ortodoxa cu hramul Sf. Nicolae, Primaria, parcul cu monumentul eroilor(1946) si casa batraneasca muzeu, amenajata in 2003. Scoala atestata inca de la inceputul secolului al XIX, a activat in diverse case de lemn ale invatatorilor, iar in 1866 s-a inaugurat un corp de cladire parter si etaj, urmat de altul in anii 1990, lucrari de modernizare, gradinita, teren de sport.

Ocupatia de baza a locuitorilor, pastoritul oilor, a determinat si formele de locuire, casele familiale cu anexe si mici gradini in intravilan, pe vale, locuite mai ales iarna si colibe pastorale („colibi, salase”, grajduri, saivane, ocoluri, aproximativ 230) pe plai (in limbaj local „pe paduri”) in extravilan, locuite vara pe timpul activitatilor pastorale. Comuna dispune aici de 1955 ha ale Primariei, 115 ha ale locuitorilor, 2189 ha de „fanat”, 2014 ha pasune (islaz si munti). Gospodariile traditionale din sat, alcatuite pe parcele mici, inguste si inghesuite, sunt formate din case care au avut trei perioade de evolutie; cu o camera de locuit, cu o tinda si o incapere de locuit, case tip vagon cu o tinda si doua sau trei camere, anexe, casuta batranilor, bucataria de vara, functie de relief casa avand demisol, cu specific in dispunerea anexelor, sura cu grajd, curtile pavate cu piatra de rau, unele avand inscise numele proprietarului si anul in care au fost construite pe frontonul triunghiular. Spatiul acoperit in polata, specific intrarii casele marginene, este „privarul” construit din lemn sau caramida, functie de structura casei. Lemnul, bogatia muntelui, a determinat sistemul constructiv: la inceput casele au fost construite din barne pe postamente de piatra, treptat ele au fost inlocuite de case din zidarie, care au adaptat si stiluri nespecifice aduse de pastori din zonele unde pastoreau oile. Unele constructii noi au caracter urban, volumetrii deosebite de cele traditionale, reflectand gradul de bogatie a locuitorilor, sunt retrase de la aliniament iar anexele de tip sura au disparut odata cu reorientarea activitatilor lucrative spre servicii, comert, turism. Toti doresc sa locuiasca „cu lumea” in vatra veche a satului, ceea ce explica intr-un fel, concentrarea zonei rezidentiale.

Localitatea Rod este dezvoltata liniar de-a lungul drumului judetean si vechiului drum, pe forma de relief, plai, avand ca punct central o alveola delimitata de doua pietre marcate de cate o troita, in care pe culmea nordica domina biserica (1712), iar spre poale, cimitirul. Prima SCoala a fost atestata documentar in 1820, iar actuala parter si etaj, a fost finalizata in 1906 de maistrul Johann Rimner din Saliste. Locuintele sunt aliniate la strada, pastrand caracterul gospodariilor din Tilisca, iar casele traditionale sunt pastrate datorita modului de viata mai izolat si mai sarac fata de vecinii lor mai bogati, tiliscanii si poienarii.

2.1.3.Evolutie dupa 1990

Tiliscanii sunt recunoscuti pentru spiritul intreprinzator si bogatia lor. Ei pastoresc pe plaiurile din Marginime, dar si pe terenuri favorabile, din Ardeal, Banat, sau Dobrogea. Pastoritul este practicat de proprietarii de animale, in sistem integrat, familia si angajatii sunt: producatori,

prelucratori traditionali ai materiei prime, comercianti. Datorita activitatilor zootehnice, cumulate cu cele de comert, mobilitatii, vecinatatii apropiate de Saliste si Sibiu, in ultimele decenii, comuna a cunoscut o dezvoltare constanta. Aceasta se reflecta mai ales in zona rezidentiala, prin modernizare, inlocuirea fondului vechi de locuit, cu case specifice anilor 1970, cu unul care sa reflecte bunastarea si evolutia proprietarilor, case parter, etaj / mansarda cu puternice influente urbane, fapt reflectat si de imprejmuirile transparente ale caselor retrase de la aliniament. Pe langa zootehnie, au aparut locuri de munca si in domeniul constructiilor, echiparii edilitare, sau prin initierea si dezvoltarea serviciilor, unitati de comert si turism, traseul Transalpina, fiind un nou obiectiv. O parte a fortei de munca este atrasa de unitatile economice din Saliste.

2.3. Relatii in teritoriu

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca nu are prevazute prin P.A.T.N. sau PATJ, proiecte care sa aiba implicatii directe asupra acestuia, acum cand, finalizarea lucrarilor la „Transalpina”, darea ei in exploatare genereaza multiple probleme investitionale. Pe teritoriul judetului Sibiu modernizarea segmentului DJ 106E, Jina – Dobra a fost finalizata.

Comuna Tilisca este situata in partea de sud-vest a judetului Sibiu si are in componenta trei zone distincte, ce formeaza teritoriul administrativ al comunei: Tilisca I, cu trupul de baza satul Tilisca si satul apartinator Rod, Tilisca II, Tilisca III, zone montane. Acesta se invecineaza cu urmatoarele teritorii administrative: Miercurea Sibiului, Saliste, Orlat, Poiana Sibiului, dar si Jina, Gura Raului, Saliste II. La est de localitatea Tilisca se afla: la 0,3 km Gales - Saliste; la 26 km Sibiu; la vest: la 3,0 km de Rod; Poiana; Jina; Sugag.

Relatiile comunei cu localitatile invecinate au fost conditionate de infrastructura existenta, de afinitatile si de legaturile care s-au format in timp intre cetateni comunei, pe de o parte si cetatenii altor unitati administrativ pe de alta parte. Relatia comunei cu resedinta de judet, municipiul Sibiu, este preponderent administrativa dar si pentru nevoi legate de invatamant, sanatate, justitie, deasemenea cu orasul Saliste, dar si traditionale, acesta fiind „capitala Marginimii Sibiului”. Cu satele din jur s-au stabilit atat relatii de rudenie, cat si de afaceri (comert, parteneriate, locuri de munca, altele) sarbatori.

Infrastructura existenta in zona, autostrada A1 (sector Sibiu – Sebes), drumul national DN 1 (sector Sibiu – Sebes), drumul judetean DJ 106E (Cristian – Jina), asigura derularea relatiilor comunei cu teritoriul judetului Sibiu. Teritoriul administrativ al comunei Tilisca nu are prevazute prin P.A.T.N. sau PATJ, proiecte care sa aiba implicatii directe asupra acestuia sau asupra localitatilor.

2.4. Activitati economice

Profilul economic al teritoriului si al localitatilor, comunei Tilisca pe baza potentialului natural al solului este zootehnic, respectiv pastoritul, iar principala functiune economica este cea de crestere a oilor si vitelor, complementar pentru transport, cresterea magarilor si cailor.

2.4.1. Pastoritul, agricultura, zootehnia

Activitatile economice, s-au desfasurat din cele mai vechi timpuri, avand trasaturi generale comune satelor din Marginime, trasaturi specifice date de resursele cadrului natural si contextul istoric. Principala resursa naturala, pasunile si fanetele, au facut din pastorit si cresterea animalelor, oi si bovine, ocupatia traditionala si principala sursa de venituri a populatiei. Cresterea lor se face in turme numeroase, pe plaiurile locale, in transhumanta mica in judet, sau mai rar acum, in transhumanta mare in zone indepartate, Banat, Dobrogea. Terenul de pasunat se

inchiriaza, iar pentru pasunile montane se face „licitarea muntilor” dupa reguli traditionale. Productia de cas, telemea, branza de burduf, prelucrata dupa retete clasice in gospodariile proprii, la care se adauga si productia de carne, au desfacere proprie la nivel national intr-o economie traditionala, specifica. Pastoritul, producerea materiei prime, prelucrarea si comercializarea, au un circuit inchis, familial. Proprietarii din comuna Tilisca detin 358 bovine, 420 porci, 20170 oi. Interesele pastorilor sunt reprezentate de asociatia „Reuniunea oierilor din Tilisca”.

Terenul comunei este structurat astfel:

Teren agricol		
teren arabil	147 ha	2,78%
pasuni	1.184 ha	22,44%
fanete	2.169,30 ha	41,11%
Teren neagricol		
paduri	1.470 ha	27,86%
alte categorii	306,7 ha	5,81%
TOTAL	5.277 ha	100,00%

Terenul arabil este reprezentat de parcele mici, gradini, aflate la marginea satului, este de slaba calitate, asigurand cantitati minimale de produse necesare fiecarei gospodarii, plante cerealiere, porumb 131, cartofi 951 t, legume 136 t, plante furajere.

Pomicultura se practica izolat, pe suprafete mici.

Legumicultura se practica doar in gospodariile populatiei.

Exploatarea padurilor, 2,14 mii mc., este o activitate specifica unei categorii de muncitori forestieri ce asigura exploatarea lemnului (material de constructie si combustibil) pe plan local, prelucrarea lui se face in unitatile de prelucrare din Orlat si Gura Raului. Vanatoarea, culesul ciupercilor, 59 t. si fructelor de padure (afine, zmeura, mure) 165 t. sunt activitati conexe ale locuitorilor.

2.4.2. Industria, constructiile, mestesuguri

Comuna Tilisca nu are vocatie industrială, resurse sau spatii destinate acestei activitati, totusi aici s-a constituit baza tehnica si organizatorica pentru sustinerea activitatilor de constructii rezidentiale. Industria extractiva este reprezentata de o mica cariera de piatra in drumul spre Rod (concesionata la S.C. Simaro-Sib), ce asigura in principal necesarul de piatra al zonei.

Atelierile mestesugaresti traditionale, de prelucrare a pieilor si lanei, au disparut odata cu mesterii si cu scaderea cererii pentru produse manufacturiere.

2.4.3. Comertul, serviciile si transporturile

Comertul reprezinta un segment de activitate economica reprezentat de sedii de firma pentru comert alimentar si mixt, petrolier, servicii de turism si cateva unitati reprezentative.

Serviciile, auto, telefonie mobila, benzinarii, depozitare, morarit si altele sunt asigurate de unitatile din Saliste, Cristian, Sibiu.

Transporturile auto de persoane si marfuri sunt sustinute de reseaua stradala, drumul judetean DJ 106 E, iar transportul pe calea ferata este asigurat de statia Saliste.. Firmele de transport rutier isi desfasoara activitatea in exterior.

Disfunctionalitati:

- serviciile comerciale nu sunt reprezentate in cadrul comunei, apropierea de orasul Saliste capteaza atentia si interesul locuitorilor in toate domeniile.

2.4.4.Turismul in zona montana nu are o reprezentare pe masura potentialului natural, colibele din plai sunt utilizate in cadru familial, mai mult productiv si mai putin ca turism rural autentic, dar nu in forma organizata. Pensiunile au un inceput timid, solicitarile sunt putine, casele de vacanta din intravilan asigura deocamdata necesitatile orasenilor. Zona Lunca, prevazuta in intravilanul existent, nu a avut dezvoltarea asteptata. Relieful accidentat si drumurile existente nu sunt favorabile dezvoltarii si practicarii sporturilor de iarna.

2.5.Populatia – elemente demografice si sociale

2.5.1.Numar locuitori

Total comuna: **1.574**

Din care:

Sat Tilisca : 1.149

Sat Rod : 425

2.5.2.Evolutia populatiei

Incepand cu anul 1930 si pana in prezent, s-au efectuat 7 recensaminte ale populatiei.

POPULATIA COMUNEI TILISCA LA RECENSAMINTE

Nr. Crt.	Anul	Populatia totala	Din care:				
			Romani	Maghiari	Tigani	Germani	Alte
1.	1930	3011	2988	-	19	2	2
2.	1956	2610	2601	3	-	5	1
3.	1966	2161	2159	-	3	3	3
4.	1977	2156	2152	-	3	1	-
5.	1992	1899	1842	3	52	1	1
6.	2002	1691	1684	-	7	-	-
7.	2011	1574	1531	-	16	-	27

[...]

2.5.4.Fondul locuibil.

POPULATIE, GOSPODARII, CLADIRI

Conf. tabel 2. RPL – 2011

Nr. gospodarii : 609
 Nr. mediu de persoane / gospodarie : 2,63
 Nr. cladiri : 821

**LOCUINTE CONVENTIONALE
DUPA DOTAREA CU INSTALATII SI DEPENDINTE**
1Conf. tabel 12. RPL – 2011

Nr. locuinte conventionale: 825

Locuinte care dispun de:

- alimentare cu apa : 689 locuinte = 83,5 %;
- canalizare : 661 locuinte = 80,1 %;
- instalatie electrica : 810 locuinte = 98,2 %;
- incalzire centrala : 92 locuinte = 11,2 %;

Locuinte care au:

- bucatarie in locuinta : 700 locuinte = 84,8 %;
- baie in locuinta : 411 locuinte = 49,8 %.

2.5.5. Resurse de munca si populatie ocupata

Populatie activa: **656**, din care in sectorul: agric. 399, ind. 89, comert 70, servicii 98.

In comuna actualmente figureaza 200 angajati si 20 someri.

2.5.6. Tendinte privind evolutia populatiei:

Comuna Tilisca face parte din grupul de comune cu o **scadere semnificativa a populatiei, cu 24%**.

2.6. Circulatie

Circulatia rutiera in comuna Tilisca este asigurata de drumul judetean DJ 106 E Cristian - Orlat - Sibiel - Saliste - Tilisca - Rod - Poiana Sibiului - Jina - Sugag (jud. Alba). El constituie axul de legatura cu retelele majore de circulatie rutiera:

- Drumul national DN1 sector Sibiu – Sebes, (intersectia Saliste, Cristian);
- Autostrada A1 sector Sibiu – Sebes (intersectia Saliste);
- iar cu jud. Alba: DN67C Sebes-Novaci. Acesta a primit in urma lucrarilor de modernizare numele de „Transalpina”, dar si „Drumul Regelui”, iar de la Saliste la Sugag, tronson II a.

Pe *plan local* infrastructura existenta este constituita din drumuri de exploatare agricola si forestiera neamenajate, iar in intravilan de retea stradala partial modernizata.

Circulatia feroviara nu este prezenta pe teritoriul comunei, halta Tilisca (linia 200, sector Sibiu–Vintu de Jos) aflata pe teritoriul administrativ Miercurea Sibiului, a fost dezafectata. Transportul feroviar este asigurat de gara Saliste. [...]

Aspecte critice: „Transalpina”, un drum turistic, este o adevarata speranta de dezvoltare turistica a zonei parcurse, dar aceasta nu a fost insotita de o modernizare a lui in intravilanul localitatilor,

dar si pe unele zone dificile din traseu, curbe, declivitati, intersectii, profile. Strazile si intersectiile laterale, necesita modernizari adaptate la gabaritul lor.

2.7.Intravilan existent. Zone functionale. Bilant Teritorial.

Comuna Tilisca are teritoriul administrativ format din 3 zone:

- Zona **Tilisca I**: cuprinde Trupul de baza 1 – satul Tilisca, dezvoltat pe DJ 106 E si strabatut de paraul Saliste (Lunca), Tilisca (Valea); trupul 11 satul apartinator Rod, pe plai, dezvoltat pe DJ 106 E; trupuri izolate dispuse in jurul satelor, trup 2-13;
- Zona **Tilisca II**: cuprinde zona impadurita din vecinatatea satului Poiana Sibiului;
- Zona **Tilisca III**: este situata pe valea Frumoasa, in vecinatatea varfului Cindrel.

Suprafata totala a teritoriului administrativ al comunei Tilisca este de **5.277 ha** din care suprafata totala a intravilanului existent este de **137,53 ha**, formata din:

localitatea de resedinta	
Trup 1 – sat Tilisca	S= 70,14 ha
localitate apartanatoare	
Trup 11 – sat Rod	S= 64,68 ha
	S= 134,82 ha
trupuri intravilan izolate, existente Tilisca I	
Trup 2 – Cetate Medievala	S= 1,01 ha
Trup 3 – Put sec (dezafectat)	S= 0,01 ha
Trup 4 – Baie de oi	S= 0,10 ha
Trup 5 – Groapa de gunoi (dezafectata)	S= 0,21 ha
Trup 6 – Cetatea Dacica	S= 0,96 ha
Trup 7 – Captare Apa	S= 0,05 ha
Trup 8 – Captare+St. Tratare+Rezervor apa (neexecutat)	S= 0,10 ha
Trup 9 – Put sec (dezafectat)	S= 0,01 ha
Trup 10 – Groapa de gunoi (dezadectata)	S= 0,20 ha
Trup 12 – Bazine apa	S= 0,05 ha
Trup 13 – Captare apa	S= 0,01 ha
	S= 2,71 ha
Total	S= 137,53 ha

Nu exista trupuri izolate in Tilisca II, III.

Zone functionale:

a) Zona centrala, protejata

Satul **Tilisca**: este amplasata in partea centrala, are obiective de interes public: Biserica ortodoxa (1782) cu hramul „Sfintii arhangheli Mihail si Gavriil”; „Biserica Mica” (1843) ortodoxa cu hramul „Sfantul Nicolae”, Primaria, parcul cu monumentul eroilor(1946) si casa batraneasca, muzeu etnografic(2003).

In aceasta zona, functiunea dominanta este locuirea, fondul construit existent delimitat ca zona protejata, se compune din locuinte cu specific rural (gospodarii individuale), dar si locuinte de factura urbana, construite in anii 1960-70, sau dupa 1990, cu regim de inaltime parter sau parter si un nivel, iar ca functiune complementara majora, deservirea generala a comunei. Printre functiunile complementare existente se pot enumera: dotari de cultura, culte, invatamant, comert, circulatie, spatiile verzi, echiparea edilitara.

Satul **Rod**: zona centrala, protejata, are ca punct central o alveola delimitata de doua pieti marcate de cate o troita, in care pe culmea nordica domina biserica(1712) cu hramul „Sfintii arhangheli Mihail si Gavriil”, iar spre sud, la poale, cimitirul. Locuintele sunt aliniate la strada cu porti inzidite si au regim inchis.

b) Zona de locuire si functiuni complementare – acopera cea mai mare suprafata a satelor si are ca functiune de baza locuirea, cu o serie de dotari camin cultural, dispensar, gradinita si functiuni complementare, admise cum ar fi: activitati agrozootehnice pe langa gospodariile populatiei, circulatie. Fondul construit existent se compune din locuinte cu specific rural (gospodarii individuale) cu regim de inaltime parter; in Tilisca sunt zone cu fondul construit existent nou, compus din locuinte cu specific urban cu regim de inaltime parter sau parter si un nivel.

c) Zona activitatilor industriale, depozitare - nu este prezenta

d) Zona activitatilor agrozootehnice – nu este o zona concentrata de ferme, caracterul individual al activitatilor, determina desfasurarea lor in aproape fiecare gospodarie, iar in perioada verii, la colibele si stanile din plaiuri.

e) Zona pentru cai de comunicatie si constructii aferente: este reprezentata de DJ 106E, care face legatura cu localitatile invecinate, reseaua stradala.

f) Zona de sport, agrement, spatii verzi: este reprezentata de zona terenului de sport din curtea scolii; zona de agrement Tiliscuta din sudul localitatii, pentru sarbatori campenesti si pastorale, poiana din extravilan de unde se urca la cetatea dacica, pentru „Sarbatoarea oierilor” ce se tine anual de Sf. Maria, piata din fata caminului cultural pentru sarbatori sau evenimente ocazionale; zonele verzi din lunca paraurilor Saliste si Tilisca, locul de joaca, parcul cu monumentul eroilor si muzeul etnografic, amenajat in vecinatatea primariei.

g) Zona de gospodarie comunală – este reprezentata in fiecare sat, de cimitir si de grajdul comunal;

h) Zona de echipare edilitara – este reprezentata de reseaua edilitara, statii de pompare, statia de epurare este in Saliste, in satul Rod este asigurata alimentare cu apa prin retea si canalizarea in sistem individual in bazine vidanjabile etanse.

i) Zona ape: paraul Saliste (local p. Negru sau Lunca) si paraul Tilisca (local p. Tiliscuta,Valea).

2.7.3. Bilant teritorial

2.7.3.1. Bilantul suprafetelor cuprinse in limita teritoriului administrativ

Teritoriul administrativ al unitatii de baza	CATEGORII DE FOLOSINTA [ha] conf. PUG 2004										TOTAL
	Agricol					Neagricol					
	Arabil	Pasuni	Fanete	Vii	Livezi	Paduri	Ape	Drum	Curti Constr	Nepr.	
EXTRAVILAN	142,00	1.183,00	2.091,30	0,00	0,00	1.470,00	22,77	39,40	2,71	191,00	5.142,18
INTRAVILAN, din care	5,00	1,00	78,00	0,00	0,00	0,00	4,23	12,60	33,99	0,00	134,82
Tilisca	2,00	--	34,00	--	--	--	3,60	7,60	22,94	--	70,14
Rod	3,00	1,00	44,00	--	--	--	0,63	5,00	11,05	--	64,68
TOTAL	147,00	1.184,00	2.169,30	0,00	0,00	0,00	27,00	52,00	36,70	191,00	5.277,00
% din total	66,33					33,67					100

2.7.3.2. Bilant teritorial al suprafetelor cuprinse in intravilanul existent

Zone functionale	Suprafata [ha]				% din total
	Sat Tilisca	Sat Rod	Trupuri	TOTAL	
INSTITUTII SI SERVICII DE INT. PUBLIC	1,14	0,45	--	1,59	1,16
LOCUINTE DE TOATE TIPURILE	17,45	9,20	--	26,65	19,38
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	--	--	--	0,00	0,00
UNITATI AGROZOOTEHNICE	1,44	1,21	0,10	2,75	2,00
CAI DE COMUNICATIE, din care:	7,60	5,00	0,00	12,60	9,16
-rutier	7,60	5,00	--	12,60	9,16
-feroviar	--	--	--	0,00	0,00
-aerian	--	--	--	0,00	0,00
-naval	--	--	--	0,00	0,00
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT	1,94	0,01	1,97	3,92	2,85
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	0,14	0,01	0,21	0,36	0,26
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	0,83	0,17	0,43	1,43	1,04
DESTINATIE SPECIALA	--	--	--	0,00	0,00
TERENURI LIBERE	--	--	--	0,00	0,00
TERENURI AGRICOLE	36,00	48,00	--	84,00	61,08
APE	3,60	0,63	--	4,23	3,08
PADURI	--	--	--	0,00	0,00
TERENURI NEPRODUCTIVE	--	--	--	0,00	0,00
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	70,14	64,68	2,71	137,53	100,00

2.8. Zone cu riscuri naturale

Prin termenul **zona de risc natural**, se inteleg arealele delimitate geografic, in interiorul carora exista un potential de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populatia, activitatile umane, mediul natural si cel construit si pot produce pagube si victime umane.

In Hotararea nr. 15/27 mai 1999 privind delimitarea zonelor expuse la riscuri naturale in judetul Sibiu emisa de Consiliul Judetean Sibiu, comuna Tilisca localitatea figura cu zone cu alunecari de teren active la inceputul urcusului spre urcarea la cetatea dacica.

In urma analizei si informatiilor, pe teritoriul comunei Tilisca, unele evenimente si manifestari ale factorilor de risc de mica amploare, semnalate de-a lungul timpului in anumite zone, se prezinta acum astfel:

- zona cu **alunecari de teren active** de la inceputul urcusului spre cetatea dacica, a fost consolidata cu gabioane de piatra sparta stabilizata si scoasa din intravilan;
- se semnaleaza mici **zone inundate la ploii sau ape mari**, in albia paraurilor **Saliste** (local, Negru sau Lunca) si **Tilisca** (local Tiliscuta sau Valea), in special **la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie**, respectiv **zone necurate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari, fiind necesare si lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale.**

2.9.Echiparea edilitara

2.9.1.Gospodarirea apelor

- bazin hidrografic Olt, subbazin Cibin; cursuri de apa:

- **p. Saliste** (p.Negru, Lunca) – cod cadastral – VIII .1.120.4, afluent de stanga al raului Cibin, lungimea cursului de apa 32 km, suprafata bazinului hidrografic 220 kmp, altitudinea amonte 960 m, altitudinea aval 465 m si panta medie 1,5%.
- **p. Tilisca** (p.Tiliscuta,Valea) – cod cadastral – VIII .1.120.4.2, afluent de dreapta al paraului Saliste, lungimea cursului de apa de 11 km, suprafata bazinului hidrografic 31 kmp, altitudinea amonte 1090 m, altitudinea aval 620 m si panta medie 4,3%.

2.9.2.Alimentarea cu apa

Localitatea Tilisca dispune de sistem centralizat de alimentare cu apa.

Sistemul de alimentare cu apa cuprinde:

- Captare – priza de suprafata la p. Tiliscuta (deserveste localitatile Saliste si Tilisca);
- Statie de tratare (deserveste localitatile Saliste si Tilisca);
- Rezervor de apa din beton armat cu o capacitate neta de 164 mc.
- Camera de vane din beton armat, avand dimensiunile 5,20 x 4,20 m in care sunt montate:
 - un rezervor tampon din polietilena cilindric orizontal cu un volum net de 2 mc, avand dimensiunile: L =1700 mm, D = 1305 mm
 - un grup de pompare compus din 2 electropompe avand caracteristicile :

$$Q = 15 \text{ mc/h ; } H = 10 \text{ m col apa ; } P = 2 \times 0,55 \text{ kw}$$
- Camin de pompare ape de drenaj din tuburi de beton cu un diametru D = 1,0 m, tencuita in interior si exterior, hidroizolata in exterior si o adancime de 4,0 m, utilata cu o pompa submersibila avand caracteristicile:

$$Q = 24 \text{ mc/h} ; H = 9 \text{ m col apa} ; P = 1,1 \text{ kw}$$

- Retea stradala de distributie din PEHD cu diametrele Dn 160 mm si Dn 110 mm in lungime totala de $L = 7154 \text{ ml}$. Reteaua de alimentare cu apa este mixta si este echipata cu camine de vane si camine de golire.

Localitatea Rod dispune de sistem centralizat de alimentare cu apa.

Sistemul de alimentare cu apa cuprinde:

- 3 captari din surse de suprafata:
 - captare sipot „Fantana Rece”
 - captare p. Apolzel
 - captare p. Tarceatu
- 2 rezervoare cu capacitatea $V = 50 \text{ mc}$ si $V = 75 \text{ mc}$
- retea stradala de distributie din PEHD cu diametrele Dn 110 mm si Dn 75 mm in lungime totala de $L = 5750 \text{ ml}$. Reteaua de alimentare cu apa este mixta si este echipata cu camine de vane si camine de golire.

2.9.3.Canalizare

Localitatea Tilisca are un sistem separativ de canalizare din PVC KGM 250 mm si 200 mm pozat pe toate strazile localitatii, in lungime totala de $L = 7154 \text{ ml}$ care preia apele uzate de la toate gospodariile localitatii.

Apele uzate menajere provenite de la loc. Tilisca sunt epurate in statia de epurare a localitatii Saliste. Pentru preluarea apelor uzate de catre sistemul de canalizare Saliste a fost necesara traversarea p. Saliste. In acest scop s-a executat o statie de pompare pe malul stang al p. Saliste care refuleaza apele uzate in colectorul de canalizare cu curgere libera ce leaga localitatea Gales de Saliste. Pentru gospodariile localitatii aflate la o cota mai joasa au fost executate 6 statii de pompare din tuburi prefabricate avand dimensiunile $D_i = 2,0 \text{ m}$ si $H_i = 2,5 \div 3,5 \text{ m}$.

Pe reseaua de canalizare menajera au fost executate un numar de 213 camine amplasate la schimbarile de directie, in intersectii si la cca. 60 m intre ele. Acestea sunt realizate din tuburi de beton cu diametru $D_i = 80 \text{ cm}$ si radiere prefabricate. De asemenea, au fost realizate 12 camine de rupere de panta. Capacele caminelor sunt din fonta cu rama circulara carosabile. Pantele conductelor de canalizare oscileaza de la 0,8% la 3%.

Componentele statiei de epurare existenta in loc. Saliste:

1. Caminul de intrare.
2. Camera gratar si al transportoarelor hidraulice TH450.
3. Instalatia de sitare RO9.
4. Deznisipatorul + separatorul de grasimi.

5. Bazinul omogenizare uniformizare debite.

6. Trei Module biologice Valrom, cu capacitatea de 125mc/zi fiecare, statie de epurare de tip MBBR avand o capacitate de 375 mc/zi.

Componentele sunt urmatoarele :

- Epurare biologica
- Epurare chimica
- Sterilizare
- Unitate de dezhidratare namol

Fiecare unitate de tratare biologica este alcatuita din :

- Pompa de alimentare
- Reactor biologic
- Mixer turbina
- Suflanta
- Difuzoare
- Sistem sedimentare tubular
- Pompa recirculare amestec lichid. [...]

2.9.4. Alimentare cu energie electrica

Din statia 110/20kV Orlat este alimentata comuna Tilisca, prin retea electrica aeriana LEA 20kV, linia Saliste-Apold-Jina.

Din linia electrica LEA 20 kV sunt racordate radial posturile de transformare (distributie directa) ale localitatilor Tilisca si Rod.

Liniile electrice de medie tensiune LEA 20kV sunt construite pe stalpi de beton centrifugati tip SC 15015, SC 15006 si vibrati SE 5, SE 8, SV 15004, SV 15005, SV15014, SV 15015.

In localitatea Tilisca sunt amplasate 4 posturi de transformare de retea, de tip aerian, 20/0,4kV, PT1 de 250kVA, PT 3 de 63kVA, PT4 de 100KVA, posturi aflate in proprietatea SDEE Sibiu si PT 5 de 250kVA, de post aflat in proprietatea Primariei comunei Tilisca.

In localitatea Rod este amplasat un post de transformare de tip aerian, PT 1 20/0,4kV, de 100 kVA. [...]

Teritoriului studiat nu este strabatut de linii electrice aeriene de inalta tensiune (LEA 110 kV, 220 kV sau 400 kV). [...]

2.9.5. Telefonie

Comuna dispune de retea de telefonie, ce faciliteaza racordarea atat a locuitorilor cat si a agentilor economici si institutiilor de interes public la serviciile de telecomunicatii. Localitatea dispune de asemenea de centrala telefonica digitala proprie.

2.9.6. Alimentarea cu caldura

Gospodariile populatiei si institutiile se incalzesc in sistem individual, sobe, centrale termice si asigura apa calda menajera, utilizand drept combustibil lemnul.

2.9.7. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna nu este legata la reseaua magistrala de gaz.

2.9.8. Gospodarirea comunala

Primaria Tilisca face parte din ADI MARGINIMEA SIBIULUI conform Hotararii Consiliului Local al Comunei Tilisca cu nr. 21/2008 privind aderarea la asociatie si conform Actului constitutiv al ADI MARGINIMEA SIBIU.

Colectarea deseurilor menajere in comuna, se face in europubele individuale la nivelul fiecarei gospodarii, acestea fiind ridicate de firma de salubritate **S.C. ECO MARGINIME S.A.** cu sediul in Saliste, in baza **Contractului de prestare a serviciului de salubritate nr. 102 din 25.06.2012 incheiat cu Primaria Tilisca.** Societatea ridica deseurile provenite de la populatie, de la institutiile publice si de la agentii economici, de pe intreg teritoriul comunei si le transporta la depozitul ecologic de pe raza comunei Cristian.

Cu privire la obligatiile administratiilor locale in domeniul gestiunii deseurilor, cerintele Legii 211/2011 privind regimul deseurilor, art. 59, pct. (1), autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a asigura spatiile necesare pentru colectarea separata a deseurilor si de a asigura colectarea, transportul, neutralizarea, valorificarea si eliminarea deseurilor conform prevederilor legale in vigoare. In acest sens, **la nivelul UAT Tilisca s-au asigurat 7 insule de colectare selectiva a deseurilor** pentru urmatoare fractiuni: hartie-carton, sticla, plastic si aluminiu.

Insulele de colectare selectiva a deseurilor in comuna sunt distribuite in fiecare din cele doua sate, dupa cum urmeaza:

- loc. Tilisca – puncte de colectare selectiva in dreptul numerelor administrative: 531, 442, 267 si 97;
- loc. Rod – puncte de colectare selectiva in dreptul numerelor administrative: 346 si 58.

La nivelul comunei exista **330 buc. unitati de compostare individuala** pentru deseurile biodegradabile din gospodarii, care au fost distribuite in ambele sate: Tilisca si Rod.

Cadavrele de animale de pe raza comunei, sunt depozitate temporar intr-o o constructie – camera frigorifica, amplasata in vecinatatea cimitirului din localitatea Tilisca. Cadavrele de animale sunt preluate de **S.C. MONDECO S.R.L.** in baza **Contractului de prestari servicii nr. 1014/27.05.2014.**

In teritoriul comunei **nu** a fost amenajat pana la aceasta data un punct pentru colectarea deseurilor electrice, Primaria intentionand sa achizitioneze containere pe care la va amplasa in cele doua sate:

- loc. Tilisca: curte Primarie, numar administrativ 531;
- loc. Rod: curte Primarie – sediul 2, numar administrativ 273.

2.10. Probleme de mediu

2.10.1. Situatia existenta

[...] Spatii verzi

Pe malul paraului Saliste, langa Primarie, este amenajat un parc cu monumentul eroilor, casa muzeu, loc de joaca, iar spatii verzi sunt in lungul paraurilor si pe dealurile inconjuratoare.

Resurse naturale

Pe culmile montane si piemontane si pe versanti slab inclinati din zona Tilisca II-III, se intalnesc solurile brune luvice tipice holoacide si superficial ologobazice, solurile gelice fiind folosite ca fanete si pasuni. In zona terenurilor agricole se gasesc soluri brune tipice si argilice pe care se cultiva cereale si legume si cresc pomi fructiferi.

Principala bogatie a subsolului identificata in perimetrul comunei Tilisca este piatra de cariera folosita in constructii.

Zone cu riscuri naturale

Pentru Planul Urbanistic General Tilisca s-a intocmit (vezi pct. 2.8.) un „*Studiu de gospodarie a apelor pentru ape mari*” care se refera la valori ale debitelor maxime de apa cu probabilitatile de producere de 1%, 2% si 5% pe cursurile de apa **Saliste (cod cadastral – VIII .1.120.4) - sectiunea aval confluenta cu paraul Tilisca** si **Tilisca (cod cadastral – VIII .1.120.4.2) - sectiunea aval confluenta cu paraul Tiliscuta** - existente in cuprinsul comunei Tilisca, jud. Sibiu. Se remarca suprafata mare afectata de ape in cazul unor debite cu probabilitate de producere de 5%.

Monumente istorice:

- Monumente istorice: comuna Tilisca figureaza in L.M.I. din 2010 cu un numar de 12 monumente istorice de importanta nationala si locala, prezentate in tabel:

Lista monumentelor istorice din comuna Tilisca – 2010

Localitatea Tilisca, Rod				
Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
158.	SB-I-s-A-12008	Sit arheologic	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	
159.	SB-I-m-A-12008.01	Asezare	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	Hallstatt
160.	SB-I-m-A-12008.02	Cetatea dacica	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	Latene, cultura geto-dacica

Localitatea Tilisca, Rod				
Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
161.	SB-I-m-A-12008.03	Asezare	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	Epoca bronzului
162.	SB-I-s-B-12009	Cetatea medievala	Sat Tilisca „Dealul Cetate”	sec. XII
840.	SB-II-m-B-12524	Casa	Sat Rod, com. Tilisca nr. 30	1872
841.	SB-II-m-B-20323	Casa de lemn (dem.)	Sat Rod, com. Tilisca nr. 287	1825
842.	SB-II-m-B-12525	Casa	Sat Rod, com. Tilisca nr. 387	sec. XIX
926.	SB-II-m-A-12572	Biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavriil”	Sat Tilisca Str. Vale nr. 544	1782
1006.	SB-IV-m-B-12632	Troita	Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 272	1871
1007.	SB-IV-m-B-12633	Troita	Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 262	1877
1012.	SB-IV-m-B-12638	Troita	Sat Tilisca, in dreptul casei cu nr. 293	Sec. XIX

In satul Rod, biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavril” este construita in 1712, iar pe casa de la nr. 274, se afla o placa comemorativa pe care se mentioneaza ca acolo „s-a nascut Aron Florian 1805-1847, promotor al progresului social si al culturii, in randul poporului roman din Transilvania, participant la revolutia din 1948”, pe casa de la nr. 261, placa comemorativa pictor Nicolae Brana.

Monumente naturale: ecosisteme, biodiversitate, specii protejate

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca se suprapune in proportie de 15 % peste perimetrele siturilor Natura 2000 ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa si peste perimetrul rezervatiei Parcul Natural Cindrel. ROSCI0085/ROSPA0043 Frumoasa sunt administrate in prezent de catre Consiliul Judetean Alba in baza unui contract incheiat cu Ministerul Mediului si Padurilor pe o durata de 10 ani. [...]

Evaluarea generala a asezarii umane

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca are doua sate Tilisca si Rod, bine conturate, unul in lungul vaili in cadrul natural inchis intre dealurile ce marginesc localitatea, cu deschidere la est spre depresiunea Salistei, celalalt in lungul plaiului, asezari simple din punct de vedere urbanistic, organizatoric si administrativ.

Conform L. Nr. 351 / 6.10.2001, Tilisca este o localitate de rangul IV, sat resedinta de comuna, Rod este o localitate de rangul V, sat component.

- **amplasament** – comuna se incadreaza in sud-vestul teritoriului administrativ al judetului Sibiu si este integrata in acest teritoriu prin DJ 106E, soseaua „Transalpina”.

- **marime** – comunitatea umana ocupa si valorizeaza o suprafata de 5.277 ha, din care, intravilan, 137,53 ha. Cu aceste suprafete, comuna se incadreaza in randul comunelor medii ale judetului;
- **populatia**, in numar de 1.574 locuitori, are un spor migrator negativ, resursa umana este de calitate buna: oameni harnici, disciplinati, organizati care au contribuit la propasirea si bunastarea locuitorilor, la faima produselor de Tilisca, cu o densitate redusa de 30 locuitori/kmp, fata de media judetului Sibiu – 51 locuitori/kmp de intravilan si asigura dezvoltarea urbanistica, sociala si economica a localitatii.
- **mod de ocupare a teritoriului intravilan** – se remarca constituirea in timp a unei zonificari functionale, cu preponderenta in favoarea functiunii de locuire.
- **fond construit** – se remarca existenta unui fond construit de baza corelat cu cerintele de desfasurare a tuturor functiunilor si in stare tehnica mediocra (cult, cultura, administratie, comert si altele) ce trebuie imbunatatit, refacerea caminului cultural.
- **activitati de baza** – pastoritul si cresterea animalelor.
- din punct de vedere al **morfologiei urbanistice**, se remarca imbinarea mai multor tipuri de constructii din zidarie sau lemn si stiluri arhitectonice. In satul Tilisca, zona centrala protejata, are constructii vechi, de factura rurala parter cu porti inzidite, intercalate cu constructii mai noi, cu influente urbane cu acces la dotarile edilitare, apa, canal, iar in satul Rod se pastreaza in majoritate casele traditionale.

Zone de sport, recreere si agrement

Zona de sport este reprezentata de terenul de sport al Scolii, recent amenajat, prevazut cu vestiare tribuna si nocturna, popicarie, iar zona de agrement, unde se desfasoara „Sarbatorea oierilor” de Sfanta Maria, 15 august, este amenajata la urcarea spre Dealul Catanas fiind dotata cu o filigorie, loc de popas pentru turismul istoric la cetatea dacica si medievala. Zona de confluenta a paraului Tilisca cu Tiliscuta, din sudul localitatii cu lotizarea de case de vacanta, este un punct de atractie estival si de plecare spre zona plaiurilor montane (Crint). Zona Lunca este o zona de agrement traditionala cu case de vacanta.

Obiective cu impact asupra mediului

Pe teritoriul comunei Tilisca nu se desfasoara activitati industriale, depozitare si servicii poluante.

Activitatilor agrozootehnice desfasurate in gospodariile din intravilan sunt de mica amploare, pastoritul, varatul, iernatul se desfasoara cu predilectie in zona montana si in zona plaiurilor la „Salase”, acolo unde fiecare familie are coliba cu gospodaria ei. Transhumanta si proprietatile din diferite zone, favorabile cresterii animalelor, disperseaza aceasta activitate pe un areal foarte mare, la nivel interjudetean.

Cai de comunicatie, depozite

Zona pentru cai de comunicatie si constructii aferente: este reprezentata de DJ106E, ce face legatura cu localitatile invecinate si cu nodul rutier Saliste, cu acces la DN1, A1, precum si la calea ferata – Gara Saliste.

Pe teritoriul comunei nu sunt spatii destinate depozitarii deșeurilor, acestea sunt colectate organizat de o firmă de specialitate și transportate la Depozitul ecologic de deșuri menajere și industriale de pe raza comunei Cristian.

2.10.2. Disfuncționalități

Disfuncționalitățile privind zonarea utilizării teritoriului, sunt cauzate de lipsa terenului liber, satul s-a dezvoltat în lungul văii înguste. Acest fapt a generat intercalarea unor funcțiuni în zona de locuit și uneori pe aceeași parcelă, gospodăria fiind pregătită să preia diferite activități agro-pastorale.

Surse de poluare semnificative nu sunt semnalate în localitate.

Calitatea factorilor de mediu:

Factor de mediu aer

Analiza nivelului de poluare a aerului: activitățile desfășurate pe teritoriul comunei Tilisca au indus un nivel scăzut în ceea ce privește poluarea aerului. În principal, sursa de poluare o reprezintă circulația auto pe DJ 106 E, drumurile publice, activitatea de creștere a animalelor în curțile gospodărești. Alți factori antropici contribuie, într-un nivel foarte scăzut, la poluarea aerului, caracterizat prin intensități mici și perioade scurte de timp. Gradul de poluare a acestui factor de mediu nu este monitorizat.

Factor de mediu solul

Analiza nivelului de poluare a solului: solul și subsolul comunei sunt doi dintre cei mai poluați factori de mediu, deși la intensitate redusă față de alte zone ale județului.

Principalele surse de poluare a solului și subsolului sunt: creșterea animalelor pe lângă gospodăriile populației în condiții necorespunzătoare (fără colectarea deșeurilor) în special creșterea porcilor, depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere (peturi, resturi de îmbrăcăminte, etc.), sau a molozului.

Gradul de poluare a solului și subsolului comunei nu este monitorizat.

Factor de mediu apă

Analiza nivelului de poluare a apelor: principala resursă de apă (raul Tiliscuta) nu este monitorizată. Singura apă monitorizată este Paraul Negru (Valea Salistii) de S.G.A. Sibiu.

Apele subterane, în special în intravilan, până la adâncimi de cca. 15 m sunt poluate la un nivel mediu ca urmare a desfășurării în timp a activității zootehnice în gospodăriile populației. Chiar dacă în acest moment această acțiune este diminuată, se manifestă poluarea remanentă a apelor subterane.

Analiza nivelului de radiații

La data de referință a prezentei documentații nu se manifestă nici o sursă de radiații în activitatea antropică.

Vegetatia si fauna

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca se suprapune in proportie de 15% peste perimetrele siturilor Natura 2000 ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa si peste perimetrul rezervatiei Parcul Natural Cindrel.

In zona depresionara si in lungul vailor intalnim arborii de esenta moale, ca: salcia, plopul, arinul, pluta, rachita. Tot aici sunt prezenti arbusti ca: macesul, porumbarul, paducelul, alunul, murarul, cornul, scorusul precum si plantele ierboase ca: pipirigul, rogozul, papura (putina) si fanetele de lunca. Mai intalnim marul si parul salbatic. Pana la 1000 m altitudine intalnim, in principal, fagul, alternat cu mesteacanul si plopul (acestia, mai rar). In urma taierilor efectuate pe pantele nordice ale acestor dealuri aici s-au plantat in ultimele doua decenii pini si molizi. La extremitatea sudica a teritoriului administrativ al comunei, incepe zona de interferenta a vegetatiei foioaselor cu cea a coniferelor. In varietate mare, in zona deluroasa si de plai se intalnesc arbustii fructiferi si fructele de padure: alune, zmeura, mure, afine, coacaze, fragi; multe soiuri de ciuperci: buretele alb, ciuciuletii, vinecioarele, flocoaseii, pietrusele, manatarcile, ciuperca alba de camp s.a. In zona colinelor piemontane cresc pomi fructiferi: meri, peri, nuci, visini, ciresi.

Zona montana inpadurita cuprinde diferite specii de vanat: cerbul *Cervus Elephus carpathicus*, ursul *Ursus arctos*, mistretul *Sus scrofa*, capriorul *Capreolus capreolus*. In zona de lunca apare iepurele *Oryctolagus cuniculus* si fazanul *Phasianus colchicus*, apele care brazdeaza terenurile sunt populate spre izvoare cu pastrav indigen si mreana.

Prioritati de interventie: respectarea planurilor de management ale ariilor naturale protejate, dupa aprobarea acestora.

2.11. Disfunctionalitati la nivelul teritoriului administrativ

Unitatea administrativ-teritoriala reprezentata de comuna Tilisca are o comunitate umana formata din 1.574 locuitori. Orice activitate antropica exercita o anumita incidenta asupra mediului inconjurator, in toate componentele sale, motiv pentru care s-a analizat configuratia intregii activitati a comunei.

Activitatile desfasurate pe teritoriul comunei se inscriu intr-o paleta larga specifica zonelor rurale: locuirea si activitatile gospodaresti, activitatile economice din ramurile economiei nationale (pastoritul, agricultura, comertul, transportul si altele). Toate aceste activitati care determina functiunea de baza - locuirea - presupun anumite dotari, anumite materiale si materii prime, o anumita echipare edilitara corespunzatoare pentru ca impactul asupra mediului sa nu fie semnificativ.

Activitatea de locuire este precedata de activitatea de construire si in acest sens se considera necesar sa se analizeze efectele asupra mediului in cele doua etape principale: executia constructiilor si exploatarea acestora pentru functiunea de locuire. In perioada de construire, impactul asupra mediului este pe perioada limitata si de mica intensitate.

Funciunea de locuire aduce insa efecte asupra mediului date de:

- gradul necorespunzator de acoperire cu utilitati, respectiv canalizarea satului Rod;
- utilizarea de materiale poluante (de ex. produse petroliere, azbociment etc.);

- nerespectarea cerintelor elementare de protectie a mediului (de ex. gestiunea improprie a dejectiilor produse in gospodarii).

Efectele negative asupra mediului date de aceasta functiune de locuire se produc permanent la intensitati relativ reduse; aceste efecte s-au diminuat in timp, in special, prin realizarea infrastructurii rurale de baza.

Efectele negative asupra mediului se rasfrang asupra tuturor factorilor de mediu, dar cel mai accentuat, asupra solului si subsolului, determinate de: gradul redus de colectare a apelor uzate menajere, gestiunea dejectiilor, depozitarea neconforma a deseurilor menajere din gospodarii, sau a molozului.

O mare parte a populatiei desfasoara activitati agricole in gradinile proprii sau pe camp pe parcele de teren cu suprafete mici.

Activitati zootehnice sunt reduse cantitativ in intravilan si de regula cu o infrastructura necorespunzatoare.

Circulatie – Un aspect al existentei comunitatii umane cu efect negativ asupra factorilor de mediu, in special asupra aerului si solului este circulatia auto. Acest tip de impact se manifesta la intensitati din ce in ce mai mici ca urmare a imbunatatirii infrastructurii de circulatie si a performantelor masinilor utilizate, dar nu si in sezonul estival cand „Transalpina” are valori ridicate de trafic.

Gospodarirea comunală si echiparea edilitara - Nu conduc la un efect negativ asupra mediului inconjurator, cu exceptia situatiei inregistrate in satul Rod in care nu este finalizata reseaua de canalizare.

Situatia fondului forestier: comuna Tilisca are 1.470 ha de paduri, Ocolul silvic „Valea Cibinului” Saliste. Conform datelor istorice publicate, fondul forestier al comunei a fost mult mai mare, la sfarsitul sec. al XIX-lea dar a fost defrisat, in prezent, ponderea acestuia din totalul teritoriului administrativ fiind redus considerabil.

Accesul la paduri se face printr-o retea de drumuri de exploatare care asigura si accesul la terenurile agricole ale populatiei.

In infrastructura rurala de baza si gospodarie comunală – s-au realizat sau sunt in curs de realizare, o serie de investitii:

- Alimentarea cu apa se face centralizat;
- Canalizarea apelor uzate – este rezolvata in Tilisca si in curs de executie la Rod;
- Alimentarea cu energie electrica este corespunzatoare cerintelor;
- Comuna nu este legata la retea de gaze naturale;
- Colectarea deseurilor de la populatie – se face neselectiv conform conditiilor impuse de operatorul zonal; colectarea selectiva a deseurilor se face in punctele organizate in teritoriul comunei;

- Colectarea deseurilor de la institutii se face selectiv, conform normelor legale existand organizarea si dotarea corespunzatoare;
- Salubritatea este asigurata de o firma specializata – S.C. ECO MARGINIME Saliste, deseurile sunt duse la Depozitul ecologic Cristian;
- Cadavrele de animale – se colecteaza in constructie rece, amplasata in Tilisca in vecinatatea cimitirului; fostele puturi seci au fost dezafectate conform cerintelor de mediu;
- Transportul local: auto pe ruta Sibiu – Cristian – Sacel – Saliste – Poiana – Jina, Cristian – Orlat – Gura Raului si retur se face de societatea „Transmixt” S.R.L.; pe calea ferata, directiile principale spre Sibiu si Vintu de Jos, prin gara Saliste.
- In fiecare localitate functioneaza cimitirul orthodox.

Ca **nivel de poluare a mediului** – pe ansamblul factorilor de mediu se inregistreaza un nivel scazut de poluare, nivel ce se va reduce inca, prin realizarea investitiilor in infrastructura de baza a comunei.

Evaluarea generala concluzioneaza existenta unei asezari umane bine inchegate si dimensionate, cu reale perspective de functionare si dezvoltare. Continuitatea existentei in viitor a asezarii este asigurata de principalele resurse locale, dintre care pe primul loc se situeaza resursele umane urmate de cadrul natural si cadrul antropic.

Stadiul monitorizarii mediului

La fel ca in toate zonele rurale, factorii de mediu nu sunt monitorizati (exceptie facand r. Saliste).

Nivelul relativ scazut al poluarii mediului, in ansamblul sau, lipsa surselor de poluare industriala, cadrul natural si antropic, in general, nu face necesara monitorizarea nivelului de poluare a factorilor de mediu.

Analiza stadiului actual de dezvoltare economico-sociala a comunei Tilisca arata ca in desfasurarea activitatilor apar o serie de disfunctionalitati si dezechilibre care au cauze atat obiective, cat si subiective.

Se semnaleaza urmatoarele **disfunctionalitati**:

Infrastructura rurala trebuie completata prin: construirea retelei de canalizare in satul Rod, extinderea retelelor edilitare in zonele introduse anterior in intravilan (zona Lunca). La nivelul infrastructurii rutiere se semnaleaza disfunctionalitati de circulatie, prin lipsa strazilor cu structura rutiera definitiva, a trotuarelor si a lucrarilor de colectare si dirijare a apelor pluviale.

In domeniul **gestionarii resurselor umane**:

- structura profesionala incompleta;
- crestere demografica negativa;
- nivel de educatie (scolarizare) mediu;
- nivel de educatie cetateneasca mediu (existenta infractiunilor, conflicte civile etc.), respectul fata de lege, respectul fata de institutiile statului;

- acces dificil la recreere si distractie in principal datorita infrastructurii; se simte lipsa unui parc de distractie, a unei sali de sport;
- camin cultural nou cu o biblioteca corespunzatoare, cinematograf;
- structura necorespunzatoare a locurilor de munca fata de resursele si nevoile comunitatii.

Zona turistica – este insuficient pusa in valoare. Accesul si urcusul relativ greu la cetatea dacica si medievals, selecteaza vizitatorii. O conditie importanta pentru dezvoltarea turismului montan o constituie asigurarea unor cai de acces si obiective cu dotari turistice. Dezvoltarea zonei turistice trebuie facuta in baza unor studii complexe, sociale si urbanistice.

2.12 Necesitati si optiuni ale populatiei

In principiu, **necesitatile si optiunile populatiei** se refera la modernizarea infrastructurilor specifice in domeniile: circulatie, cultural, invatamant, sanatate, social, sport, turism, agrement.

Populatia comunei asteapta din partea administratiei publice locale, in afara de proiecte de investitii in domeniile mentionate mai sus, si **derularea unor proiecte sociale** care sa contribuie la imbunatatirea vietii economico-sociale sub toate aspectele:

- educarea populatiei, de orice varsta, in spiritul grijii fata de mediul inconjurator, mai ales in ceea ce priveste colectarea selectiva a deseurilor;
- educarea tineretului, prin actiuni organizate la nivelul administratiei locale in spiritul valorilor reale ale poporului roman;
- educarea cuplurilor nou intrate in viata de familie;
- cresterea nivelului de preocupare a administratiei fata de persoanele in varsta si fata persoanele cu dizabilitati.

Optiuni ale populatiei referitoare la **programele de investitie**:

- promovarea brandului „Drumul Regelui”- Transalpina, si „Cetatea dacica Tilisca” crearea de puncte turistice de informare, a locurilor de popas in zone reprezentative arhitecturale, istorice sau naturale ale satului, accesul si dotari la cetatea dacica;
- construirea unui Camin Cultural modern si cu capacitate sporita;
- construirea unei Sali de Sport;
- amenajarea locului de desfasurare a sarbatorilor campenesti traditionale.

Planul Urbanistic General insotit de Regulamentul Local de Urbanism reprezinta doua instrumente de lucru la indemana Consiliului Local Tilisca, care sa permita dezvoltarea echilibrata si armonioasa a comunei, pentru urmatoorii 10 ani.

P.U.G.
CAP. 3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICA

Stadiul actual al dezvoltării umane, resursele de care dispune comuna precum și tendințele de dezvoltare economico-socială în mediul rural constituie premise importante pentru asigurarea unei evoluții pozitive a comunei. Astfel este posibilă o evoluție care, să transforme comuna pe următorii 10 ani astfel încât aceasta să se caracterizeze astfel:

- zonificare funcțională încheiată corespunzătoare populației de perspectivă;
- infrastructura rurală de bază funcțională la nivel de calitate european, în toate componentele sale;
- dezvoltare economică preponderentă a activităților industriale, de servicii și agrozootehnice;
- nivel ridicat de educație cetățenească;
- infracționalitate redusă;
- populație în creștere și cu grad mediu de școlarizare. [...]

Consiliul Local va decide următoarele tipuri de măsuri:

- a) *Măsuri de interes strategic cu o perioadă de perspectivă de peste 10 ani care să asigure dezvoltarea pe termen lung a comunei:*
 - *stimularea dezvoltării economice (în special în agrement – sport – turism dar și o dezvoltare constantă și echilibrată dacă este posibil a industriei mici meșteșugărești și agriculturii);*
 - *stoparea trendului scăzut al indicatorilor demografici și migrației tinerilor.*
- b) *Măsuri în continuare – care să urmărească punctual desfășurarea unor investiții sau a unor acțiuni pe termen scurt, complementare măsurilor de interes strategic.*

Implementarea măsurilor strategice este de o importanță capitală pentru dezvoltarea de perspectivă a comunei și se face în cel puțin trei etape:

Etapa I – Etapa pregătitoare:

- *pregătirea cadrului normativ local;*
- *asigurarea infrastructurii specifice;*

Etapa a II-a – Lansarea măsurii și alocarea resurselor;

Etapa a III-a – Evaluarea rezultatelor obținute prin aplicarea măsurii.

3.3. Optimizarea relatiilor in teritoriu

Regulile de urbanism ce se vor institui prin Regulamentul Local de Urbanism vor avea in vedere amplasarea si conformarea viitoarelor constructii.

In zona Lunca (introdusa in PUG-ul anterior in intravilan), prin regulile propuse se va asigura inlantuirea logica a constructiilor (infrastructura urmata de construirea de cladiri cu diverse functiuni) precum si adaptarea (conformarea) constructiilor la functiunea dominanta propusa a zonei.

Deoarece la aceasta data, relatiile in teritoriu s-au stabilizat la un anumit nivel corespunzator intereselor si dorintelor populatiei, optimizarea relatiilor in teritoriu ramane responsabilitatea administratiei locale, care va putea implementa o serie de masuri, dintre care se precizeaza:

I. Masuri strategice

- dezvoltarea infrastructurii de accesare a zonei turistice „Cetatea dacica” permitand astfel punerea in valoare a cadrului natural si atragerea turistilor;
- Elaborarea si implementarea unui plan de popularizare a informatiilor, pe termen lung, menite sa consolideze relatia comunei cu orasul Sibiu si cu localitatile vecine si cele de pe „Transalpina”;

II. Masuri in continuare

- continuarea si imbunatatirea relatiilor cu comunele invecinate: Jina, Poiana Sibiului, cu orasul Saliste, municipiul Sibiu; organizarea de actiuni comune in domeniile: cultura, invatamant, sanatate, comert si petrecerea timpului liber;
- dezvoltarea transportului local de legatura cu localitatile vecine;
- organizarea unor actiuni cultural-educative comune. [...]

3.4. Dezvoltarea activitatilor

Dezvoltarea economica a comunei este marcata puternic de resursele de care dispune colectivitatea: cadrul natural si cadrul antropic. S-au evidentiat o serie de disfunctionalitati in dezvoltarea economica care, fiind fundamentale se pot rezolva doar pe termen lung.

I. Masuri strategice:

I. Crearea infrastructurii si a cadrului normativ local in vederea stimulării si atragerii producătorilor din domeniul zootehnic. Prin masuri concentrate pe o perioada lunga de timp, se va putea trece la o agro-zootehnie de performanta.

In contextul actual, infrastructura fizica poate fi gestionata de administratia locala mai ales, in contextul programelor de dezvoltare sustinute de fonduri europene. Aceasta infrastructura va putea atrage investitori privati in masura sa constituie celulele productive: fermele.

Cadrul normativ local – permisiuni, restrictii, taxe, avize, acorduri, autorizatii – este extrem de important si se poate asigura prin:

- Rezervarea de spatii in gospodarii de terenuri cu aceasta functiune;
- Punerea la dispozitia spre concesiune a unor terenuri in extravilan, proprietate a comunei;
- Acordarea de permisiuni conforme cu normele europene;
- Acordarea de facilitati la plata taxelor si impozitelor;
- Simplificarea documentelor;
- Sustinerea in mod special a investitorilor care asigura servicii complementare activitatii fermelor;
- Spatii de depozitare;
- Servicii de colectare si distributie a produselor;
- Servicii de mecanizare;
- Servicii sanitar-veterinare;
- Servicii de consultanta agricola.

2. Sprijinirea activitatilor de servicii, in baza unui plan de masuri pe termen lung care sa faciliteze exploatarea si prelucrarea lemnului, prelucrarea productiei agrozootehnice.

3. Stimularea activitatii turistice: alocarea de terenuri cu functiune turistica dominanta si functiuni complementare corespunzatoare; stabilirea unei numar de cerinte de conformare a constructiilor deja existente: in zona centrala arhitectura unitara, traditionala; amplasarea judicioasa in parcela/lot, aliniament; stabilirea unei politici de dispersare uniforma in teritoriu a unitatilor turistice; rezervarea unor suprafete de teren pentru amenajarea speciale in zona montana (trasee turistice, zone de picnic, campare, zone de belvedere).

II. Masuri in continuare

Cazurile critice in dezvoltarea economica a comunei sunt: turismul si agrementul care se pot rezolva numai prin aplicarea unor strategii pe termen lung. Celelalte aspecte ale activitatii economice se pot stimula prin masuri punctuale, in continuare, care pot avea efecte imediate:

1. Completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod:

Prin aceste masuri se va crea cadrul minim de dezvoltare economica a comunei, cresterea confortului populatiei, favorizand amplasarea in gospodarii a unor unitati de productie mestesugaresti, servicii, comert.

2. Stimularea dezvoltarii serviciilor si comertului:

a). destinate populatiei: ingrijire personala, reparatii inventar gospodaresc, accesare IT, comunicatie, transport local, sanatate, cult, cultura, invatamant, comert cu produse de larg consum.

b). destinate sectorului productiv: industriei alimentare, agriculturii pe suprafețe mici de teren, reparatii utilaje, echipamente, colectarea și distribuirea producției, depozitare materiale diverse, comerț en-gros și en-detail cu materii prime și materiale de factură agro-zootehnică și manufacturiera tradițională în zona.

3.5. Evoluția populației

[...] Evoluția populației în perioada 2001-2021 în comuna Tilisca conform P.A.T.J.:

- spor natural	: 0.6 ‰
- spor migratoriu	: -13,3 ‰
- populația 2001	: 1724
- populația 2011	: 1511
- populația 2016	: 1415
- populația 2021	: 1325

Astfel comuna Tilisca face parte din grupul de comune cu o **scădere semnificativă a populației**, cu **24%**.

Estimarea locurilor de muncă:

- corelarea locurilor de muncă cu evoluția populației: se estimează, măcar o menținere a locurilor de muncă existente, populația comunei este caracterizată ca având o mare mobilitate, atât în căutarea locurilor de muncă, cât și în stabilirea locului de rezidență;
- posibilități de control asupra relației populație-locuri de muncă prin redistribuirea populației ocupate în sectoarele de activitate: nu este cazul;
- evidențierea aspectelor sociale: menținerea și accentuarea fenomenelor demografice negative: scăderea progresivă a ponderii populației tinere și îmbătrânirea demografică prin creșterea simultană a ponderii populației vârstnice.

Cum populația tânără va cunoaște o scădere în următorii ani, ar trebui găsite soluții pentru încurajarea natalității și reducerea migrației. Măsurile destinate reducerii fenomenelor demografice negative trebuie să se bazeze pe relansarea economică. Deși dezvoltarea economică nu conduce, în mod necesar, la o creștere demografică bazată pe spor natural, ea ar stimula, într-o măsură mai mare, imigrația în zona. [...]

3.6. Organizarea circulației

a) *Organizarea circulației rutiere și a transportului în comun:*

- circulația majoră se desfășoară pe traseul DJ106E – „Transalpina”, impus de relieful și poziția geografică a satului Tilisca, în lungul văii și a satului Rod pe culmea plaiului, astfel că pentru îmbunătățirea ei sunt necesare ample lucrări de modernizare, mai ales în parcurgerea localităților;

- trama stradala neregulata, specifica satelor de munte, practic nu are posibilitati de modificare, largire si de rezolvare a situatiilor conflictuale din intersectii, o solutie ar fi sensurile unice;
- transportul intercomunal este bine organizat, cu un orar stabilit cu comunitatea locala.

b) Organizarea circulatiei pietonale:

- marcarea traseelor pietonale turistice spre obiectivele turistice: biserica, cetatea dacica;
- tot specific satelor de munte cu strazi inguste, este faptul ca pietonalul se suprapune cu carosabilul, acolo unde latimea nu o permite;
- ca o consecinta a acestui fapt, traficul marit pe traseul „Transalpina” impune restrictionari de viteza

I. Masuri strategice

Modernizarea sistemului de circulatie existent:

- modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale);
- amenajarea intersectiilor, marcarea si semnalizarea strazilor;
- amenajarea trotuarelor si podetelor de acces in gospodariile populatiei;
- realizarea infrastructurii de circulatie in zona Lunca, inainte de inceperea constructiilor.

II. Masuri punctuale, in continuare

- accesarea unor fonduri europene, pentru reabilitarea unor drumuri sau intretinerea cailor de circulatie in stare corespunzatoare; aceasta masura se impune pentru a valorifica oportunitatile oferite de derularea programelor finantate din surse europene, in situatia in care, bugetul local nu suporta cheltuieli de investitie mari.
- asigurarea spatiilor necesare pentru amenajarea de parcuri, refugii, piste de biciclisti, trasee turistice pietonale). Actiunile ce se desfasoara pentru implementarea acestei masuri se vor desfasura concomitent cu actiunile aferente masurii strategice de modernizare a sistemului de circulatie.

3.7. Intravilan propus. Zonificarea functionala. Bilant teritorial.

3.7.1. Intravilan propus

Comuna Tilisca are teritoriul administrativ format din 3 zone:

Zona Tilisca I: cuprinde Trupul de baza 1 – satul Tilisca, dezvoltat pe DJ 106E si strabatut de paraul Saliste, Tilisca; trupul 2 satul apartinator Rod, pe plai, trupuri izolate dispuse in jurul satelor, trup 2-9;

Zona TiliscaII: cuprinde zona impadurita din vecinatatea satului Poiana Sibiului;

Zona **Tilisca III**: este situata pe valea Frumoasa, in vecinatatea varfului Cindrel.

Suprafata totala a teritoriului administrativ al comunei Tilisca este de 5.277 ha din care suprafata totala a intravilanului propus este de 137,00 ha, formata din:

<i>localitatea de resedinta</i>	
Trup 1 - sat Tilisca	S= 70,14 ha
<i>localitate apartanatoare</i>	
Trup 2 – sat Rod	S= 64,68 ha
	S= 134,82 ha
<i>trupuri intravilan izolate, existente Tilisca I</i>	
Trup 3 – Cetate Medievala	S= 1,01 ha
Trup 4 – Baie de oi	S= 0,10 ha
Trup 5 – Cetatea Dacica	S= 0,96 ha
Trup 6 – Captare Apa	S= 0,05 ha
Trup 7 – Bazine apa	S= 0,05 ha
Trup 8 – Captare apa	S= 0,01 ha
	S= 2,18 ha
Total	
	S= 137,00 ha

Nu se propun trupuri izolate in Tilisca II, III.

Centralizator intravilan com. Tilisca

	existent	propus
Sat Tilisca	70,14 ha	70,14 ha
Sat Rod	64,68 ha	64,68 ha
Trupuri	2,71 ha	2,18 ha
TOTAL	137,53 ha	137,00 ha

Modificarea intravilanului:

Micsorarea intravilanului comunei, pe ansamblu, cu suprafata de 0,53 ha, din care:

- mentinerea intravilanului satului Tilisca;
- mentinera intravilanului satului Rod;
- micsorarea intravilanului in trupuri izolate cu 0,53 ha, prin reconfigurarea lor.

Reglementarile urbanistice pentru zone din intravilan cu modificari, vor fi elaborate prin Planuri Urbanistice Zonale sau de detaliu si vor respecta prevederile din Regulamentul local de Urbanism prezentat in Volumul II.

3.7.2. Zone functionale propuse

Zona cu valori de patrimoniu construit pentru locuinte

- a) Zona centrala, protejata – ZCP –

Este amplasata in partea centrala a trupului de baza, Tilisca, cu obiective de interes public: Primaria, Parcul cu monumentul eroilor (1946) si casa batraneasca, Muzeu etnografic (2003).

In aceasta zona, functiunea dominanta este locuirea, fondul construit existent delimitat ca zona protejata, se compune din locuinte cu specific rural (gospodarii individuale) cu regim de inaltime parter sau parter si un nivel, iar ca functiune complementara majora, deservirea generala a comunei. Printre functiunile complementare existente se pot enumera: dotari de cultura, culte, invatamant, comert, circulatia, spatiile verzi, echiparea edilitara.

Satul Rod: zona centrala, protejata, are ca punct central o alveola delimitata de doua pieti marcate de cate o troita, in care pe culmea nordica domina biserica cu hramul „Sfintii arhangheli Mihail si Gavriil”, iar la poale cimitirul, monumentul eroilor, doua troite monument. Locuintele sunt aliniate la strada au regim inchis.

Funcțiunea dominantă a zonei este locuirea, institutii de interes general.

Tilisca:

- Cea 1 – Primaria;
- Cebo 1 – Biserica ortodoxa „Sf. Arhg. Mihail si Gavriil” (1782-LMI);
- Cebo 2 – Biserica ortodoxa „Biserica Mica” (1843) „Sfantul Nicolae” ;
- Cepo 1 – Casa parohiala ortodoxa;
- Cem1 – Parc cu Muzeu etnografic, monumentul eroilor;
- Cei 1 – SCoala generala;
- Cei 2– Gradinita;
- Lecp1a,1b,1c - Locuinte existente (zona centrala)

Zonele de protectie ale monumentelor istorice:

- Biserica ortodoxa LMI - 926: str. Scolii, de la nord nr. 490, 539, la sud str. Vale nr 318, 475; la vest: str. Bisericii nr. 308, str. Priboi nr. 305, 355, 345;
- Troita LMI – 1012: str. Principala, nord nr. 62,63, sud nr. 294, 293

Rod:

- Cebo 1 – Biserica ortodoxa „Sf. Arhg. Mihai si Gavrila” (1712)
- Cepo 1 – Casa parohiala ortodoxa;
- Lecp1,2 - Locuinte existente (zona centrala, nord-vest)

a. Zonele de protectie ale monumentelor istorice:

- Casa nr. 30, LMI - 840: str. Mare, la nord nr. 118, 123;
- Casa nr. 287, LMI – 841; str. Principalanr. 286, 288;
- Troita LMI – 1006: str. Principala, est nr. 151, 261;
- Troita LMI – 1007: str. Principala, vest nr. 268, 274, 368, 389;

Tilisca:

Propuneri de monumente istorice:

- biserica ortodoxa cu hramul „Sf. Nicolae”(fosta greco – catolica), casele de la nr. : 69,389, 391, 465, 532, 539, 548.

Cladiri cu valoare ambientala:

- casele de la nr. 92, 105, 111, 122, 128, 137, 205, 218,317, 338, 359, 366, 367, 369, 370, 371, 405, 423, 424, 437, 447, 454, 455, 477, 560.

Rod:**Propuneri de monumente istorice:**

- biserica ortodoxa cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail si Gavril”, si casele de la nr. 251, 275, 304, 307, 404, 561.

Cladiri cu valoare ambientală:

- casele de la nr. 3, 4, 16, 22, 25, 31, 41, 42, 43, 44, 99, 113, 115, 136, 137, 141, 168, 204, 212, 213, 251, 254, 255, 261, 324, 327, 334, 340 347, 348, 405, 416.

Funcțiunile complementare admise in zona centrala sunt:

- institutii si servicii de interes general; circulatie; gospodarie comunală; spatii verzi;
- echipare edilitara.

b) Zona de locuinte – Lr –

Cuprinde cea mai mare parte a teritoriului intravilan:

Funcțiunea dominantă: locuirea;

Funcțiuni complementare admise:

- deservire generala (invatamant, comert, cultura, cult); circulatie; gospodarie comunală;
- spatii verzi; echipare edilitara.

In cadrul acestei zone s-au delimitat urmatoarele subzone:

Institutii de interes general, si anume:

Tilisca:

- Cedu 2 – Dispensar uman;
- Cec 1– Camin cultural
- Le 1 - Locuinte existente
- Le 2 - Locuinte existente
- Le 3 - Locuinte existente

Rod:

- Cei 1 – Scoala generala
- Cei 2 – Gradinita
- Cec 1– Camin cultural
- Le 1 - Locuinte existente
- Le 2 - Locuinte existente

c) Zona de locuinte, si case de vacanta – Lv –

Cuprinde zona „ Lunca” situata in partea de vest a teritoriului intravilan Tilisca, cu 40 de loturi (PUZ aprobat):

Funcțiunea dominantă: locuirea;

Funcțiuni complementare admise:

- deservire generala, servicii, pensiuni; circulatie; spatii verzi; echipare edilitara.
- Lve 1 – locuinte, c.v. existente, Tiliscuta
- Lve 2 – locuinte, c.v. existente, Lunca

c) Zona activitatilor industriale, depozitare si servicii – IS –

Nu este prezenta.

d) Zona activitatilor agrozootehnice – A –

Nu este o zona concentrata, adaposturi de animale/ferme, caracterul individual al activitatilor, determina desfasurarea lor in aproape fiecare gospodarie, iar in perioada verii, la colibele si stanile din plaiuri.

- Ae1- grajd comunal, cantar, baie de oi, Tilisca
- Ae 2 – grajd comunal, cantar, Rod

e) Zona cailor de comunicatie si constructii aferente – Ccr –

Zona include urmatoarele subzone:

- Ccrj 1 - Subzona drum judetean (DJ 106E spre Saliste/ Poiana Sibiuului);;
- Ccrs1, 2 - Subzona strazi (sat Tilisca si satul Rod);;

f) Zona de sport, turism, agrement, spatii verzi – Ts/a/v –

Este reprezentata de terenul de sport al scolii; zonele verzi si de agrement pentru serbarilor campenesti si pastorale: poiana de unde se urca la cetatea dacica si locul din „Valea”, piata din fata caminului cultural; zonele din „Lunca” si poiana din „Valea”, locul de joaca, parcul cu monumentul eroilor si muzeul etnografic, amenajate in vecinatatea primariei, zona „ Lunca”, zone verzi de-a lungul apelor.

Funcțiune dominantă: sport, turism, agrement, protecție;

Funcțiuni complementare admise: circulație; echipare edilitara; constructii in domeniul sport - turism - agrement.

In cadrul acestei zone s-au delimitat urmatoarele subzone:

- Tae 3 – Zona de agrement „Valea” existenta;
- Tve/m 1 – Parc, loc de joaca/mon. eroi., muzeu, Tsp 1 – Sala de sport.

g) Zona de gospodarie comunala – GC –

Zona de gospodarie comunala este formata din cimitire existente, baie de oi (dotata cu bazin vidanjabil).

Funcțiunea dominantă: cimitir, depozitarea deseurilor, piata.

Funcțiuni complementare admise: zone verzi de protecție; circulație; echipare edilitara; constructii de cult, capela.

Zona include urmatoarele subzone:

- Gcce 1 – Cimitir ortodox existent Tilisca;
- Gcce 2 – Cimitir ortodox existent Rod;

h) Zona de echipare edilitara – E –

Zona de echipare edilitara este formata din subzone existente atat in intravilan, cat si in trupurile izolate: in satul Tilisca este reprezentata de reseaua edilitara de apa-canal, statii de pompare, statia de epurare este in Saliste, in satul Rod este asigurata alimentare cu apa, iar canalizarea este in sistem individual in bazine vidanjabile etanse.

Funcțiune dominantă: activitati de stocare a apei si de epurare a apelor uzate menajere.

Funcțiuni complementare admise: circulatie; spatii verzi.

Zona include urmatoarele subzone:

- Ee 1 – captare apa Tilisca, existenta, trup 6;
- Ee 2 – statie tratare apa Tilisca, existenta;
- Ee 3 – captare apa Rod, existenta, trup 8;
- Ee 4 – bazine apa Rod, existente, trup 7.

i) Zona ape: – Ar

Subzone:

- Ar 1 – paraul Saliste (local Raul Negru, Lunca);
- Ar 2 – paraul Tilisca (local Tiliscuta, Valea).

j) Zona situri arheologice TPa, cu zone de protectie a monumentelor**Tilisca**

- TPae 1 – Zona de turism, agrement, Cetatea medievala (rezervatie arheologica), (tr. 3);
- TPae 2 – Zona de turism, agrement, Cetatea dacica (rezervatie arheologica), (trup 5);

k) Zona cu valori de patrimoniu natural

- Terenuri protejate, parc natural Cindrel, „Natura 2000” - TPn

3.7.3. Bilantul teritorial al suprafetelor cuprinse in limita teritoriului administrativ propus

Teritoriul administrativ al unitatii de baza	CATEGORII DE FOLOSINTA [ha] propus										TOTAL
	Agricol					Neagricol					
	Arabil	Pasuni	Fanete	Vii	Livezi	Paduri	Ape	Drum	Curti Constr	Nepr.	
EXTRAVILAN	142,0	1.183,0	2.091,3	0,00	0,00	1.470,53	22,77	39,40	2,18	191,0	5.142,18
INTRAVILAN, din care	3,00	1,00	44,0	0,00	0,00	0,00	4,23	12,60	69,99	0,00	134,82
Tilisca	--	--	--	--	--	--	3,60	7,60	58,94	--	70,14
Rod	3,00	1,00	44,0	--	--	--	0,63	5,00	11,05	--	64,68
TOTAL	145,0	1.184,0	2.135,3	0,00	0,00	1.470,53	27,00	52,00	72,17	191,0	5.277,00
% din total	65,65					34,35					100

3.7.4. Bilantul teritorial al zonelor cuprinse in intravilanul propus.Bilant intravilan existent si propus sat: **TILISCA**

Zone functionale	Suprafata [ha]				% din total
	Sat Tilisca	Sat Rod	Trupuri	TOTAL	
INSTITUTII SI SERVICII DE INT. PUBLIC	2,90	0,45	--	3,35	2,45
LOCUINTE DE TOATE TIPURILE	50,95	9,20	--	60,15	43,91
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	--	--	--	0,00	0,00
UNITATI AGROZOOTEHNICE	1,44	1,21	--	2,75	2,01
CAI DE COMUNICATIE, din care:	7,60	5,00	0,00	12,60	9,20
rutier	7,60	5,00	--	12,60	9,20
feroviar	--	--	--	0,00	0,00
aerian	--	--	--	0,00	0,00
naval	--	--	--	0,00	0,00
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT	2,68	0,01	1,97	4,66	3,40
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	0,14	0,01	0,11	0,26	0,19
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	0,83	0,17	--	1,00	0,73
DESTINATIE SPECIALA	--	--	--	0,00	0,00
TERENURI LIBERE	--	--	--	0,00	0,00
TERENURI AGRICOLE	--	48,00	--	48,00	35,04
APE	3,60	0,63	--	4,23	3,09
PADURI	--	--	--	0,00	0,00
TERENURI NEPRODUCTIVE	--	--	--	0,00	0,00
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	70,14	64,68	2,18	137,00	100,00

3.8. Masuri in zonele cu riscuri naturale

Pentru Planul Urbanistic General actual s-au intocmit:

a. un „**Studiu hidrologic de debite maxime de apa, cu diferite probabilitati de producere pe paraul Saliste**”, care se refera la valorile debitelor maxime de apa, cu probabilitatile de 1%, 5% si 10%, in sectiunea solicitata.

Datele morfometrice necesare sectiunilor de studiu, respectiv suprafata bazinului de receptie (F – km²), si altitudinea medie a acestui bazin (Hm – m) au fost calculate pe baza hartilor topografice in scara 1 : 50.000 si 1 : 25.000, verificate cu valori din Atlasul Cadastrului Apelor din Romania si a studiilor hidrologice elaborate in zona. Valorile obtinute sunt aratate in tabelul ce urmeaza.

Debitele calculate pentru scurgerea maxima, determinate pentru probabilitatile mentionate mai sus au urmatoarele valori:

Nr. Crt.	Curs de apa	Sectiunea de apa	Qmax p% m ³ /sec		
			1%	5%	10%
1	p. Saliste	Amonte loc. Tilisca	143	77.2	60

Aceste valori au fost calculate pentru regimul natural de scurgere, in conditiile actuale de folosire a terenului si nu includ sporul de siguranta.

In zona sectiunii, taluzele albiei minore sunt afectate de vegetatia destul de abundenta, care in prezentele conditii de scurgere si in situatia unor ape mari, este posibila iesirea din albie.

b. un „Studiu de gospodarire a apelor pentru ape mari”

Reteaua hidrologica din zona studiata este reprezentata de p. Saliste (local p. Negru, Lunca) si p. Tilisca (local p. Tiliscuta, Valea).

- **p. Saliste** – cod cadastral – VIII .1.120.4 este afluent de stanga al raului Cibin; are lungimea cursului de apa de 32 km, suprafata bazinului hidrografic 220 kmp, altitudinea amonte 960 m, altitudinea aval 465 m si panta medie 1,5%.
- **p. Tilisca** – cod cadastral – VIII .1.120.4.2 este afluent de dreapta al paraului Saliste; are lungimea cursului de apa de 11 km, suprafata bazinului hidrografic 31 kmp, altitudinea amonte 1090 m, altitudinea aval 620 m si panta medie 4,3%.

Urmare a solicitarii facute de catre proiectantul general, studiul hidrologic intocmit de catre A.B.A. OLT se refera la valori ale debitelor maxime de apa cu probabilitatile de producere de 1%, 2% si 5% pe cursurile de apa Saliste (cod cadastral – VIII .1.120.4) - sectiunea aval confluenta paraul Tilisca - si Tilisca (cod cadastral – VIII .1.120.4.2) - sectiunea aval confluenta paraul Tiliscuta - existente in cuprinsul comunei Tilisca, jud. Sibiu.

Debitele calculate de A.B.A. OLT pentru scurgerea maxima, determinate pentru probabilitatile mai sus mentionate au urmatoarele valori:

Nr. Crt.	Curs de apa	Sectiunea de apa	Qmax p% m ³ /sec		
			1%	2%	5%
1	p.Saliste	Aval confluenta paraul Tilisca	182	144	98.4
2	p. Tilisca	Aval confluenta paraul Tiliscuta	103	81.8	55.9

Urmare a solicitarii facute de catre proiectantul general, studiul hidrologic intocmit de catre S.C. FAST PRO S.R.L. Sibiu, se refera la valori ale debitelor maxime de apa cu probabilitatile de producere de 1%, 5% si 10% pe paraul Saliste (cod cadastral – VIII .1.120.4) - sectiunea amonte loc. Tilisca existent in cuprinsul comunei Tilisca, jud. Sibiu.

Debitele calculate pentru scurgerea maxima, determinate pentru probabilitatile mai sus mentionate au urmatoarele valori:

Nr. Crt.	Curs de apa	Sectiunea de apa	Qmax p% m ³ /sec		
			1%	5%	10%
1	p.Saliste	Amonte loc. Tilisca	143	77.2	60

In conformitate cu prevederile STAS 4273/83 proiectantul a incadrat lucrarea in clasa de importanta IV, categoria D cu probabilitatea anuala de depasire de 5%, iar conform Hotararea 846/2010 cu probabilitatea anuala de depasire de 1%.

Reducerea vulnerabilitatii sociale a comunitatilor expuse la inundatii - 50% in termen de 10 ani si pana la 75% pe termen lung, in 30 de ani. Pentru aceasta tinta, este necesara revizuirea normelor de proiectare a structurilor de aparare, cu o valoare implicita a probabilitatii anuale de depasire de minimum 0,2% pentru zonele urbane dezvoltate, in functie de rezultatele analizelor tehnico-economice, 0,5% pentru zonele urbane cu dezvoltare medie, 1% pentru zonele rurale si

10% pentru zonele agricole (fara locuinte sau bunuri sociale si economice importante). Aceasta tinta va fi atinsa prin amenajarea integrata a bazinului hidrografic.

In calcul s-a simulat viitura debitului cu asigurarea de 1%, in regim de curgere actual.

Rezultatele simularii scenariului hidrologic **a permis determinarea intinderii inundate in dreptul profilelor transversale. Distribuind aceste valori pe harta cu curbe de nivel s-a determinat suprafata inundabila pe intreg sectorul analizat.** De asemenea rezultatele modelarii hidraulice ne dau informatii despre viteze, sectiuni de scurgere si debite tranzitate prin albia majora.

1. p. Saliste

In loc. Tilisca, paraul Saliste produce revarsari conform profilelor transversale cu zona inundabila semnificativa pe ambele maluri pe sectoarele cuprinse intre profilele P1-P8 si P13-P15. Pe sectorul cuprins intre profilele P8-P13, revarsarile se produc preponderent pe malul drept. In dreptul profilelor transversale, intinderea revarsarilor in albia majora are urmatoarele valori:

Profil	Mal stang (m)	Mal drept (m)
P1	18	34
P2	35	21
P3	44	32
P4	0	0
P5	13	65
P6	22	75
P7	8	39
P8	21	52
P9	0	89
P10	31	49
P11	0	49
P12	0	33
P13	21	4
P14	32	9
P15	0	28

Vitezele de scurgere ale debitului lichid au valori cuprinse intre 3,06 m/s si 5,43 m/s. Debitul maxim tranzitat prin albia majora stanga are valoarea 21 mc/s (profilul P14) iar prin albia majora dreapta 49 mc/s (P9).

Pe raza localitatii, **p. Saliste** are amenajate lucrari de arta: **poduri sau podete** (in zona profilelor P1, P2, P4 si P6), **care au sectiuni variabile subdimensionate ce nu asigura scurgerea debitelor producand inundarea de locuinte, strazi si obiective socio-economice.**

2. p. Tilisca

Paraul Tilisca produce revarsari pe ambele maluri ale sectorului analizat **cu exceptia zonei de influenta a pragului de beton existent in profilul transversal P3.** Lucrarile de arta (podetele) sunt subdimensionate, iar sectiunea de scurgere in zona acestora este colmatata.

In dreptul profilurilor transversale, întinderea revarsărilor în albia majoră are următoarele valori:

Profil	Mal stang (m)	Mal drept (m)
P1	17	4
P2	34	5
P3	0	0
P4	22	14
P5	76	3.5
P6	70	8.5

Vitezele de scurgere ale debitului lichid au valori cuprinse între 2,37 m/s și 7,30 m/s. Debitul maxim tranzitat prin albia majoră stângă are valoarea 10 mc/s (profilul P2), iar prin albia majoră dreaptă 36 mc/s (P6).

Fenomenului de inundabilitate se datorează colmatării în timp a albiei, prezentei vegetației și a depozitelor de deseuri ce obturează secțiunea de scurgere, precum și a locuințelor ce au fost realizate în zona de protecție a cursurilor de apă.

Pentru apararea împotriva inundațiilor sunt necesare următoarele tipuri de lucrări:

- *decolmatare albie, îndepărtare vegetație și întreținere a albiilor minore pe raza localității;*
- *redimensionare poduri și podete existente;*
- *realizarea de aparari de mal locale, **indiguiri și înaltarea zidurilor existente;***
- *reprofilare și recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlate.*

Situația existentă din P.U.G. în care nu sunt marcate zone inundabile, reflectă situația prin care, pentru intravilan s-a făcut calculul de tranzitare a debitului de calcul cu asigurarea de 1%. Cerințele actuale de asigurare cu 5%, duc la constatarea că localitatea ar fi afectată mai mult de jumătate din suprafața și deci este necesar să fie protejată contra apelor de acest volum, prin indiguiri pe ambele cursuri de apă. În timp nu a fost menționat un asemenea eveniment catastrofal, se amintesc doar ape mari în 1927.

Interdicții permanente: în zonele adiacente cursurilor de apă marcate pe planșa de reglementări ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundații, până la realizarea de indiguiri și refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apă marcate pe planșele de reglementări, conform Aviz A.N. „Apele Române”, S.G.A. Sibiu: în zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrări sau construcții, inclusiv cele de locuit. Execuția acestor categorii de lucrări se poate face numai pe baza avizului de amplasament eliberat de autoritățile de gospodărire a apelor, conform competențelor acordate și execuția anticipată a lucrărilor de aparare împotriva inundațiilor, corespunzător clasei de importanță și categoriei obiectivului, conform STAS 4273-83 și STAS 4068/2-87 pentru probabilitățile anuale ale debitelor și volumelor maxime în condiții normale de exploatare.

Pentru zonele cu riscuri naturale, inventariate și delimitate în planuri, respectiv zone inundabile, măsurile ce pot conduce la eliminarea sau diminuarea efectelor lor sunt:

- luarea de masuri conform studiului de ape mari, interdictia de construire in zonele ce pot fi afectate de inundatii unde cerintele actuale de asigurare cu 5%, pana la data eliminarii producerii lor;
- promovarea rapida a unor proiecte pentru eliminarea cauzelor ce le produc (acumulari pentru controlul debitelor, **diguri de aparare**, diverse amenajari);
- includerea in prioritatile de interventie imediata a proiectelor respective si solicitarea de fonduri pentru realizarea lor.

3.9. Dezvoltarea echiparii edilitare

3.9.1. Gospodarirea apelor

Rezultatele simulării scenariului hidrologic corespunzător clasei de importanță a lucrărilor ne arată că **paraurele Saliste și Tilisca, produc revarsări semnificative pe ambele maluri ale sectorului de albie situate în Tilisca.**

Caracterul extins al fenomenului de inundabilitate se datorează colmatării în timp a albiei, prezentei vegetației și a depozitelor de deseuri ce obturează secțiunea de scurgere, precum și a locuințelor ce au fost realizate în zona de protecție a cursurilor de apă.

Pentru apărarea împotriva inundațiilor se recomandă realizarea următoarelor tipuri de lucrări:

- *decolmatare albie, îndepărtare vegetație și întreținere a albiilor minore pe raza localității;*
- *redimensionare poduri și podete existente;*
- *realizarea de aparări de mal locale, **indiguiri**;*
- *reprofilare și recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitării debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construirea unor zone inundate controlat.*

3.9.2. Alimentarea cu apă

Comuna Tilisca dispune de: Nr. Loc.: 1574; Nr. Gosp.: 609; Nr. mediu de pers. / gosp.: 2,63; Nr. clădiri: 821. [...]

Consumatori: Sat Tilisca - 1149 consumatori; Sat Rod - 425 consumatori

- $Q_{sp} = 100 \text{ l/zi/consumator}$

Consumul de apă:

-ape pentru locuitori

Sat Tilisca

$$Q_{zimed} = (1149 \times 100) : 1000 = 114,90 \text{ mc/zi} = 1,3299 \text{ l/s}$$

$$Q_{zimax} = 1,20 \times 114,90 = 137,88 \text{ mc/zi} = 1,5958 \text{ l/s}$$

$$Q_{orarmax} = 2,8 \times 137,88 : 24 = 16,086 \text{ mc/h} = 4,4683 \text{ l/s}$$

$$Q_{zimin} = 0,80 \times 114,90 = 91,92 \text{ mc/zi} = 1,0638 \text{ l/s}$$

Sat Rod

$$Q_{zimed} = (425 \times 100) : 1\,000 = 42,50 \text{ mc/zi} = 0,4919 \text{ l/s}$$

$$Q_{zimax} = 1,20 \times 42,50 = 51,00 \text{ mc/zi} = 0,5903 \text{ l/s}$$

$$Q_{orarmax} = 2,8 \times 51,00 : 24 = 5,95 \text{ mc/h} = 1,6528 \text{ l/s}$$

$$Q_{zimin} = 0,80 \times 42,50 = 34,00 \text{ mc/zi} = 0,3935 \text{ l/s}$$

- Debite totale

$$Q_{zimed} = 157,40 \text{ mc/zi} = 1,8218 \text{ l/s}$$

$$Q_{zimax} = 188,88 \text{ mc/zi} = 2,1861 \text{ l/s}$$

$$Q_{orarmax} = 22,036 \text{ mc/h} = 6,1211 \text{ l/s}$$

$$Q_{zimin} = 125,92 \text{ mc/zi} = 1,4573 \text{ l/s}$$

Calculul debitelor si volumelor de incendiu

Conform STAS 1343-1/2006, tabel nr. 3 : $Q_{ie} = 5,0 \text{ l/s}$ (un incendiu) ; $T_e = 3 \text{ ore}$; $Q_{ii} = 2,5 \text{ l/s}$;
 $T_e = 10 \text{ min}$

$$V_{inc.} = 5,0 \text{ l/s} \times 3 \text{ h} + 2,5 \text{ l/s} \times 10 \text{ min} = 55,5 \text{ mc}$$

Debitul de refacere a rezervei de incendiu se calculeaza astfel:

$$Q_{ri} = V_{ri} \times 1\,000 / (24 \times 3\,600) = 55,5 \times 1\,000 / (24 \times 3\,600) = 0,6422 \text{ l/s} [\dots]$$

Rezervorul existent in loc. Tilisca are capacitatea $V = 164 \text{ mc}$ [...]

Rezervoarele existente in loc. Rod au capacitatea $V = 50 + 75 = 125 \text{ mc}$

	necesarul de apa			cerinta de apa		
	m ³	l / s	anual mii mc	m ³	l / s	anual mii mc
Zilnic maxim	188,88	2,1861	68,941	362,86	4,1997	132,444
Zilnic mediu	157,40	1,8218	57,451	324,77	3,7589	118,541
Zilnic minim	125,92	1,4573	45,961	286,68	3,3179	104,638
Q _{orar maxim}	22,036	6,1211		32,26	8,9606	

Gradul de recirculare interna a apei conform prevederilor STAS 10898-85 este de 0 %.
 Functionarea utilitatilor este de 365 zile/an.

Intrucat localitatile Tilisca si Rod dispun de **sisteme centralizate de alimentare cu apa ce corespund cerintei si deservesc toate gospodariile, nu este necesara realizarea de noi retele sau constructii auxiliare pentru alimentare cu apa.**

3.9.3. Canalizare

Canalizare ape uzate

La determinarea debitelor de calcul pentru canalizarea menajera, intervin aceeasi parametri folositi la determinarea debitelor pentru alimentarea cu apa.

Sat Tilisca

- Quzimed = $(1149 \times 100) : 1\ 000 = 114,90\ mc/zi = 1,3299\ l/s$
- Quzimax = $1,20 \times 114,90 = 137,88\ mc/zi = 1,5958\ l/s$
- Quorarmax = $2,8 \times 137,88 : 24 = 16,086\ mc/h = 4,4683\ l/s$
- Quzirmin = $0,80 \times 114,90 = 91,92\ mc/zi = 1,0638\ l/s$

Sat Rod

- Quzimed = $(425 \times 100) : 1\ 000 = 42,50\ mc/zi = 0,4919\ l/s$
- Quzimax = $1,20 \times 42,50 = 51,00\ mc/zi = 0,5903\ l/s$
- Quorarmax = $2,8 \times 51,00 : 24 = 5,95\ mc/h = 1,6528\ l/s$
- Quzirmin = $0,80 \times 42,50 = 34,00\ mc/zi = 0,3935\ l/s$

- Debite totale

- Quzimed = $157,40\ mc/zi = 1,8218\ l/s$
- Quzimax = $188,88\ mc/zi = 2,1861\ l/s$
- Quorarmax = $22,036\ mc/h = 6,1211\ l/s$
- Quzirmin = $125,92\ mc/zi = 1,4573\ l/s$

Intrucat **localitatea Tilisca** dispune de sistem centralizat de colectare a apelor uzate menajere ce deserveste toate gospodariile, nu sunt necesare realizarea de noi retele si constructii in acest scop.

Localitatea Rod

Caracteristicile principale ale constructiilor propuse:

- Rețele curgere gravitationala - PVCKGM 250 mm L = 5150 ml , cu camine vizitare – 205 buc.
- Statii pompare ape uzate – 8 buc.

- Retele canalizare sub presiune (refulare):
 - PE 63 mm, PN 6, L = 500 ml
 - PE 75 mm PN 6, L = 486 ml
 - PE 90 mm PN 6, L = 634 ml
 - PE 110 mm PN 6, L = 290 ml
 - PE 160 mm PN 16, L = 4850ml
- Retehnologizare la statia de pompare existenta in Tilisca
- Extindere statie de epurare Saliste

Pe lungimea canalului de 5.150 m vor fi realizate un numar de 205 de camin de vizitare din tuburi de beton prefabricat cu rigole din beton armat monolit, cu un diametru a camerei de lucru de 1000 mm. Caminele de vizitare sunt amplasate la schimbarile de directii, in intersectii si la max 60 m intre ele. Adancime medie a retelei de canalizare este de 2 - 2,5 m.

Conductele de refulare de la statiile de pompare se vor executa in conformitate cu plansele anexate, astfel:

- de la statia SP1, o conducta de refulare din PE100 DN 75x2,8 mm, Pn=6 bari, L=365 ml
- de la statia SP2, o conducta de refulare din PE100 DN 7x2,8 mm, Pn=6 bari, L=121 ml
- de la statia SP3, o conducta de refulare din PE100 DN 110x4,2 mm, Pn=6 bar, L=290 ml
- de la statia SP4, o conducta de refulare din PE100 DN 90x3,3 mm, Pn=6 bari, L=220 ml
- de la statia SP5, o conducta de refulare din PE100 DN 63x2,3 mm, Pn=6 bari, L=325 ml
- de la statia SP6, o conducta de refulare din PE100DN 90x3,3 mm, Pn=6 bari, L=414 ml
- de la statia SP7, o conducta de refulare PE100 DN 63x2,3 mm, Pn=6 bari, L=175 ml
- de la statia SP8,o conducta de refulare din din PE 160, Pn=16 bari, L=4.850 ml

Statii de pompare ape uzate

Pentru zonele in care cotele de teren prezinta diferente mari, nefiind posibila realizarea retelelor gravitationale, au fost prevazute statii de pompare a apelor uzate menajere (8 statii de pompare). Toate sunt amplasate in intravilanul localitatii. Statiile de pompare sunt de tip cheson din beton armat.

Caracteristici statii de pompare

Statia SP1

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- In functie de debitul apelor uzate colectate din aceasta zona s-a ales un grup de pompare compus din 2 pompe tip MTC 40 F 16,15/7, cu DN 40, Q max = 5 mc/h, H=15 mCA, Pn=0,7 kw, Pa=1,2 kW.

Statia SP2

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- In functie de debitul apelor uzate colectate din aceasta zona s-a ales un grup de pompare compus din 2 pompe tip MTC 40 F 16,15/7, cu DN 40, Q max = 5 mc/h, H=15 mCA, Pn=0,7 kW, Pa=1,2 kW.

Statia SP3

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- In functie de apele uzate colectate din aceasta zona s-a ales un grup de pompare compus din 2 pompe tip MTC 32 F 22,17/20, Q max = 13 mc/h, H=10 mCA, Pn=2,0 kW, Pa=2,6 kW.

Statia SP4

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R), electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- In functie de debitul apelor uzate colectate din aceasta zona s-a ales un grup de pompare compus din 2 pompe tip MTC 32 F 22,17/20, cu DN 40, $Q_{max} = 3,6$ mc/h, $H=20$ mCA, $P_n=0,7$ kW, $P_a=1,2$ kW.

Statia SP5

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- In functie de debitul apelor uzate colectate din aceasta zona s-a ales un grup de pompare compus din 2 pompe tip MTC 32 F 33.17/37, cu DN 40, $Q_{max} = 1,5$ mc/h, $H=30$ mCA, $P_n=3,75$ kW, $P_a=4,7$ kW.

Statia SP6

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- Debitul necesar = 2,40 mc/h; $H=14$ mCA.

S-a ales un grup de pompare din 2 pompe tip MTC 32 F 26.17/22, cu DN 40, $Q_{max} = 5$ mc/h, $H=23$ mCA, $P_n=2,25$ kW, $P_a=3,0$ kW.

Statia SP7

Statia de pompare va fi realizata din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 2 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 2 electropompe pentru apa uzata (1A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- Debitul necesar = 0,47 mc/h; H=9 mCA.

S-a ales un grup de pompare din 2 pompe tip MTC 40 F 16,15/7, cu DN 40, Q max = 1 mc/h, H=10 mCA, Pn=0,7 kw, Pa=1,2 kW.

Statia SP8

Avand in vedere ca statia de pompare este amplasata in zona de lunca, va realizata in cheson din beton armat Bc 25, cu un diametru interior de 3 m.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 3 electropompe pentru apa uzata (2A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- Debitul necesar = 15,47 mc/h; H=20 mCA.

S-a ales un grup de pompare din 3 (2A+1R) pompe tip MTC 32 F 33.17/37, cu Caracteristici pompa tip MTC 32 F 33.17/37, Q = 10 mc/h, H=20 mCA, Pn=3,75 kW, Pa=4,70 kW.

Caracteristici statie de pompare cu doua pompe tip MTC 32 F 33,17/37 + rezerva, Q = 20 mc/h, H=20 mCA, Pn=7,00 kW, Pa=9,40 Kw.

Statia de pompare Tilisca – Reutilare statie de pompare

Pentru a prelua debitele suplimentare provenite de la Rod, este necesara inlocuirea echipamentelor de pompare dintr-o statie de pompare ape uzate menajere existenta in loc. Tilisca.

Echiparea statiei va cuprinde:

- 3 electropompe pentru apa uzata (2A+1R); electropompe submersibile pentru ape uzate cu rotor adaptat (posibilitatea de a modifica dimensiunea rotorului astfel incat punctul de functionare sa fie situat pe curba pompei), rezistente la coroziune si fara repercursiuni in cazul formarii hidrogenului sulfurat.

Caracteristici:

- Debitul necesar = 72 mc/h; H=15 mCA.

S-a ales un grup de pompare din 3 (2A+1R) pompe tip Wilo-Emu FA 08.23 WT 13-2/12, cu $Q_{\max} = 36 \text{ mc/h}$, $H=15 \text{ mCA}$, $P_n= 3,75 \text{ kW}$, $P_a=4,70 \text{ kW}$.

Racorduri canalizare menajera

Se propune executia de racorduri de canalizare menajera pentru toate gospodariile din localitatea Rod. Racordul se va realiza din PVC DN 160 de la conducta de canalizare pana la limita de proprietate. El va fi cuplat la reseaua stradala printr-o serie de piese din PVC (ramificatii la 45° , coturi la 45°).

Traversari cursuri de apa

Reteaua de canalizare prevazuta nu traverseaza cursuri de apa cadastrate.

Traversarile cursurilor de apa necadastrate, se vor executa prin subtraversare.

Subtraversariile se executa prin foraj orizontal dirijat, iar conductele se vor poza la cel putin 1,20 m sub cota talvegului.

Extindere statie de epurare existenta Saliste

Pentru epurarea debitelor suplimentare provenite de la localitatea Rod, este necesara extinderea statiei existente prin montarea unui modul mecanobiologic suplimentar alaturi de cele 3 existente. Modulul suplimentar propus trebuie sa fie compatibile cu cele existente. Statia de epurare existenta are capacitatea de 375 mc/zi, iar prin montarea unui modul suplimentar de 125 mc/zi va capacitatea totala va fi de 500 mc/zi.

Componenta sistem modular de epurare mecano-biologica:

- Epurare biologica
- Epurare chimica
- Sterilizare
- Unitatea de dezhidratare namol nu necesita extindere.

Fiecare unitate de **tratate biologica** este alcatuita din :

- Pompa de alimentare
- Reactor biologic
- Mixer turbina
- Suflanta
- Difuzoare
- Sistem sedimentare tubular
- Pompa recirculare amestec lichid

Epurarea chimica se aplica pentru eliminarea fosforului in exces din apa uzata. Aceasta este compusa din:

- bazin de stocare si preparare solutie de clorura ferica;
- pompa dozatoare solutie de clorura ferica.

Sterilizarea

Inainte de evacuarea in emisar, apa epurata este trecuta printr-un proces de sterilizare pentru indepartarea bacteriilor si virusilor. Dezinfectia se face cu raze ultraviolete in scopul distrugerii bacteriilor si microorganismelor prezente in apa deja dreapta prin procesul de epurare. [...]

Tehnologia de epurare:

- MBBR (Moving Bed Biofilm Reactor) / Defosforizare prin precipitare chimica.

Fiecare modul are prevazut cate un debitmetru electromagnetic.

Toate echipamentele vor fi controlate prin intermediul panoului de comanda. Sistemul va functiona in totalitate automat, iar panoul de comanda va fi instalat in spatiul tehnic din cabiana de echipamente.

In cadrul panoului sau in apropierea echipamentelor sunt pozitionate toate accesoriile pentru situatiile de necesitate cum ar fi releele de protectie pentru supraincarcare, butoanele de oprire de urgenta, indicatoare in caz de avarie si functionare, relee de protectie motor, sigurante, relee, comutatoarele principale, releele pentru perioadele de timp, control electropneumatic, control nivel, canale pentru cablurile de metal.

Canalizare pluviala:

$Q_p = 9.589 \text{ l/s}$

In localitatile Tilisca si Rod nu exista retea de canalizare pluviala centralizata. Apele pluviale vor fi dirijate prin rigole de scurgere spre reseaua hidrologica din zona (p. Saliste si afluentii sai).

3.9.4. Alimentarea cu energie electrica

- Construirea de noi posturi de transformare in localitatea Rod, iesirea spre Poiana Sibiului si iesirea spre Tilisca, functie de cererea de energie electrica din zona.
- Construirea de noi posturi de transformare in localitatea Tilisca in zonele unde se vor construi noi imobile de locuinte sau pensiuni.
- Construirea de noi retele LEA 0,4kV cu conductor izolat torsadat minim TYIR 3x50Al+500Al pentru alimentarea viitorilor consumatori de pe strazile unde inca nu sunt construite retele electrice de distributie a energiei electrice.

3.9.5. Telefonie

Comuna dispune de centrala telefonica digitala proprie, de retea de telefonie, ce faciliteaza racordarea atat a locuitorilor cat si a agentilor economici si institutiilor de interes public la serviciile de telecomunicatii si date.

3.9.6. Alimentare cu caldura

Gospodariile populatiei si institutiile se vor incalzi si asigura apa calda menajera in sistem individual, sobe, centrale termice, utilizand drept combustibil lemnul.

3.9.7. Alimentare cu gaze naturale

Comuna nu este legata la reseaua magistrala de gaz.

3.9.8. Gospodarie comunala

Cu privire la **gestiunea deseurilor** pe teritoriul UAT, conform Legii 211/2011 privind regimul deseurilor, art. 59, pct. (1), autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a asigura spatiile necesare pentru colectarea separata a deseurilor si de a asigura colectarea, transportul, neutralizarea, valorificarea si eliminarea deseurilor. In acest domeniu, administratia locala trebuie sa respecte obligatiile conform Legii 211/2011, art. 59, pct. (1):

- a) asigura implementarea la nivel local a obligatiilor privind gestionarea deseurilor asumate prin Tratatul de aderare a Romaniei la Uniunea Europeana;
- b) urmaresc si asigura indeplinirea prevederilor din PRGD si PJGD;
- c) elaboreaza strategii si programe proprii pentru gestionarea deseurilor;
- d) hotarasc asocierea sau cooperarea cu alte autoritati ale administratiei publice locale, cu persoane juridice romane sau straine, cu organizatii neguvernamentale si cu alti parteneri sociali pentru realizarea unor lucrari de interes public privind gestiunea deseurilor, in conditiile prevazute de lege;
- e) asigura si raspund pentru colectarea separata, transportul, neutralizarea, valorificarea si eliminarea finala a deseurilor, inclusiv a deseurilor menajere periculoase, potrivit prevederilor legale in vigoare;
- f) asigura spatiile necesare pentru colectarea separata a deseurilor, dotarea acestora cu containere specifice fiecarui tip de deseu, precum si functionalitatea acestora;
- g) asigura informarea prin mijloace adecvate a locuitorilor asupra sistemului de gestionare a deseurilor din cadrul localitatilor;
- h) actioneaza pentru refacerea si protectia mediului;
- i) asigura si raspund pentru monitorizarea activitatilor legate de gestionarea deseurilor rezultate din activitatea medicala.

Administratia locala, va trebui sa treaca la implementarea unor masuri strategice de rezolvare a unor aspecte esentiale pe urmatoarele directii:

1. Mentinerea si continuarea implementarii sistemului de colectare selectiva a deseurilor la nivelul intregii comune. Se va asigura mentinerea punctelor de colectare selectiva a deseurilor in fiecare localitate apartinand comunei (Tilisca si Rod); se va incheia contract cu o societate autorizata pentru preluarea deseurilor pe fractiuni separate si pentru valorificare, sau pentru transfer la o societate autorizata pentru valorificarea acestora.

Termen pentru mentinerea sistemului de colectare selectiva: permanent.

Termen pentru semnare contract pentru valorificare deseuri: un an, de la data aprobarii PUG.

2. Asigurarea unor puncte pentru colectarea deseurilor electrice in toate localitatile comunei (Tilisca si Rod). Se vor achizitiona containere pentru colectarea acestor deseuri, care vor

fi amplasate in curtea Primariei din fiecare sat si se va incheia un contract de ridicare a acestor deseuri de catre o societate autorizata. Puncte pentru colectare DEE propuse:

- loc. Tilisca: curte Primarie, numar administrativ 531;
- loc. Rod: curte Primarie – sediul 2, numar administrativ 273.

Termen de realizare: 2 ani, de la data aprobarii PUG.

3. Se va asigura informarea locuitorilor comunei, cu privire la gestiunea deseurilor la nivelul comunei, cu privire la sistemul de colectare selectiva a deseurilor, cu privire la punctele de colectare a deseurilor electrice si cadavrelor de animale si cu privire la obligativitatea colectarii selective a deseurilor la nivelul tuturor localitatilor.

Termen de realizare: permanent.

4. O alta masura de perspectiva care trebuie pregatita din timp este salubritatea strazilor care, in acest moment, se realizeaza pe plan local. Reglementarea intravilanului, asfaltarea strazilor si in general dezvoltarea urbanistica, economica si sociala impune acordarea unei atentii sporite salubritatii, ca proces permanent si organizat.

Se recomanda, de asemenea afilierea la un operator zonal in domeniu pentru maturatul si spalatul strazilor si a domeniului public, in general.

5. Ca o componenta importanta a gospodarii comunale, inhumarea cadavrelor umane trebuie dimensionata corespunzator cerintelor de cult si de protectie a mediului. Administratia locala va avea in vedere infrastructura specifica: alocarea de terenuri.

3.10. Protectia mediului.

a) Zonarea functionala

In vederea aplicarii in practica a principiilor conceptului global de dezvoltare durabila, se propune ca dezvoltarea zonei de locuit sa se realizeze pe terenuri care sa nu fie scoase din circuitul agricol sau, in anumite cazuri justificate, sa nu scoata din circuitul agricol soluri fertile.

De asemenea, viitoarele amplasamente ale cladirilor vor trebui alese pe terenuri care, in urma lucrarilor de constructie, sa nu sufere modificari structurale capabile sa produca procese de versant.

In vederea reducerii riscului pentru siguranta locuitorilor, pentru imbunatatirea starii de sanatate si a confortului populatiei prin diminuarea surselor de poluare si ameliorarea calitatii mediului se vor moderniza drumurile locale de acces si cele comunale, prin executarea unei imbracaminti asfaltice. Modernizarea acestor sisteme rutiere va cuprinde si executarea amenajarilor corespunzatoare pentru colectarea, dirijarea si evacuarea apelor pluviale prin santuri si rigole betonate, podete laterale si podete transversale. Pentru mentinerea curateniei si esteticii drumurilor modernizate se vor amenaja cu imbracaminte asfaltica si intrarile drumurilor laterale si de exploatare.

b) Diminuarea pana la eliminare a surselor de poluare

Pentru imbunatatirea calitatii factorilor de mediu aer, apa si sol, pentru diminuarea impactului negativ produs de zgomot si de colectarea si depozitarea necorespunzatoare a deseurilor, se propun unele masuri, astfel:

- Creșterea suprafețelor spațiilor plantate.
- Racordarea gospodăriilor la rețelele centralizate de apă și canalizare în proporție de 100%, (satul Rod).
- Prin lucrările existente, dar mai ales prin cele propuse spre realizare în următorii 10 ani, se urmărește și îmbunătățirea calității apelor de suprafață și a pânzei freatice, astfel:
 - canalizarile și stația de epurare contribuie la protecția calității apelor; acestea se vor menține în stare de funcționare perfectă, evitându-se pe cât posibil riscurile de accidente.
 - respectarea regimului deșeurilor conduce la îmbunătățirea calității apelor, prin desființarea depozitelor haotice și evitarea infiltrațiilor.
- În scopul asigurării protecției albiilor, malurilor, construcțiilor hidrotehnice și îmbunătățirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protecție pentru albia minoră a cursurilor de apă, respectiv pentru cursurile de apă cu lățimea între 10 – 50 m, o zonă cu lățimea de 15 m, începând de la limita albiei minore.
- Se asigură calitatea apei tratate la cerințele standardelor existente pentru apă potabilă (Legea 458/2002 privind calitatea apei potabile).
- Se asigură igiena, sănătatea populației și protecția mediului, în general și a apelor în special.
- Prin faptul că apele uzate menajere și industriale vor fi epurate se va realiza o protecție a calității apelor subterane și de suprafață mai ales diminuând impurificarea acestora.
- Se va pune accent pe organizarea de dezbateri publice, acțiuni de informare și educare a cetățenilor comunei, referitoare la problematica din domeniul protecției mediului, în privința diferitelor programe care se vor derula la nivelul unității teritorial-administrative.

c) Eliminarea deșeurilor

Principala caracteristică a deșeurilor menajere, în general, este aceea că au o structură eterogenă, cu variații mari de la o localitate la alta, în funcție de anotimp, poziție geografică, mărimea și caracterul localității, frecvența colectării, sistemul de încălzire al locuințelor, modul de viață și nivelul de trai, gradul de educare al populației.

Analiza impactului produs de generarea deșeurilor din activitățile socio-economice, de modul și practicile actuale de gospodărire acestora în județul Sibiu, precum și de necesitatea abordării în mod integral a gestionării deșeurilor, a impus stabilirea unor obiective specifice, ce au ca scop final reducerea sau eliminarea acestuia, inclusiv la nivelul comunei Cristian, unde este situat Depozitul ecologic de deșuri menajere și industriale.

d) Recuperarea terenurilor degradate

Măsurile pentru consolidarea terenurilor instabile vor consta în terasări înierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrări; în zonele mai accidentate este indicată fixarea acestora cu plantații de specii arboricole repede crescătoare și împaduriri, în continuarea lucrărilor deja efectuate.

Pentru protejarea calitatii solului, legislatia in vigoare prevede ca organele si organizatiile de stat, orice alte persoane juridice, precum si persoanele fizice care au in proprietate sau folosinta terenuri agricole, sunt obligate sa urmareasca, in procesul de productie, sa nu se deterioreze calitatea solului si, oricand apar fenomene de degradare a acesteia, sa ia masuri de combatere a acestora, iar in cazul cand masurile necesare le depasesc posibilitatile, sa sesizeze urgent, directia judeteana pentru agricultura asupra fenomenelor respective de degradare.

e) Organizarea sistemelor de spatii verzi-zone de agrement

Zona strazilor, in conformitate cu regimul juridic al drumurilor, va cuprinde si **spatii verzi**, ca si zonele de siguranta si de protectie a drumului judetean de pe teritoriul localitatilor Tilisca si Rod, spatii verzi care se vor imbunatati, dupa realizarea si modernizarea lor, permanent, din fonduri prevazute in bugetul local.

Pe langa rolul de protectie, aceste amenajari contribuie la imbunatatirea esteticii zonei si la cresterea starii de confort a populatiei.

f) Refacerea peisagistica si reabilitare urbana

La nivelul comunei Tilisca fondul construit se prezinta in stare tehnica buna, iar prin grija Administratiei publice locale toate persoanele fizice si juridice sunt obligate sa intretina si sa infrumuseteze cladirile, curtile si imprejurimile acestora, spatiile verzi din curti si dintre cladiri, arborii si arbustii plantati.

Amplasarea obiectivelor economice de natura industrială sau agricolă, a cailor si mijloacelor de transport, a retelelor de canalizare, a colectarii deseurilor menajere, stradale se va face fara a se prejudicia salubritatea, ambientul, spatiile de odihna, starea de sanatate si de confort a populatiei.

3.11. Reglementari urbanistice

Reglementarile urbanistice pentru zona introdusa in intravilan, sau zone cu modificari, vor fi elaborate prin Planuri Urbanistice Zonale sau de detaliu si vor respecta prevederile din Regulamentul Local de Urbanism prezentat in Volumul II.

• Solutia generala de organizare si dezvoltare a localitatilor

Se mentine actuala forma de organizare a localitatilor, impusa de formele de relief si de asezarea traditionala a satelor din Marginime, satul Tilisca solicitand o dezvoltare a zonei de agrement Lunca cu o pastravarie si servicii turistice in amonte.

Modificarea intravilanului:

- micșorarea intravilanului comunei, pe ansamblu, cu suprafața de 0,53 ha, din care:
- mentinerea intravilanului satului Tilisca;
- mentinerea intravilanului satului Rod;
- micșorarea intravilanului in trupuri izolate cu 0,53 ha, prin reconfigurarea si actualizarea lor.

• Organizarea cailor de comunicatie

Se mentin actualele trasee ale DJ 106E si ale retelei stradale, cu propunerea de modernizare a lor.

- **Destinatia terenurilor, zonele functionale rezultate**

Se mentin zonele functionale mentionate la pct. 3.7.2., si destinatia terenurilor.

- **Zonele protejate cu valoare istorica si limitele acestora**

Zonele protejate cu valoare istorica si arheologica din zonele centrale si trupurile 3,5 sunt descrise in studiile de specialitate: Studiu de delimitare zone protejate.

- **Zonele protejate sanitar**

Trup 1: Statia de tratare, trupurile: 6, 8, 9: captare apa, bazine de apa, – 100 m; cimitire – 50 m.

- **Protejarea unor zone din extravilan**

Natura 2000/Arii naturale protejate

- Conform HG 1284/24.10.2007 – hotarare privind declararea ariilor de protectie speciala avifaunistica ca parte integranta a retelei ecologice europene Natura 2000 in Romania, in anexa 1 – lista ariilor de protectie speciala avifaunistica la pozitia **43.ROSPA0043** Frumoasa apare comuna Tilisca cu suprafata de > 99%;
- Conform ordinului nr. 776/06.05.2007 privind declararea siturilor de importanta comunitara, ca parte integrata a retelei ecologice europene Natura 2000, anexa nr. 1, pozitia **85. ROSCI0085** Frumoasa apare comuna Tilisca, 15%.
- Teritoriul administrativ al comunei Tilisca se suprapune peste perimetrele siturilor Natura 2000 ROSCI0085, ROSPA0043 Frumoasa si peste perimetrul **Parcului Natural Cindrel**.

- **Interdictii temporare de construire: nu este cazul**
- **Interdictii definitive de construire pentru zonele care prezinta riscuri naturale (inundatii): conform aviz SGA Sibiu.**

Luarea de masuri, conform studiului de ape mari, respectiv: **Interdictie totala de construire**, in zonele ce pot fi afectate de inundatii unde cerintele actuale de **asigurare cu 5%, pana la data eliminarii producerii lor.**

3.12. Obiective de utilitate publica

3.12.1. Lista obiectivelor de utilitate publica

Bunurile imobile ce apartin domeniului public, existente in prezent in comuna Tilisca, au fost inventariate si certificate prin H.C. L. nr.14/2001:

1. Primarie, curte, Tilisca 531
2. Scoala cl. I-VIII, curte, Tilisca 543
3. Scoala, curte, gradinita, Tilisca 483
4. Gradinita, curte, Tilisca 483
5. Scoala cl. I-IV, curte, Rod 10
6. Camin cultural, Rod 145, camin cultural, Tilisca 197
7. Podete de lemn si fier, Tilisca intravilan

8. Poduri din beton; Tilisca
9. Fantani, adaptori Tilisca, Rod
10. Drumuri comunale, strazi, Tilisca, Rod

In afara acestor constructii din patrimoniul public, deservirea generala a comunitatii din Tilisca si Rod, se face cu infrastructura specifica aflata in proprietate privata. Obiective de utilitate publica in curs, sau propuse a se realiza se vor amplasa, in teren proprietate publica.

3.12.2. Identificarea regimului juridic al terenurilor din intravilan (conf. L. 213/1998 privind proprietatea publica si regimul juridic al acesteia)

- a. Proprietate publica: conf. plan
- b. Proprietate privata: conf. plan

3.12.3. Determinarea circulatiei juridice a terenurilor intre detinatori, in vederea realizarii noilor obiective de utilitate publica.

- a) terenuri ce se intentioneaza a fi trecute in domeniul public: - nu este cazul
- b) terenuri ce se intentioneaza a fi trecute in domeniul privat: - nu este cazul
- c) terenuri aflate in domeniul public destinate cedarii administratiei, concesiunii sau inchirierii: - nu este cazul
- d) terenuri aflate in domeniul privat destinate schimbului: nu este cazul.

3.12.4. Tabel cu obiective de utilitate publica prevazute in PUG.

**OBIECTIVELE DE UTILITATE PUBLICA
PROPUSE A SE REALIZA IN PERIOADA 2015-2024
cu amplasamentul pe terenuri proprietate publica**

Nr. Crt.	DENUMIREA LUCRARI	CATEGORIA DE INTERES	SUPRAFATA TEREN
1.	Indiguire cursuri de apa	Interes Local	-
2.	Retea canalizare, Rod	Interes Local	-
3.	Modernizare sistem stradal	Interes Local	-
4.	Accese si utilitati zona Lunca	Interes Local	-
5.	Sala de sport	Interes Local	-
6.	Zona agrement, festival, acces Cetatea Dacica	Interes Local	-
7.	Camin cultural, reconstruire	Interes Local	-
8.	Sistem comunal de iluminat verde	Interes Local	-

4. Concluzii - masuri in continuare

4.1. Concluzii – masuri

La data elaborarii prezentului PUG, comuna Tilisca, ca parte integranta din judetul Sibiu administreaza o suprafata totala de 5.277 ha. Din punct de vedere urbanistic, social si economic, comuna a evoluat in ritm lent in comparatie cu alte comune ale judetului, in special datorita amplasarii marginale fata de Municipiului Sibiu si drumului national DN1 si de tranzit pe DJ 106E intre localitatile Marginimii.

a. Amenajarea si dezvoltarea comunei:

- dezvoltare urbanistica si functionala stabila, conform cerintelor populatiei;
- relatii stabile in teritoriul judetului Sibiu, sustinute de o infrastructura ce necesita imbunatatiri fata de cerintele populatiei;
- o dezvoltare economica in ramuri specifice activitatilor economice, pastorale agrozootehnice, turism si de servicii;
- dotare de interes general (fond construit, utilaje, echipamente, personal), asigurand derularea functiunilor de cult, cultura, invatamant, sport si petrecere a timpului liber la un nivel mediu, pe ansamblul mediului rural.

b. Sansele de relansare economico-sociala in corelare cu programul propriu de dezvoltare:*Puncte tari:*

- administratie proprie competenta care dispune de resurse umane si compartimentele specializate necesare functionarii sale in conditii bune;
- cadru natural favorabil, mediu practic nepoluat si insuficient pus in valoare pentru activitatile turistice.
- gospodarii incheigate, cele mai multe de tip individual (casa plus anexe gospodaresti cu inventar pastoral, in scadere), cu un nivel calitativ bun, cu putere financiara mare a unei categorii de locuitori;

Puncte slabe:

- populatie in scadere, cu densitate mai mica decat media judetului;
- infrastructura rurala de baza, existenta si in curs de constituire mediu dezvoltata;

c. Categoriile principale de interventie care sa sustina materializarea programului de dezvoltare.**d. Prioritati de interventie, in functie de necesitati si optiunile populatiei.****4.2. Masuri in continuare**

Prevederile PUG si RLU, odata aprobate, se vor constitui in instrumente operative si de coordonare a intregii vietii economico-sociale din comuna. Masurile propuse vor imbunatati situatia existenta contribuind la eliminarea unor disfunctionalitati.

Circulatia in interiorul comunei se va imbunatati ca urmare a aplicarii masurilor de realizare a cailor de comunicatie (modernizare strazi).

Infrastructura rurala de baza se va alinia la normele europene stimuland dezvoltarea economica si sociala a comunei.

Lista masurilor in continuare

Nr. Crt.	Masura	Obiectiv	Termen	Actiuni planificate
1.	Realizarea indiguirilor; Realizarea infrastructurii de acces si circulatie in zona Lunca.	Dezv. activitatii turistice; Atragerea investitorilor;	2015-2024	1. Realizarea doc. de urbanism conf. PUG; 2. Identificarea surselor de finantare; 3. Proiectarea si executia obiectivului; 4. acordarea de facilitati fiscale investitorilor privati,;
2.	Crearea conditiilor de realizare a obiectivelor de utilitate publica prevazute in lista.	Constituirea bazei tehnice de deservire generale ale vietii economice sociale.	2024	1. stabilirea amplasamentului; 2. realizarea studiilor de fezabilitate pentru stabilirea scenariului tehnic si evaluarea investitiei; 3. identificarea surselor de finantare (programe europene, programe guvernamentale, altele).
3.	Continuarea demersurilor pentru derularea proiectului de amenajare a strazilor.	Imbunatatirea infrastructurii de circulatie interioara; Protectia mediului inconjurator; Siguranta circulatiei pe drumurile publice.	2020	Identificarea surselor de finantare si depunerea cererilor de finantare, conform ghidurilor specifice; Instrumentarea executiei proiectelor, autorizarii si executiei lucrarilor conform cerintelor programului de finantare identificat.
4.	Elaborarea documentatiilor de urbanism prevazute in PUG pentru zone cu investitii publice din intravilan	PUZ Viabilizarea amplasamentelor in vederea construirii	2015-2024	Contractarea elaborarii documentatiei PUZ; Avizarea si aprobarea documentatiei.
5.	Elaborarea documentatiilor pentru investitiile propuse, de proiectare, fazele S.F., P.A.C., elaborarea P.T., D.D.E., D.E.	obtinerea avizelor si A.C., Viabilizarea amplasamentelor in vederea construirii	2015-2024	Identificarea surselor de finantare; Contractarea elaborarii documentatiilor; Avizarea si aprobarea documentatiilor.

2.2. Relatia PUG cu alte programe si planuri relevante

PUG-ul creaza cadru pentru activitati si proiecte noi, integreaza prevederi punctuale referitoare la comuna Tilisca cu cele prevazute in **alte planuri si programe**, dupa cum urmeaza:

P/P la nivel local si judetean

- Strategia de dezvoltare economico-sociala a comunei Tilisca pentru perioada 2014-2020 si in perspectiva
- Planul de Amenajare a Teritoriului judetului Sibiu (PATJ 2012);
- Strategia de dezvoltare a judetului Sibiu pentru perioada 2010-2013 si directiile de dezvoltare ale judetului pentru perioada 2014-2020; inclusiv Masterplan privind alimentarea cu apa si evacuarea apelor uzate in jud. Sibiu;
- Planul Local de Actiune pentru Mediu al judetului Sibiu (2007);
- Sistem de Management Integrat al Deseurilor in Judetul Sibiu (2011);
- Masterplan pentru domeniul turismului in Sibiu;

P/P la nivel regional

- Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020;
- Planul regional de actiune pentru mediu – Regiunea 7 Centru (2007-2013);
- Planul regional de gestionare a deseurilor – Regiunea 7 Centru (2011);
- Planul de management al bazinului hidrografic Mures (2011 si proiect 2015).

P/P la nivel national

- Planul de amenajare a teritoriului national, toate sectiunile aprobate (Sectiunea 1 – Cai de comunicatii; Sectiunea 2 – Apa; Sectiunea 3 – Zone protejate, naturale si construite; Sectiunea 4 – Reteaua de localitati; Sectiunea 5 – Zone de riscuri naturale; Sectiunea 6 – Zone cu resurse turistice);
- Strategia nationala pentru dezvoltare durabila a Romaniei – Orizonturi 2013-2020-2030 (2008);
- Planul national de actiune pentru protectia mediului (2011);
- Plan national de actiune privind schimbarile climatice 2016-2020 (versiunea 1 – iulie 2015);
- Strategia nationala de gestionare a deseurilor (2013);
- Planul national de gestionare a deseurilor (vol II);
- Strategia si politica nationala in domeniul gospodarii apelor;
- Strategia nationala de management a riscului la inundatii;

- Strategia nationala si planul de actiune pentru conservarea biodiversitatii 2010-2020 (2010).

Se iau in considerare si prevederile urmatoarelor acte de reglementare:

- Directiva Cadru Apa 2000//60/EC (WDF), care introduce notiunile de Program de Masuri (sau de Amenajare) si Plan de Management Bazinal, pentru a coordona masurile privind calitatea apei in fiecare bazin;
- Directiva Habitate 92/43/EC, care are ca scop stabilirea unei retele ecologice europene coerente, de zone speciale de conservare; scopul este de a recunoaste ca situl respectiv gazduieste valori naturale care merita sa fie protejate;
- Prevederile legislatiei privind monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

Principalele **obiective** urmarite in cadrul PUG Tilisca sunt:

O1	Stabilirea directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica – reglementarea teritoriului intravilan si zonificare functionala inchezata.
O2	Gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale: lucrari de decolmatare alibii pr. Saliste si Tilisca; redimensionare poduri si podete existente; realizarea de aparari de mal, indiguiri cursuri de apa si inaltarea zidurilor existente; reprofilare si recalibrare a albiilor minore si masuri pentru consolidarea terenurilor instabile.
O3	Retea de canalizare satul Rod si propuneri pentru accese si utilitati in zona Lunca.
O4	Optimizarea cailor de comunicatie si a relatiilor in teritoriu: modernizare sistem stradal si acces la Cetatea Dacica si in zona Lunca.
O5	Valorificarea potentialului natural, economic, uman: implementare proiecte pentru energie verde (sistem comunal de iluminat verde); dezvoltarea serviciilor turistice, a activitatilor mestesugaresti si agro-zootehnice performante; zona de agrement; sala de sport; camin cultural.
O6	Evidentierea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare – acces la Cetatea Dacica, zone de protectie pentru monumentele istorice

In cadrul analizei privind corelarea obiectivelor PUG Tilisca cu principalele obiective ale P/P la nivel local, regional si national, nu se mai face prezentarea detaliata a documentelor adoptate incepand cu anul 2007, acestea fiind cunoscute. Se va prezenta *Strategia de dezvoltare economico-sociala a comunei Tilisca pentru perioada 2014-2020 si in perspectiva*, precum si obiectivele relevate pentru PUG stipulate in *Planul national de actiune privind schimbarile climatice 2016-2020 (versiunea 1 – iulie 2015)*.

Planuri si proiecte la nivel local si judetean

Corelarea obiectivelor PUG Tilisca cu Strategia de dezvoltare economico-sociala a comunei Tilisca pentru perioada 2014-2020 si in perspectiva:

Conform datelor furnizate de Primaria comunei Tilisca, pana la aceasta ora s-a definitivat varianta initiala a *Strategiei*, principalele proiecte care se doreste a fi implementate sunt:

Nr. crt.	Localitatea / Proiect integrat:	Componente ale proiectului
1	A.Finalizarea infrastructurii edilitare a comunei Tilisca – introducerea canalizarii in satul Rod	A1. Extinderea si racordarea retelei de apa in toate gospodariile din comuna: extinderea retelei in satul Tilisca pe strada Luncii (3 km); A2. Extinderea si racordarea retelei de canalizare in toate gospodariile in satul Tilisca; A3. Introducerea retelei de canalizare in satul Rod – proiect elaborat in 2013 si aprobat pe Ordonanta 28 – incheiat contract cu Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice; A3. Extinderea retelelor de energie electrica in locurile neracordate; A4. Introducerea si racordarea la retelele de gaz metan in satul Tilisca; A5. Modernizarea infrastructurii rutiere in intreaga comuna.
2	B.Modernizarea cladirilor din domeniul public – eficientizarea administrarii	B1. Intabularea tuturor imobilelor din domeniul public; B2. Investitii in modernizarea imobilelor din domeniul public prin eficientizarea activitatilor – reducerea costurilor de administrare; B3. Constructia/modernizarea caminului cultural Tilisca – modernizarea caminului cultural Rod – dotarea cu mobilier specific unei functionari civilizate si conforme cu normele legale in domeniu; B4. Modernizarea cantoanelor si imobilelor din extravilan din domeniul public in vederea incurajarii activitatilor turistice in comuna Tilisca; B5. Dotarea imobilelor si intretinerea curenta cu mobilier si utilaje specifice a tuturor activitatilor administratiei publice locale (ISVU etc) – achizitia de utilaje si dotari specifice pentru imbunatatirea si eficientizarea activitatilor.
3	C.Elaborarea si implementarea proiectelor privind alimentarea cu energie electrica alternativa sau/si introducerea retelelor de gaz in comuna Tilisca	C1. Actualizarea proiectului si implementarea graduala: Etapa I-a: racordarea imobilelelor din domeniul public la sursa alternativa de energie (gaz, energie solara, etc) 2017-2020 Etapa II-a: racordarea gospodariilor particulare 2021-2025
4	D.Conservarea si punerea in valoare a patrimoniul cultural al comunei Tilisca – introducerea in circuitele turistice regionale si nationale	D1. Elaborarea si implementarea proiectelor privind conservarea si punerea in valoare a patrimoniului cultural mostenit: ruinele cetatii dacice si medievale, deschiderea unui muzeu religios al comunitatii (in biserica mica), deschiderea unui muzeu al comunitatii din Rod, punerea in valoare in scop turistic a drumurilor oierilor pe Ruta Transhumantei, etc.; D2. Intretinerea si extinderea in extravilan a traseului tematic: „Circuitul turistic: Pe urmele dacilor, pe drumul regelui, in Marginimea Sibiului”; D3. Initierea si dezvoltarea de noi trasee turistice pentru punerea in valoare a patrimoniului cultural local si dezvoltarea durabila a comunei;

5	Proiecte punctuale:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Incurajarea si sprijin pentru proiectele de dezvoltare a agriculturii montane traditionale – cu respectarea normelor privind protectia mediului si de buna practica in domeniu; 2. Incurajarea si sprijinul pentru proiectele de conservarea mediului, sanatatii publice, a animalelor si a plantelor – inclusiv bunastarea animalelor; 3. Incurajarea si sprijinul proiectelor elaborate de tinerii fermieri; 4. Incurajarea proiectelor de formare profesionala pentru toate categoriile de varsta; 5. Asigurarea sustenabilitatii pe termen lung a finantarii proiectelor de dezvoltare locala in conditiile procesului accelerat de imbatranire si a tendintei de depopulare a comunei (cu premiza simplificarii sistemului de taxe, reducerii poverii fiscale, reducerii evaziunii fiscale si cresterii gradului de colectare a impozitelor); 6. Incurajarea proiectelor de investitii inovative in dezvoltarea agriculturii montane si a valorificarii resurselor montane; 7. Stimularea proiectelor privind protectia si conservarea resurselor naturale; 8. Stimularea proiectelor privind protectia si conservarea ariilor naturale protejate – Situl Natura 2000 Frumoasa; 9. Stimularea proiectelor privind valorificarea resurselor naturale disponibile in limitele potentialului biologic natural de regenerare a acestor resurse; 10. Stimularea proiectelor privind stabilizarea locuitorilor din zona montana si instalarii familiilor tinere; 11. Stimularea proiectelor privind dezvoltarea si imbunatatirea serviciilor oferite populatiei montane; 12. Stimularea si sustinerea proiectelor privind aplicarea de masuri agro-pedo-ameliorative in vederea opririi degradarii terenurilor agricole si silvice; 13. Stimularea proiectelor privind pastrarea si modernizarea activitatilor industriale si artisanale traditionale; 14. Stimularea proiectelor privind dezvoltarea activitatilor de turism si agroturim; 15. Sustinerea programelor de dezvoltare durabila a zonelor montane (in parteneriat – asociere – etc).
---	----------------------------	--

Proiectele propuse prin *Strategie* se coreleaza cu obiectivele PUG si cu propunerile de reglementare.

Planul national de actiune privind schimbarile climatice 2016-2020 (versiunea 1 – iulie 2015).

Domeniul	Obiective
Reducerea emisiilor de GES	
Energie	Obiectivul 1: Reducerea intensitatii carbonului in aprovizionarea cu energie. -Promovarea surselor regenerabile in producerea de energie.
	Obiectivul 2: Imbunatatirea eficientei energetice la utilizatorii finali, in special in cladiri si la nivel industrial. - Promovarea eficientei energetice in gospodarii si in cladiri publice si servicii (izolare termica a cladirilor, iluminatul public).
	Obiectivul 3: Abordarea accesibilitatii energiei pentru grupurile vulnerabile din punct de vedere economic. -Sprijinirea (prin venituri) a consumatorilor vulnerabili, inlocuirea tarifelor sociale cu oferirea de ajutoare pentru persoanele cu venituri mici.
Gestionarea deeurilor	Obiectivul 1: Promovarea prevenirii generarii de deseuri. -Proiecte integrate pentru consolidarea si extinderea sistemelor de gestionare integrata a deeurilor, cu respectarea ierarhiei deeurilor (prevenire, pregatirea pentru reutilizare, reciclare, alte metode de recuperare, inclusiv tratarea si eliminarea). -Inchiderea si reabilitarea depozitelor neconforme si deschiderea/extinderea depozitelor noi.
Apa	Obiectivul 1: Reducerea emisiilor de GES din sistemele de alimentare cu apa si statiile de epurare a apelor uzate. -Implementarea gestionarii eficiente a namolului rezultat din procesul de epurare a apelor uzate. - Continuarea finantarii modernizarii sistemelor de alimentare cu apa, de distributiei a apei si de epurare a apelor uzate din orase/regiuni pentru a se asigura conformitatea cu cerintele UE relevante privind calitatea apei si acoperirea serviciilor. Modernizarile sistemelor ar trebui sa se concentreze asupra maximizarii imbunatatirii eficientei si a reducerii la minimum a eliberarii de GES prin intermediul gestionarii imbunatatite a gazului si a tratarii namolului. De asemenea, modernizarile ar trebui sa se concentreze asupra maximizarii rezistentei acestor sisteme la schimbarile climatice.
Silvicultura	Obiectivul 2: Impadurire - Identificarea terenurilor adecvate (terenuri degradate, terenuri agricole degradate, terenuri agricole) si stabilirea prioritatilor pentru impadurirea acestora - Impadurirea terenurilor degradate si prima impadurire a terenurilor agricole - Crearea de perdele forestiere
Agricultura si dezvoltare rurala	Obiectivul 4: Cresterea practicilor aferente agriculturii ecologice -Mentinerea practicilor de agricultura ecologica Obiectivul 5: Mentinerea nivelului redus de utilizare a ingrasamintelor
Adaptarea la schimbari climatice	
Agricultura	Practicile agricole vor trebui sa tina cont de cresterea riscului de inundatii, intensitatea si frecventa secetelor si de cresterea riscului de eroziune a solului si de desertificare. Promovarea unor masuri care sa protejeze ecosistemele si sa previna deteriorarea acestora va contribui, de asemenea, la cresterea productivitatii si a durabilitatii agriculturii. Aceasta implica, printre altele, reabilitarea si gestionarea durabila a serviciilor de irigatii, reutilizarea apei in irigatii si dezvoltarea unor planuri de gestionare a terenurilor in special pentru zonele cele mai vulnerabile la pierderea si degradarea solului.

Directiva Cadru Apa 2000//60/EC (WDF), stabileste in art. 4 (pct. 1) obiectivele de mediu indicand ca elemente principale:

- prevenirea deteriorarii starii apelor de suprafata si subterane (art. 4.1.(a) (i), art. 4.1.(b) (i));
- protectia, imbunatatirea si restaurarea tuturor corpurilor de apa de suprafata, inclusiv a celor care fac obiectul desemnarii corpurilor de apa puternic modificate si artificiale, precum si a corpurilor de apa subterana in vederea atingerii starii bune pana in 2015 (art. 4.1) (a) (b) (ii);
- protectia si imbunatatirea corpurilor de apa puternic modificate si artificiale in vederea atingerii potentialului ecologic bun si a starii chimice bune pana in 2015 (art. 4.1.(a) (iii));
- reducerea progresiva a poluarii cu substante prioritare si incetarea evacuarilor de substante prioritare periculoase in apele de suprafata prin implementarea masurilor necesare reducerea tendintelor semnificative si sustinute de crestere ale poluantilor in apele subterane atingerea standardelor si obiectivelor stabilite pentru zonele protejate de catre legislatia comunitara (art. 4.1(c)).

In esenta, atingerea obiectivelor de mediu pana in 2015, include:

- pentru corpurile de apa de suprafata: atingerea starii ecologice bune si a starii chimice bune, respectiv a potentialului ecologic bun si a starii chimice bune pentru corpurile de apa puternic modificate si artificiale;
- pentru corpurile de apa subterane: atingerea starii chimice bune si a starii cantitative bune pentru zonele protejate: atingerea obiectivelor de mediu prevazute de legislatia specifica nedeteriorarea starii apelor de suprafata si subterane.

Obiectivele de mediu se reactualizeaza o data la 6 ani, prin Planurile de Management bazinale. In cazul in care obiectivele de mediu nu pot fi atinse, in conditiile prevazute de Art. 4(4),(5), (6) si (7) ale Directivei Cadru Apa se pot cere exceptii de la atingerea obiectivelor de mediu.

Directiva Habitate 92/43/EC, are ca scop stabilirea unei retele ecologice europene coerente, de zone speciale de conservare; scopul este de a recunoaste ca situl respectiv gazduieste valori naturale care merita sa fie protejate.

In tabelul urmator se face corelarea dintre obiectivele specifice ale PUG Tilisca si principalele planuri/politici/strategii relevante prezentate in cadrul acestui capitol:

	Obiective specifice PUG	Strategia de dezvoltare socio-economica a com. Tilisca	PATJ Sibiu	PLAM Sibiu	Sistemul de management integrat al deeurilor jud. Sibiu	Planul national de actiune privind schimbarile climatice	Plan de management BH Olt	Strategia si Politica Nationala in domeniul Gospodarii Apelor	Strategia nationala si Planul de actiune pt. conservarea biodiversitatii
O1	Stabilirea directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica – reglementarea teritoriului intravilan si zonificare functionala inchezata.	+	+	+	0	+	0	0	0*
O2	Gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale: lucrari de decolmatare alibii pr. Saliste si Tilisca; redimensionare poduri si podete existente; realizarea de aparari de mal, indiguiri cursuri de apa si inaltarea zidurilor existente; reprofilare si recalibrare a albiilor minore si masuri pentru consolidarea terenurilor instabile.	+	+	+	0	+	+	+	0*
O3	Retea de canalizare satul Rod si propuneri pentru accese si utilitati in zona Lunca.	+	+	+	0	+	+	+	+
O4	Optimizarea cailor de comunicatie si a relatiilor in teritoriu: modernizare sistem stradal si acces la Cetatea Dacica si in zona Lunca.	+	+	+	0	+	0	0	0*
O5	Valorificarea potentialului natural, economic, uman: implementare proiecte pentru energie verde (sistem comunal de iluminat verde); dezvoltarea serviciilor turistice, a activitatilor mestesugaresti si agro-zootehnice performante; zona de agrement; sala de sport; camin cultural.	+	+	+	0	+	0	0	+
O6	Evidentierea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare – acces la Cetatea Dacica, zone de protectie pentru monumentele istorice	+	+	0	0	0	0	0	0

* conform concluziilor Memoriului de prezentare intocmit cf. or. 19/2010

2.3. Prezentarea optiunilor relevante identificate; alternative fata de cele continute in PUG, inclusiv alternativa „zero”

Alternativele in cazul prezentului PUG se refera la:

Aspect	Intrebari	Raspunsuri posibile pentru alegerea alternativelor PUG
Necesitatea implementarii PUG	Se poate satisface cererea fara impementarea planului – alternativa „0”? Se poate atenua impactul propunerilor PUG?	Necesitatea de dezvoltare a comunei nu poate fi satisfacuta eficient fara trasarea liniilor directoare din PUG. DA, se pot aplica masuri de prevenire sau minimizare la faza de implementare a PUG, a unor PUZ-uri locale, a unor proiecte si la faza de autorizare a lucrarilor (DTAC).
Modalitati de implementare a PUG	Planul se poate realiza in alt mod, sau se pot folosi alte variante de implementare?	Pot aparea varinate de implementare legate de functiunile din cadrul PUG, insa acestea au fost stabilite in urma cerintelor de dezvoltare a satelor, in urma optiunilor populatiei si ca urmare a trasarii directiilor pentru implementarea unor proiecte (exemple in <i>cap. 2.2., pag. 65-66</i>).
Amplasarea propunerilor de intravilan aferente PUG	Nu este cazul tratarii acestui aspect pentru ca nu s-au propus trupuri noi de intravilan. Intravilanul propus este diminuat cu 0,53 ha fata de cel existent prin reconfigurarea trupurilor izolate. Cu privire la lucrarile de infrastructura propuse, acestea urmaresc traseele retelei de transport din comuna.	
Termene de implementare a propunerilor PUG	Pentru implementarea masurilor din PUG se poate aloca un alt interval de timp?	Termenele de implementare sunt stipulate in cerinta legislativa, PUG-ul este valabil 10 ani. In general, termenele de implementare nu afecteaza impactul potential asupra mediului. Exceptie fac situatiile in care se implementeaza proiecte in arii naturale protejate, in perioadele de reproducere a unor specii de interes conservativ. Nu este cazul de fata, pentru ca in perimetrul ROSCI/ROSPA Frumoasa nu au fost propuse dezvoltari noi, sau trupuri de intravilan.

Criteriile de alegere a alternativei optime pentru PUG au fost:

- a. *relevanta*: alternativa nu trebuie sa contravina realizarii obiectivelor PUG si trebuie sa ofere cadrul dezvoltarii viitoare a comunei;
- b. *fezabilitate din perspectiva protectiei mediului*: natura impactului (-/+) si modalitati de prevenire, diminuare sau intarire (dupa caz);
- c. *fezabilitate economica si sociala*: bugete financiare si acceptarea sau neacceptarea din partea populatiei si potentialilor investitori.

Avandu-se in vedere criteriile de mai sus, la momentul demararii analizelor pentru dezvoltarea PUG, alternativele s-au referit in principal la solutia de mentinere a intravilanului existent la nivelul anului 2015, de **137,53 ha**, sau extinderea acestuia.

Pentru ca topografia zonei, nu asigura suprafete de teren pentru dezvoltarea pe orizontala a comunei, s-a optat pentru mentinerea intravilanului existent, fiind chiar o diminuare de 0,53 ha rezultata din rectificarea trupurilor izolate. Intravilanul propus in varianta prezenta este de **137,00 ha**. La alegerea acestei alternative s-a avut in vedere si faptul ca in ultimii ani s-a inregistrat o scadere semnificativa a populatiei, de 24 %. De asemenea, la nivelul administratiei locale nu s-au inregistrat solicitari din partea unor potentiali investitori, care sa puna problema unor extinderi de intravilan.

Avand in vedere obligativitatea elaborarii PUG, la expirarea valabilitatii celui vechi, nu s-a pus problema analizarii *alternativei '0'*. Aceasta alternativa a fost luata in considerare doar in cadrul Raportului de Mediu pentru evaluarea comparativa a efectelor implementarii PUG fata de neimplementarea acestuia.

In urma consultarilor avute pe parcursul elaborarii PUG, la care au participat proiectantii, consultantii si populatia interesata, deciziile finale au vizat modernizarea infrastructurilor specifice in domeniile: circulatie, cultural, invatamant, sanatate, social, sport, turism, agrement.

Populatia comunei asteapta din partea administratiei publice locale, in afara de proiecte de investitii in domeniile mentionate mai sus si derularea unor proiecte sociale care sa contribuie la imbunatatirea vietii economico-sociale sub toate aspectele:

- educarea populatiei, de orice varsta, in spiritul grijii fata de mediul inconjurator, mai ales in ceea ce priveste gestiunea si colectarea selectiva a deseurilor;
- educarea tineretului, prin actiuni organizate la nivelul administratiei locale in spiritul valorilor reale ale poporului roman;
- educarea cuplurilor nou intrate in viata de familie;
- cresterea nivelului de preocupare a administratiei fata de persoanele in varsta si fata persoanele cu dizabilitati.

Au fost exprimate optiuni ale populatiei referitoare la programele de investitii:

- promovarea brandului „Drumul Regelui”- Transalpina si „Cetatea dacica Tilisca” – crearea de puncte turistice de informare, a locurilor de popas in zone reprezentative arhitecturale, istorice sau naturale ale satului, accesul si dotari la Cetatea dacica;
- construirea unui Camin Cultural modern si cu o capacitate sporita;
- construirea unei sali de sport;
- amenajarea locului de desfasurare a sarbatorilor campenesti traditionale.

3. ASPECTE RELEVANTE ALE STARII ACTUALE A MEDIULUI

3.1. Starea factorilor de mediu

Principalele surse de documentare pentru elaborarea prezentului capitol sunt:

- *Raportul anual privind Starea Mediului in judetul Sibiu (2014),*
- *Planul de Management BH Olt,*
- *PUG Tilisca,*
- *Primaria comunei Tilisca,*
- *Memoriul PUG.*

3.1.1. Factorul de mediu "Apa"

Apa de suprafata

Hidrografia comunei Tilisca este reprezentata de pr. Saliste (sau pr. Negru) si afluentii acestuia, care de-a lungul cursului are mai multe denumiri. La est de Jina izvoareste pr. Saliste, la care se adauga Luncuta, iar la sud de Jina, din zona culmii dintre varfului Captanu Mic si Captanu Mare, izvorasc paraiele: Negru, Ghiocel, Luncii, Captanului, Pestilor, ce formeaza raul Saliste numit de localnici si Paraul Negru, cu afluentii de dreapta pr. Greu, Muntelui, Drojdia, Tiliscuta cu Tilisca, ce pornesc de sub Guga Mare si Guga Mica.

Izvoare de apa potabila ce nu seaca: „sipotul lui Hirla” (Tilisca, str. Vale), „sipotul lui Eleonora” in Crint, „izvorul de la fantana rece”, iar in Rod sipotele : „La Dusoiaia”, „La Obarsie”, „La Izvorul Tamaduirii”.

Pr. Saliste – cod cadastral – VIII.1.120.4 este afluent de stanga al raului Cibin; are lungimea cursului de apa de 32 km, suprafata bazinului hidrografic 220 kmp, altitudinea amonte 960 m, altitudinea aval 465 m si panta medie 1,5%.

Pr. Tilisca – cod cadastral – VIII .1.120.4.2 este afluent de dreapta al paraului Saliste; are lungimea cursului de apa de 11 km, suprafata bazinului hidrografic 31 kmp, altitudinea amonte 1090 m, altitudinea aval 620 m si panta medie 4,3%.

Odata cu elaborarea PUG s-au elaborat si studiile de fundamentare, printre care si *Studiul de Inundabilitate*. Conform *Studiului*, debitele calculate de A.B.A. OLT pentru scurgerea maxima, determinate pentru probabilitatile in tabel mentionate au urmatoarele valori:

Nr. Crt.	Curs de apa	Sectiunea de apa	Qmax p% m ³ /sec		
			1%	2%	5%
1	p. Saliste	Aval confluenta paraul Tilisca	182	144	98,4
2	p. Tilisca	Aval confluenta paraul Tiliscuta	103	81,8	55,9

Urmare a solicitarii facute de catre proiectantul general, *Studiul hidrologic* intocmit de S.C. FAST PRO S.R.L. Sibiu se refera la valori ale debitelor maxime de apa cu probabilitatile de producere de 1%, 5% si 10% pe paraul Saliste (cod cadastral – VIII.1.120.4) – sectiunea amonte loc. Tilisca existent in cuprinsul comunei Tilisca, jud. Sibiu.

Debitele calculate pentru scurgerea maxima, determinate pentru probabilitatile mai sus mentionate au urmatoarele valori:

Nr. Crt.	Curs de apa	Sectiunea de apa	Qmax p% m ³ /sec		
			1%	5%	10%
1	p. Saliste	Amonte loc. Tilisca	143	77,2	60

In urma *Studiului*, au rezultat urmatoarele **zone inundabile** in intravilanul comunei.

Pr. Saliste

In **loc. Tilisca**, paraul Saliste produce revarsari conform profilelor transversale cu zona inundabila semnificativa pe ambele maluri pe sectoarele cuprinse **intre profilele P1-P8** si **P13-P15**.

Pe sectorul cuprins intre profilele **P8-P13**, revarsarile se produc preponderent pe malul drept. In dreptul profilelor transversale, intinderea revarsarilor in albia majora are urmatoarele valori:

Profil	Mal stang (m)	Mal drept (m)
P1	18	34
P2	35	21
P3	44	32
P4	0	0
P5	13	65
P6	22	75
P7	8	39
P8	21	52
P9	0	89
P10	31	49
P11	0	49
P12	0	33
P13	21	4
P14	32	9
P15	0	28

Vitezele de scurgere ale debitului lichid au valori cuprinse intre 3,06 m/s si 5,43 m/s. Debitul maxim tranzitat prin albia majora stanga are valoarea 21 mc/s (profilul P14) iar prin albia majora dreapta 49 mc/s (P9).

Pe raza localitatii, **pr. Saliste are amenajate lucrari de arta**: poduri sau podete (in zona profilelor P1, P2, P4 si P6), care au **sectiuni variabile subdimensionate ce nu asigura scurgerea debitelor producand inundarea de locuinte, strazi si obiective socio-economice.**

Pr. Tilisca

Paraul Tilisca produce revarsari pe ambele maluri ale sectorului analizat cu exceptia zonei de influenta a pragului de beton existent in profilul transversal P3. **Lucrarile de arta (podetele) sunt subdimensionate iar sectiunea de scurgere in zona acestora este colmatata.** In dreptul profilelor transversale, intinderea revarsarilor in albia majora are urmatoarele valori:

Profil	Mal stang (m)	Mal drept (m)
P1	17	4
P2	34	5
P3	0	0
P4	22	14
P5	76	3,5
P6	70	8,5

Vitezele de scurgere ale debitului lichid au valori cuprinse intre 2,37 m/s si 7,30 m/s. Debitul maxim tranzitat prin albia majora stanga are valoarea 10 mc/s (profilul P2) iar prin albia majora dreapta 36 mc/s (P6).

Fenomenul de inundabilitate apare din cauza colmatarii in timp a albiei, prezentei vegetatiei si a depozitelor de deseuri ce obtureaza sectiunea de scurgere, precum si a locuintelor ce au fost realizate in zona de protectie a cursurilor de apa.

Calitatea apelor de suprafata

Conform *Raportului anual privind starea mediului in judetul Sibiu (2014)*, nu este monitorizata starea de calitate a raurilor care formeaza reseaua hidrografica a comunei Tilisca. S-a consultat *Planul de management al BH Olt – Anexa 6.1.* in care este prezentata starea ecologica si chimica a corpurilor de apa din BH Olt. Conform Anexei 6 la Planul de Management, se prezinta urmatoarele date:

Nr.	Rau	Denumirea corpului de apa	Cod tipologie	Starea ecologica	Starea chimica
207	Saliste (Valea Mare)	Saliste (Valea Mare) si afluentii: -Valea Drojdiei, Tilisca, Tiliscuta, Sibiel, Orlat	RO01a	M	G

Din datele prezentate in tabel rezulta ca **starea ecologica** a vailor care strabat comuna Tilisca este **medie**, iar **starea chimica** este **buna**.

Apa subterana

UAT Tilisca se gaseste pe corpul de apa subterana *ROOT05 – Depresiunea Sibiului*.

Corpul de apa subterana este de tip poros permeabil si este localizat in depozitele aluvionare de varsta cuaternara din lunca si terasa raului Cibin si a afluentilor acestuia (Depresiunea Sibiu). Aceste depozite aluvionare sunt alcatuite, in principal, din pietrisuri si bolovanisuri in masa de nisip, de diferite granulatii, care local devine argilos sau prafos. Subordonat apar intercalatii lenticulare de argile sau argile nisipoase. Depozitele poros permeabile au grosimi de 3 – 10 m, cele mai mari valori intalnindu-se in zonele Cristian si Sibiu-Selimbar. Patul orizontului acvifer, constituit din argile sau marne, se afla la adancimi de 4-13 m.

Catre nord-vest granulometria stratului acvifer devine mai fina, predominand nisipurile si intercalatiile argiloase. Grosimea acestor depozite este de aproximativ 2-5 m. Acoperisul stratului acvifer este alcatuit, in general, dintr-un sol nisipos, si subordonat, din nivele de srgile sau argile nisipoase, cu grosimi variabile (0,5-6 m) si dezvoltare lenticulara.

Nivelul hidrostatic se afla la adancimi de 0,4-5,5 m in zona de lunca si pana la 13 m in zona de terasa.

Din punct de vedere hidrogeologic, in zona de lunca a paraului Saliste (Negru) si a afluentilor sai, apa freatica se intalneste la adancimea de -2/-5 m si are un debit strans legat de nivelul si debitul retelei hidrografice de suprafata.

Debitele specifice sunt, in general, mai mici de 1 l/s/m, coeficientii de filtratie sub 20 m/zi, iar transmisivitatile sub 100 de mp/zi. Cele mai mari valori s-au intalnit in zona Cristian: $q=5$ l/s/m, $k=66$ m/zi, $T=287$ mp/zi.

Alimentarea corpului de apa se face din precipitatii, valoarea infiltratiei eficace fiind de 94,5-157,5 mm/an. Din punct de vedere al directiei de curgere, apa subterana este drenata de raul Cibin si de sfluentii acestuia.

Din punct de vedere chimic apele sunt de tipul bicarbonato – sulfato – calcico – magneziana sau sodica.

Apa subterana este in general potabila, cu **depasiri locale ale CMA la amoniu, in zonele Sibiu, Saliste** si Talmaciu. Se remarca local valori ridicate la fier si duritate totala.

Sursele punctiforme potentiale de poluare sunt reprezentate de **depozitele menajere neamenajate** de la Sibiu, Cisnatie si Talmaciu, precum si de **activitatea antropica** desfasurata in localitatile din zona, in special Sibiu.

Din punct de vedere al gradului de protectie globala, corpul de apa se incadreaza in clasa de protectie medie.

Calitatea apei subterane in corpul *ROOT05 – Depresiunea Sibiului*, conform *Planului de Management al BH Olt*:

In anul 2007 a fost urmarita calitatea apei subterane din corpul de ape subterane ROOT05 prin 8 puncte de observatie (foraje). S-au inregistrat depasiri la conductivitate si cloruri in

forajul de la Vestem Sud. Avand in vedere informatiile existente, **acest corp de apa are starea chimica (calitativa) buna.**

Alimentarea cu apa in comuna si evacuarea apelor uzate

Localitatea Tilisca dispune de sistem centralizat de alimentare cu apa. Sistemul de alimentare cu apa cuprinde:

- Captare - priza de suprafata la pr. Tiliscuta (deserveste localitatile Saliste si Tilisca);
- Statie de tratare (deserveste localitatile Saliste si Tilisca);
- Rezervor de apa din beton armat cu o capacitate neta de 164 mc;
- Camera de vane din beton armat, avand dimensiunile 5,20 x 4,20 m in care sunt montate:
 - un rezervor tampon din polietilena cilindric orizontal cu un volum net de 2 mc, avand dimensiunile: $L = 1700$ mm, $D = 1305$ mm
 - un grup de pompare compus din 2 electropompe avand caracteristicile: $Q = 15$ mc/h, $H = 10$ mCA, $P = 2 \times 0,55$ kw.
- Camin de pompare ape de drenaj din tuburi de beton cu un diametru $D = 1,0$ m, tencuita in interior si exterior, hidroizolata in exterior si o adancime de 4,0 m, utilata cu o pompa submersibila avand caracteristicile: $Q = 24$ mc/h, $H = 9$ mCA, $P = 1,1$ kw.
- Retea stradala de distributie din PEHD cu diametrele Dn 160 mm si Dn 110 mm in lungime totala de $L = 7154$ ml. Reteaua de alimentare cu apa este mixta si este echipata cu camine de vane si camine de golire.

Localitatea Rod dispune de sistem centralizat de alimentare cu apa. Sistemul de alimentare cu apa cuprinde:

- 3 captari din surse de suprafata: captare sipot „Fantana Rece”, captare pr. Apolzel, captare pr. Tarceatu.
- 2 rezervoare cu capacitatea $V = 50$ mc si $V = 75$ mc
- Retea stradala de distributie din PEHD cu diametrele Dn 110 mm si Dn 75 mm in lungime totala de $L = 5750$ ml. Reteaua de alimentare cu apa este mixta si este echipata cu camine de vane si camine de golire.

Canalizarea si epurarea apelor uzate din cele doua localitati se face dupa cum urmeaza:

In prezent **localitatea Rod nu dispune de sistem centralizat de canalizare** a apelor uzate menajere.

Localitatea Tilisca are un sistem separativ de canalizare din PVC KGM 250 mm si 200 mm pozat pe toate strazile localitatii, in lungime totala de $L = 7154$ ml care preia apele uzate de la toate gospodariile localitatii.

Apele uzate menajere provenite de la loc. Tilisca sunt epurate in **statia de epurare a localitatii Saliste**. Pentru preluarea apelor uzate de catre sistemul de canalizare Saliste a fost necesara traversarea pr. Saliste. In acest scop s-a executat o statie de pompare pe malul stang al pr. Saliste care refuleaza apele uzate in colectorul de canalizare cu curgere libera ce leaga localitatea Gales de Saliste. Pentru gospodariile localitatii aflate la o cota mai joasa au fost executate 6 statii de pompare din tuburi prefabricate avand dimensiunile $D_i = 2,0$ m si $H_i = 2,5 \div 3,5$ m.

Componentele statiei de epurare existenta in loc. Saliste:

1. Caminul de intrare.
2. Camera gratar si al transportoarelor hidraulice TH450.
3. Instalatia de sitare RO9.
4. Deznisipatorul + separatorul de grasimi.
5. Bazinul omogenizare uniformizare debite.
6. Trei Module biologice Valrom, cu capacitatea de 125mc/zi fiecare, statie de epurare de tip MBBR avand o capacitate de 375 mc/zi.

Sursa de date pentru cap 3.1.1. Factorul de mediu "Apa":

- *Raportul anual privind starea factorilor de mediu in jud. Sibiu (2014),*
- *Planul de Management al BH Olt*
- *Memoriul PUG Tilisca.*

3.1.2. Factorul de mediu "Aer"

Clima

Elementele climatice ale zonei nu se deosebesc de cele de pe versantul nordic al Carpatilor Meridionali si din depresiunile de contact care-i despart de Podisul Transilvaniei. Regiunea are un climat de tip temperat continental cu influente oceanice manifestate prin temperaturi moderate si precipitatii bogate. Se disting mai multe etaje climatice: etajul montan inferior, superior, etajul subalpin si alpin.

Incepand de la contactul cu Podisul Transilvaniei pana la 1000 m altitudine, deci in zona padurilor de foioase, unde se situeaza **Tilisca**, dar si in plaiurile satului **Rod**, intalnim **etajul montan inferior**, caracterizat printr-o clima mai blanda din cauza altitudinii joase

si a invaziei maselor de aer cald si mai umed dinspre vest, prezentand diferente mici de temperatura diurna si anuala. **Temperatura medie anuala** are valori cuprinse intre **8°C** in depresiune si **5°C** la Crint, temperature medie a lunii iulie fiind intre 17 si 13°C, iar a lunii ianuarie intre -3°C si -5°C.

Precipitatiile sub forma de ploi si zapezi sunt reduse si ele, media anuala osciland intre **700-900 mm**.

Vantul dominant sufla dinspre valea Muresului (**nord-vest**), local cunoscut si sub numele „Morosanul”. De la **sud** bate „Vantul Mare”, mai puternic primavara cand topeste zapada; in timpul verii, din cand in cand se dezlantuie sub forma unei mari vijelii. Dinspre **est**, iarna bate „Crivatul”, moderat si rece, iar vara un vant cald si placut, numit de ciobani „Oltetul”; dinspre **sud-vest** sufla „Austrul”, vant cald si uscat.

Etajul montan superior se intinde intre 1000 si 1800 m si ocupa cea mai mare suprafata din muntii Cindrel, are un climat temperat moderat, cu vanturi potrivite, precipitatii medii, care favorizeaza activitatile turistice, spoturile de iarna si cura de factori naturali.

Etajul alpin si subalpin, care include culmile cele mai inalte, cuprinse intre 1800 si 2244 m in Vf. Cindrel, are o clima rece si umeda in cea mai mare parte a anului, aici iarna durand aproximativ sase luni. Este de remarcat ca temperaturile depaseste 10°C doar patru luni pe an (iunie-septembrie), cat dureaza de fapt si sezonul pastoral.

Calitatea aerului:

Pentru caracterizarea starii de calitate a aerului atmosferic s-au consultat datele disponibile in *Raportul anual privind starea mediului in judetul Sibiu (2014)*. Conform documentului, la nivelul anului 2014, monitorizarea calitatii aerului s-a realizat in cadrul sistemului de monitorizare continua, in cele patru statii automate amplasate in zone reprezentative ale Judetului Sibiu: 2 statii in Sibiu, o statie in Medias si o statie in Copsa Mica. Datele inregistrate la aceste statii nu sunt relevante pentru zona de interes, in consecinta se fac aprecieri privind calitatea aerului avand datele privitoare la infrastructura de transport a zonei, agentii economici care functioneaza in comuna si activitatile specific rurale ale comunei.

La nivel local, poluarea de fond a zonei este generata de:

- **circulatia auto**, in special de-a lungul arterelor importante (DJ 106E);
- **sistemele individuale de incalzire** din gospodarii si institutii, care utilizeaza combustibil solid – lemnul;
- **cresterea animalelor** in gospodariile populatiei;
- **activitati economice in comuna**, de exemplu cariera de piatra de pe drumul spre Rod (S.C. Simaro-Sib).

In privinta **traficului rutier**, circulatia in comuna Tilisca este asigurata de drumul judetean DJ 106 E Cristian - Orlat - Sibiel - Saliste - Tilisca - Rod - Poiana Sibiului - Jina - Sugag (jud. Alba). El constituie axul de legatura cu retelele majore de circulatie rutiera:

- drumul national DN1 sector Sibiu-Sebes, (intersectia Saliste, Cristian);
- Autostrada A1 sector Sibiu - Sebes (intersectia Saliste);
- iar cu jud. Alba, DN67C Sebes-Novaci.

Pe plan local infrastructura existenta este constituita din **drumuri de exploatare neamenajate**, iar in intravilan de **retea stradala partial modernizata**.

Arterele rutiere nu sunt modernizate integral, s-au identificat disfunctionalitati; traficul nu este foarte intens in comuna (DJ 106E).

Principalele emisii provenite din traficul rutier sunt:

- NO_x (NO, NO₂), SO_x (SO₂, SO₃), NMVOC, CO, PM;
- particulele au o mai mare preponderenta mai ales din cauza traficului rutier pe drumuri comunale din pamant si pietruite;
- metale grele.

O alta sursa de emisie o constituie **arderea combustibililor** in instalatiile casnice de incalzire care functioneaza in general pe lemn. Principalele emisii provenite din arderea combustibilului solid sunt:

- NO_x (NO, NO₂), SO_x (SO₂, SO₃), NMVOC, CO, PM

Aceste emisii apar in principal in sezonul rece, cele provenind din traficul rutier fiind resimtite la nivelul populatiei mai accentuat in sezonul cald.

Cu privire la **activitatile dominante in comuna**, profilul este agro-zootehnic, respectiv pastoritul, iar principala functiune economica este cea de crestere a oilor si vitelor, complementar pentru transport si cresterea magarilor si cailor.

Practicarea activitatilor agro-zootehnice traditionale constituie o sursa de poluare a aerului atmosferic, in special prin emisii de **pulberi** datorate lucrarilor agrozootehnice, dar si de **amoniac** si **alte gaze odorizante**, care provin de la animalele crescute in sistem gospodaresc.

Sursa de date pentru cap 3.1.2. Factorul de mediu "Aer":

- *Raportul anual privind starea factorilor de mediu in jud. Sibiu (2014),*
- *Memoriul PUG Tilisca,*
- *Date furnizate de Primaria comunei Tilisca.*

3.1.3.Factorul de mediu "Sol"

In zona, repartitia solurilor se face astfel:

- **soluri brune luvice** tipice holoacide si superficial oligobazice se gasesc pe culmile montane si piemontane si pe versantii slab in clinati;
- **soluri aluviale si soiuri gelice** au cea mai mare raspandire in luncile afluentilor din zona, solurile gelice fiind folosite ca fanete si pasuni.

In comuna, exploatarea terenurilor se face in special pentru zootehnie, respectiv pastoritul, iar principala functiune economica este cea de crestere a oilor si vitelor.

Resursele subsolului in zona: roci montane, piatra de constructie.

In privinta **fenomenelor de degradare**, pe teritoriul comunei Tilisca eroziunea solului se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore.

A fost identificata o zona cu **alunecari active de teren** de la inceputul urcusului spre Cetatea dacica, a fost consolidata cu gabioane de piatra sparta stabilizata si scoasa din intravilan.

Nu dispunem de date relevante privind **starea de calitate a solului** in UAT Tilisca, dar se poate aprecia ca:

- principala sursa de poluare a solului in satul Rod este legata de **evacuarea individuala a apelor uzate menajere** din gospodariile populatiei;
- **cresterea animalelor** pe langa gospodariile populatiei in conditii necorespunzatoare (fara colectarea dejectiilor) in special cresterea porcilor, este un aspect care afecteaza calitatea solului pe tot teritoriul comunei;
- de asemenea, pot aparea **zone insalubre pe vaile raurilor si pe traseele arterelor rutiere**, din cauza depozitarii haotice de deseuri (menajere, moloz) si care se constituie in surse de poluare a solului.
- in teritoriul intravilanului comunei **nu au fost identificate terenuri degradate** afectate de fenomene precum: eroziuni, alunecari etc. care afecteaza atat structura solului sau potentialul productiv al terenurilor.

Se semnaleaza **zone inundate la ploii sau ape mari**, in albia paraurilor Saliste si Tilisca, in special **la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie**, respectiv **zone necurate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari, fiind necesare si lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale.**

3.1.4. Factorul de mediu "Biodiversitate"

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca se suprapune peste perimetrele siturilor Natura 2000 **ROSCI0085**, **ROSPA0043 Frumoasa** și peste perimetrul **Parcului Natural Cindrel**. În **figura nr. 1** este prezentată relația UAT comuna Tilisca cu ariile naturale protejate.

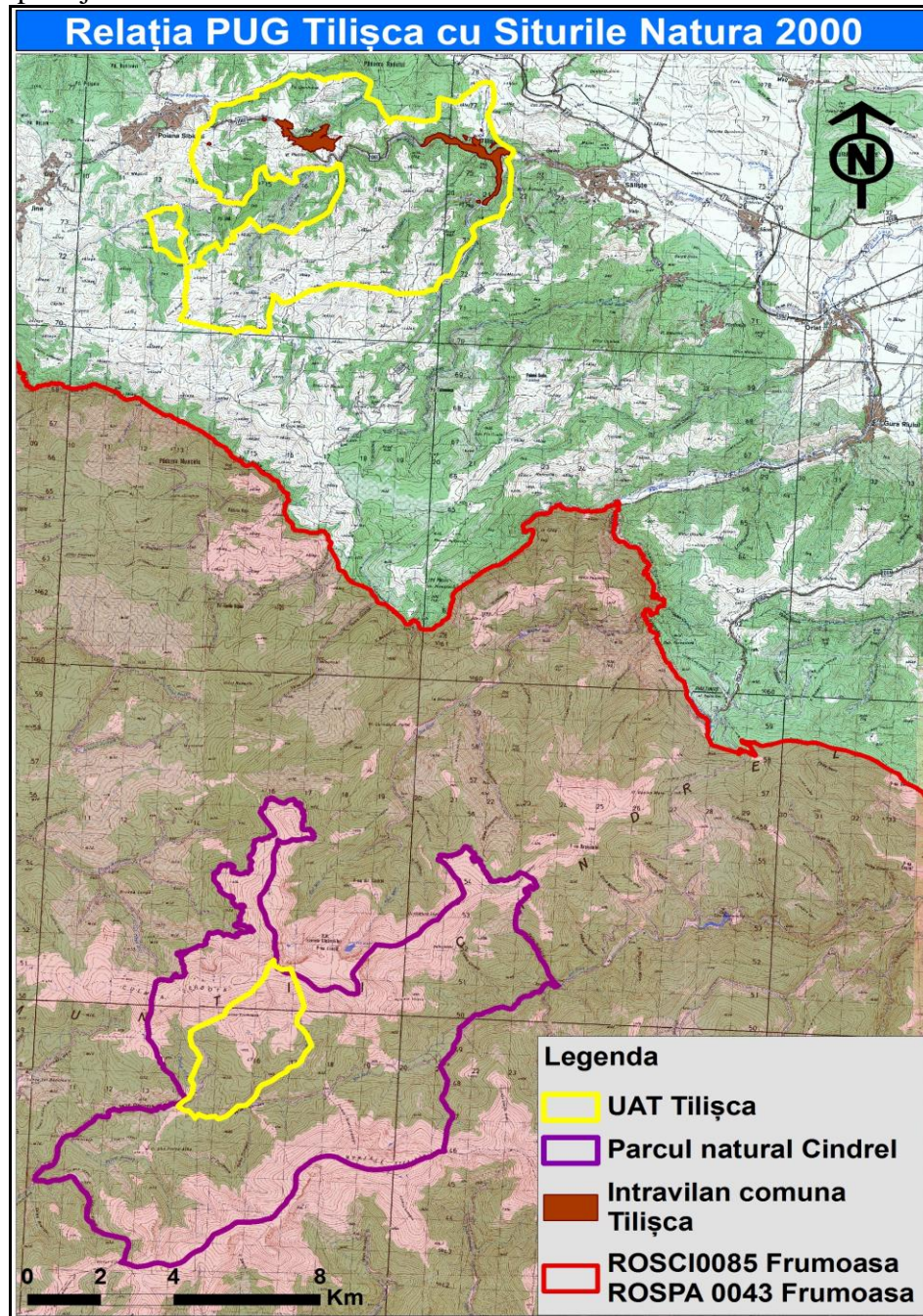

Figura nr. 1 – Relația UAT comuna Tilisca cu ariile naturale protejate

Detalierea aspectelor de interes pentru PUG se va face în *cap. 4 Caracteristici de mediu ale zonei posibil a fi afectate semnificativ*.

3.1.5. Conservarea resurselor naturale

Dintr-un total de 5.277 ha teren in UAT Tilisca, o suprafata de **3.500,3 ha (66,33%)** este utilizata ca **teren agricol**, din care: arabil – 147 ha, pasuni – 1.184 ha si fanete – 2.169,3 ha.

Fondul forestier apartinand comunei Tilisca totalizeaza o suprafata de **1.470 ha (27,8%)** din suprafata teritoriului administrativ al comunei.

Cu privire la **exploatarea resurselor naturale** pe teritoriul comunei, industria extractiva este reprezentata de o mica **cariera de piatra in drumul spre Rod** (concesionata la S.C. Simaro-Sib), ce asigura in principal necesarul de piatra al zonei.

Profilul economic al teritoriului si al localitatilor comunei Tilisca pe baza potentialului natural al solului este **zootehnic**, respectiv pastoritul, iar principala functiune economica este cea de **crestere a oilor si vitelor**, complementar animale pentru transport – cresterea magarilor si cailor.

Turismul in zona montana **nu are o reprezentare pe masura potentialului natural**, colibele din plai sunt utilizate in cadru familial, mai mult productiv si mai putin ca turism rural autentic, dar nu in forma organizata. **Pensiunile** au un inceput timid, solicitarile sunt putine, **casele de vacanta** din intravilan asigura deocamdata necesitatile orasenilor. **Zona Lunca**, prevazuta in intravilanul existent, nu a avut dezvoltarea asteptata. Relieful accidentat si drumurile existente nu sunt favorabile dezvoltarii si practicarii sporturilor de iarna.

Se face si detaliera privind **asigurarea resurselor de apa si de energie** in cadrul comunei Tilisca:

Alimentarea cu apa

Cu privire la conservarea/exploatarea resurselor naturale se aminteste ca alimentarea cu apa a comunei se face dupa cum urmeaza:

- **Tilisca:** captare - priza de suprafata la p. Tiliscuta, care deserveste localitatile Saliste si Tilisca.
- **Rod:** sistemul de alimentare cu apa cuprinde 3 captari din surse de suprafata: captare sipot „Fantana Rece”, captare p. Apolzel, captare p. Tarceatu.

Asigurarea energiei termice si alimentarea cu gaze naturale

Locuintele si institutiile din satele comunei Tilisca se incalzezc cu **sobe sau instalatii termice care functioneaza pe combustibil solid – lemn**. In comuna **nu exista infrastructura pentru distributie gaze naturale**.

Alimentarea cu energie electrica

Ambele sate ale comunei sunt alimentate cu energie electrica din statia 110/20kV Orlat este alimentata comuna Tilisca, prin retea electrica aeriana LEA 20kV, linia Saliste-Apold-Jina.

In localitatea Rod este amplasat un post de transformare de tip aerian, PT 1 20/0,4kV, de 100 kVA. In localitatea Tilisca sunt amplasate 4 posturi de transformare de retea, de tip aerian, 20/0,4 kV, PT1 de 250 kVA, PT 3 de 63 kVA , PT4 de 100 kVA , posturi aflate in proprietatea SDEE Sibiu si PT 5 de 250 kVA, de post aflat in proprietatea Primariei comunei Tilisca.

Iluminatul public este realizat cu lampi cu vapori de mercur in zonele centrale ale comunei. Prezentul PUG apropos realizarea unui sistem de iluminat verde.

3.1.6. Sanatatea umana

Principala disfunctionalitate privind sanatatea populatiei o constituia pana in prezent, **lipsa canalizarii** pentru apele uzate provenite din gospodariile populatiei in localitatea Rod.

In privinta **spatiilor verzi** si suprafetei aferente/locuitor se fac urmatoarele mentiuni:

- spatiu verde existent: **24,9 mp/cap locuitor**;
- in urma stabilirii functiunilor in intravilan, si ca urmare a propunerii de noi zone pentru recreere, **suprafata de spatii verzi** aferenta celor 2 localitati este estimata la **4,66 ha**, reprezentand terenuri destinate exclusiv pentru *spatii verzi si de agrement*. Rezulta o medie de **29,6 mp spatiu verde/cap locuitor** – raportat la un numar de 1.574 locuitori / anul 2011.

La nivelul Uniunii Europene (UE) a fost determinata o medie de minim 26 mp spatiu verde pe cap de locuitor, sub care sanatatea cetatenilor este puternic afectata, in timp ce Organizatia Mondiala a Sanatatii recomanda minim 52 mp de spatiu verde pe cap locuitor pentru protejarea sanatatii cetatenilor.

Conform legislatiei nationale – *Ordonanta de urgenta nr. 114/2007 pentru modificarea si completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 195/2005 privind protectia mediului, art Art. II pct. (1)* Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a asigura din terenul intravilan o suprafata de spatiu verde de minim 20 mp/locuitor, pana la data de 31 decembrie 2010, si de minim **26 mp/locuitor**, pana la data de 31 decembrie 2013.

Dotari pentru sanatate in comuna: doar in satul Tilisca exista un dispensar uman.

3.1.7. Gestiunea deseurilor

Primaria Tilisca face parte din ADI MARGINIMEA SIBIULUI conform Hotararii Consiliului Local al Comunei Tilisca cu nr. 21/2008 privind aderarea la asociatie si conform Actului constitutiv al ADI MARGINIMEA SIBIULUI.

Colectarea deseurilor menajere in comuna, se face in europubele individuale la nivelul fiecarei gospodarii, acestea fiind ridicate de firma de salubritate **S.C. ECO MARGINIME S.A.** cu sediul in Saliste, in baza **Contractului de prestare a serviciului de salubritate nr. 102 din 25.06.2012 incheiat cu Primaria Tilisca.** Societatea ridica deseurile provenite de la populatie, de la institutiile publice si de la agentii economici, de pe intreg teritoriul comunei si le transporta la depozitul ecologic de pe raza comunei Cristian.

Cu privire la obligatiile administratiilor locale in domeniul gestiunii deseurilor, cerintele Legii 211/2011 privind regimul deseurilor, art. 59, pct. (1), autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a asigura spatiile necesare pentru colectarea separata a deseurilor si de a asigura colectarea, transportul, neutralizarea, valorificarea si eliminarea deseurilor conform prevederilor legale in vigoare. In acest sens, **la nivelul UAT Tilisca s-au asigurat 7 insule de colectare selectiva a deseurilor** pentru urmatoare fractiuni: hartie-carton, sticla, plastic si aluminiu.

Insulele de colectare selectiva a deseurilor in comuna sunt distribuite in fiecare din cele doua sate, dupa cum urmeaza:

- loc. Tilisca – puncte de colectare selectiva in dreptul numerelor administrative: 531, 442, 267 si 97;
- loc. Rod – puncte de colectare selectiva in dreptul numerelor administrative: 346 si 58.

La nivelul comunei exista **330 buc. unitati de compostare individuala** pentru deseurile biodegradabile din gospodarii, care au fost distribuite in ambele sate – Tilisca si Rod.

Cadavrele de animale de pe raza comunei, sunt depozitate temporar intr-o o constructie – camera frigorifica, amplasata in vecinatatea cimitirului din localitatea Tilisca. Cadavrele de animale sunt preluate de **S.C. MONDECO S.R.L.** in baza **Contractului de prestari servicii nr. 1014/27.05.2014.**

In teritoriul comunei **nu** a fost amenajat pana la aceasta data un punct pentru colectarea deseurilor electrice, Primaria intentionand sa achizitioneze containere pe care la va amplasa in cele doua sate:

- loc. Tilisca: curte Primarie, numar administrativ 531;
- loc. Rod: curte Primarie – sediul 2, numar administrativ 273.

3.1.8. Riscuri naturale

In urma analizei si informatiilor, pe teritoriul comunei Tilisca, unele evenimente si manifestari ale factorilor de risc de mica amploare semnalate de-a lungul timpului in anumite zone, se prezinta astfel:

Inundatii: dupa perioade bogate in precipitatii, principalele paraie ce strabat cele doua localitati se umfla si isi maresc debitul de apa inundand zonele limitrofe din apropierea albiilor paraielor Tiliscuta si Saliste. Se semnaleaza **zone inundate la ploii sau ape mari**, in albia paraurilor **Saliste** si **Tilisca**, in special **la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie**, respective **zone necurate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari, fiind necesare si lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale.**

In urma *Studiului Hidrologic*, au rezultat urmatoarele **zone inundabile** in intravilanul comunei.

• Pr. Saliste

In **loc. Tilisca**, paraul Saliste produce revarsari conform profilelor transversale cu zona inundabila semnificativa pe ambele maluri pe sectoarele cuprinse **intre profilele P1-P8** si **P13-P15**.

Pe sectorul cuprins intre profilele **P8-P13**, revarsarile se produc preponderent pe malul drept. In dreptul profilelor transversale, intinderea revarsarilor in albia majora are urmatoarele valori:

Profil	Mal stang (m)	Mal drept (m)
P1	18	34
P2	35	21
P3	44	32
P4	0	0
P5	13	65
P6	22	75
P7	8	39
P8	21	52
P9	0	89
P10	31	49
P11	0	49
P12	0	33
P13	21	4
P14	32	9
P15	0	28

Pe raza localitatii, **pr. Saliste are amenajate lucrari de arta:** poduri sau podete (in zona profilelor P1, P2, P4 si P6), care au **sectiuni variabile subdimensionate ce nu asigura scurgerea debitelor producand inundarea de locuinte, strazi si obiective socio-economice.**

• Pr. Tilisca

Paraul Tilisca produce revarsari pe ambele maluri ale sectorului analizat cu exceptia zonei de influenta a pragului de beton existent in profilul transversal P3. **Lucrarile de arta (podetele) sunt subdimensionate iar sectiunea de scurgere in zona acestora este colmatata.** In dreptul profilelor transversale, intinderea revarsarilor in albia majora are urmatoarele valori:

Profil	Mal stang (m)	Mal drept (m)
P1	17	4
P2	34	5
P3	0	0
P4	22	14
P5	76	3,5
P6	70	8,5

Fenomenul de inundabilitate apare din cauza colmatarii in timp a albiei, prezentei vegetatiei si a depozitelor de deseuri ce obtureaza sectiunea de scurgere, precum si a locuintelor ce au fost realizate in zona de protectie a cursurilor de apa.

Alunecari de teren:

Zona cu **alunecari active de teren** de la inceputul urcusului spre Cetatea dacica, a fost consolidata cu gabioane de piatra sparta stabilizata si scoasa din intravilan.

Eroziuni ale solului:

Conform memoriului PUG, pe teritoriul comunei Tilisca acest fenomen se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore, demne de a fi semnalate.

Cutremure de pamant: conform reglementarii tehnice mentionate in studiul geotehnic pentru gradul seismic 7.

- $ag=0,16 \text{ cm/s}^2$ pentru cutremure avand intervalul mediu de recurenta $IMR=100\text{ani}$;
- perioada de colt $T_c = 0,7 \text{ sec.}$

Riscul de incarcare a constructiilor la zapada si vant:

Conform SR EN 1991 – 1 – 3 – 2005 – NA 2006 – Actiuni generale. Incarcari date de zapada, zona UAT studiata se incadreaza in zona de zapada 1, greutatea de referinta a stratului de zapada, corespunzatoare perioadei de revenire de 50 ani fiind: $gz = 1,5\text{KN/mp}$.

Teritoriul administrativ al comunei, se incadreaza, conform SR EN 1991 – 1 – 4 – 2006 – NB – 2007 – Actiuni ale vantului, in zona $V_{b0} \leq 35 \text{ m/s}$, (fig. 1 – Harta de zonare a valorii fundamentale a vitezei de referinta a vantului).

In conformitate cu STAS 6054-77, **adancimea maxima de inghet** in zona UAT Tilisca este de 0,80-0,90 m de la cota terenului natural.

Riscuri naturale		Zona	Suprafata
Inundatii*	-pr. Saliste	-pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12	-fara estimarea suprafetelor afectate -in planul de reglementari al PUG au fost hasurate zonele inundabile, cu restrictie de construire
	-pr. Tilisca	-pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6	
Alunecari de teren		-la inceputul urcusului spre Cetatea Dacica; zona consolidata cu gabioane	-fara estimarea suprafetelor
Eroziuni		-in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore	-fara estimarea suprafetelor
*Zone indicate exact si stabilite in <i>Studiul Hidrologic</i> , anexat la PUG			

3.1.9. Patrimoniul cultural

Comuna Tilisca figureaza in L.M.I. din 2010 cu un numar de 12 monumente istorice de importanta nationala si locala, prezentate in tabel:

Lista monumentelor istorice din comuna Tilisca – 2010

Localitatea Tilisca, Rod				
Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
158.	SB-I-s-A-12008	Sit arheologic	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	
159.	SB-I-m-A-12008.01	Asezare	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	Hallstatt
160.	SB-I-m-A-12008.02	Cetatea dacica	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	Latene, cultura geto-dacica
161.	SB-I-m-A-12008.03	Asezare	Sat Tilisca „Dealul Catanas”	Epoca bronzului
162.	SB-I-s-B-12009	Cetatea medievala	Sat Tilisca „Dealul Cetate”	sec. XII
840.	SB-II-m-B-12524	Casa	Sat Rod, com. Tilisca nr. 30	1872
841.	SB-II-m-B-20323	Casa de lemn (dem.)	Sat Rod, com. Tilisca nr. 287	1825
842.	SB-II-m-B-12525	Casa	Sat Rod, com. Tilisca nr. 387	sec. XIX
926.	SB-II-m-A-12572	Biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavriil”	Sat Tilisca Str. Vale nr. 544	1782
1006.	SB-IV-m-B-12632	Troita	Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 272	1871

Localitatea Tilisca, Rod				
Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
1007.	SB-IV-m-B-12633	Troita	Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 262	1877
1012.	SB-IV-m-B-12638	Troita	Sat Tilisca, in dreptul casei cu nr. 293	Sec. XIX

In satul Rod, biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavril” este construita in 1712, iar pe casa de la nr. 274, se afla o placa comemorativa pe care se mentioneaza ca acolo „s-a nascut Aron Florian 1805-1847, promotor al progresului social si al culturii, in randul poporului roman din Transilvania, participant la revolutia din 1948”, pe casa de la nr. 261, placa comemorativa pictor Nicolae Brana.

3.1.10. Mediul socio-economic

Profilul economic al comunei este preponderant agricol si zootehnic.

Principala resursa naturala, pasunile si fanetele, au facut din **pastorit si cresterea animalelor, oi si bovine**, ocupatia traditionala si principala sursa de venituri a populatiei. Pastoritul, producerea materiei prime – lapte, prelucrarea si comercializarea, au un circuit inchis, familial.

Efectivul zootehnic: proprietarii din comuna Tilisca detin 358 bovine, 420 porci, 20.170 oi. Interesele pastorilor sunt reprezentate de asociatia „Reuniunea oierilor din Tilisca”.

Terenul comunei este structurat astfel:

Teren agricol		
teren arabil	147 ha	2,78%
pasuni	1.184 ha	22,44%
fanete	2.169,30 ha	41,11%
Teren neagricol		
paduri	1.470 ha	27,86%
alte categorii	306,7 ha	5,81%
TOTAL:	5.277 ha	100,00%

Terenul arabil este reprezentat de parcele mici, gradini, aflate la marginea satului, este de slaba calitate, asigurand cantitati minimale de produse necesare fiecarei gospodarii, plante cerealiere, porumb 131, cartofi 951 t, legume 136 t, plante furajere.

Pomicultura se practica izolat, pe suprafete mici. Legumicultura se practica doar in gospodariile populatiei.

Exploatarea padurilor este o activitate specifica unei categorii de muncitori forestieri ce asigura exploatarea lemnului pe plan local (material de constructie si combustibil), prelucrarea lui se face in unitatile de prelucrare din Orlat si Gura Raului. Vanatoarea,

culesul ciupercilor, 59 to si fructelor de padure (afine, zmeura, mure), 165 to sunt activitati conexe ale locuitorilor.

Exploatarea resurselor naturale: industria extractiva este reprezentata de o mica cariera de piatra in drumul spre Rod (concesionata la S.C. Simaro-Sib), ce asigura in principal necesarul de piatra al zonei.

Activitatea industrială: comuna Tilisca nu are vocatie industrială, resurse sau spatii destinate acestei activitati. Atelierele mestesugaresti traditionale, de prelucrare a pieilor si lanei, au disparut odata cu mesterii si cu scaderea cererii pentru produse manufacturiere.

Comertul, serviciile si transporturile:

Comertul reprezinta un segment de activitate economica reprezentat de sedii de firma pentru comert alimentar si mixt, petrolier, servicii de turism si cateva unitati reprezentative.

Serviciile, auto, telefonie mobila, benzinarii, depozitare, morarit si altele sunt asigurate de unitatile din Saliste, Cristian, Sibiu.

Transporturile auto de persoane si marfuri sunt sustinute de rețeaua stradala, drumul judetean DJ 106 E, iar transportul pe calea ferata este asigurat de statia Saliste. Firmele de transport rutier isi desfasoara activitatea in exterior.

Disfunctionalitati: serviciile comerciale nu sunt reprezentate in cadrul comunei, apropierea de orasul Saliste capteaza atentia si interesul locuitorilor in toate domeniile.

Turismul in zona montana nu are o reprezentare pe masura potentialului natural, colibele din plai sunt utilizate in cadru familial, mai mult productiv si mai putin ca turism rural autentic, dar nu in forma organizata. Pensiunile au un inceput timid, solicitarile sunt putine, casele de vacanta din intravilan asigura deocamdata necesitatile orasenilor. Zona Lunca, prevazuta in intravilanul existent, nu a avut dezvoltarea asteptata. Relieful accidentat si drumurile existente nu sunt favorabile dezvoltarii si practicarii sporturilor de iarna.

Echiparea cu rețele edilitare si unitati de utilitate publica:

In prezent, *in privinta confortului si nivelului de trai*, localitatile comunei sunt echipate astfel:

Echipare	Localitatea	Tilisca	Rod
Alimentare cu apa – sistem centralizat		X	X
Canalizarea apelor uzate si statie de epurare		X	
Gospodarie comunala – colectarea deseurilor		X	X
Energie electrica		X	X
Gaze naturale			
Telefonie fixa/ Internet		X	X
Dipensar / puncte farmaceutice		X	
Camin cultural		X	X
Scoli / gradinite		X	X
Culte – biserica		X	X

3.1.11. Schimbari climatice

Schimbarile climatice sunt cauzate in mod direct sau indirect de activitatile umane, care determina schimbarea compozitiei atmosferei globale si care se adauga la variabilitatea naturala a climei, observate pe o perioada de timp relevanta. Pot fi observate schimbari climatice determinate de activitatile antropice ce produc emisii de GES prevazute de Protocolul de la Kyoto.

Surse de emisii de gaze cu efect de sera in UAT Tilisca sunt:

- mijloacele de transport;
- gospodariile populatiei care folosesc combustibili solizi pentru incalzire si preparare hrana;
- depozitele de dejectii animaliere de la gospodariile populatiei.

Cantitatea de emisii de gaze cu efect de sera (CO₂) nu este semnificativa in zona. Legislatia in domeniu se refera la surse dirijate mari pe care le reglementeaza si pentru care impune limite privind producerea de energie si nivelul emisiilor (de ex. se iau in considerare instalatiile termice cu putere instalata mai mare de 20 MWh).

3.2. Evolutia factorilor de mediu in situatia neimplementarii masurilor din Planul Urbanistic General

Analiza alternativei ”0” (neimplementarea planului) se bazeaza pe gradul actual de cunoastere si reliefeaza efectele asupra mediului pe care le va avea nerealizarea masurilor propuse prin PUG Tilisca.

Evolutia factorilor de mediu in situatia neimplementarii masurilor din Planul urbanistic general (Alternativa „0”)

APA	Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
	<p>•<i>Vaile care dreneaza teritoriul comunei sunt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: paraul Saliste (Negru) (cod VIII.1.120.4) si paraul Tilisca, cu afl. pr. Tiliscuta (cod VIII.1.120.4.2) - sat Rod: paraul Rod (in partea de vest a satului) <p>•<i>Izvoare cu apa potabila:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: sipotul lui Hirla pe str. Vale, sipotul lui Eleonora, in Crint, izvorul de la fantana rece - sat Rod: La Dusoiaia, La Obarsie, La Izvorul Tamaduirii. <p>•<i>Zone inundabile:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pr. Saliste: <ul style="list-style-type: none"> -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14* -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12* - pr. Tilisca: pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6* <p>*Locatia exacta a zonelor este indicata pe planul de reglementari si in Studiul Hidrologic</p> <p>In zona sectiunii, taluzele albiei minore sunt afectate de vegetatia destul de abundenta, care in prezentele conditii de scurgere si in situatia unor ape mari, este posibila iesirea din albie.</p>	<p>•In zonele inundabile, limitrofe albiilor minore, se propun lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale. Pentru apararea impotriva inundatiilor sunt necesare urmatoarele tipuri de lucrari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decolmatare albie, indepartare vegetatie si intretinere a albiilor minore pe raza localitatii; - redimensionare poduri si podete existente; - realizarea de aparari de mal locale, indiguiri si inaltarea zidurilor existente; - reprofilare si recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlat. <p>S-au propus interdictii permanente de construire in zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundatii, pana la realizarea de indiguiri si refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari, conform Aviz A.N. „Apele Romane”, S.G.A. Sibiu: in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari sau constructii, inclusiv cele de locuit. In scopul asigurarii protectiei albiilor, malurilor, constructiilor hidrotehnice si imbunatatirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protectie pentru albia minora a cursurilor de apa, respectiv pentru cursurile de apa cu latimea intre 10 – 50 m, o zona cu latimea de 15 m, incepand de la limita albiei minore.</p>	<p>•In cazul neimplementarii PUG se prognozeaza posibilitatea manifestarii riscurilor naturale: inundatii, eroziuni de mal etc., cu afectarea bunurilor materiale si a terenurilor din lunca.</p> <p>•Extinderea suprafetelor cu terenuri degradate in zonele de lunca a paraurilor si raurilor.</p> <p>•Risc crescut de pierderi materiale si chiar umane in caz de construire in zone cu interdicite din zona de luca inundabila.</p> <p>•Lipsa retelei de canalizare in Rod si mentinerea evacuarilor prin bazine si fose necontrolate, din gospodarii si de la institutii publice, duc la degradarea in continuare a calitatii apelor subterane si de suprafata; este probabila si deteriorarea calitatii solurilor.</p>

APA		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<p>Pe raza localitatii Tilisca, pr. Saliste are amenajate lucrari de arta: poduri sau podete (in zona profilelor P1, P2, P4 si P6), care au sectiuni variabile subdimensionate ce nu asigura scurgerea debitelor producand inundarea de locuinte, strazi si obiective socio-economice.</p> <p>Pr. Tilisca produce revarsari pe ambele maluri ale sectorului analizat cu exceptia zonei de influenta a pragului de beton existent in profilul transversal P3. Lucrarile de arta (podetele) sunt subdimensionate, iar sectiunea de scurgere in zona acestora este colmatata.</p> <p>•<i>Calitatea apei de suprafata</i> -cursurile de apa care strabat comuna Tilisca s-au incadrat in stare ecologica medie si stare chimica buna, la nivelul anului 2007, conform <i>Planului de Management al BH Olt</i></p> <p>•<i>Calitatea apei subterane</i> -Corpul de apa subterana ROOT05 – <i>Depresiunea Sibiului</i>, conform <i>Planului de Management al BH Olt</i>, se afla in stare chimica buna. -In zona satului Rod, din cauza lipsei retelei centralizate de canalizare, este posibil ca freaticul sa fi afectat de evacuari necontrolate de ape uzate sau de gestiunea improprie a dejectiilor animaliere din gospodarii.</p> <p>•<i>Alimentarea cu apa in comuna</i> - sat Tilisca: sistem centralizat de alimentare cu apa; captare din priza de suprafata pr. Tiliscuta; statie de tartare, rezervor tampon de 2 mc si retea stradala de distributie cu L=7.154 m.</p>	<p>•Respectarea regimului deseurilor va conduce la imbunatatirea calitatii apelor, prin desfiintarea depozitelor haotice si evitarea infiltratiilor, precum si la eliminarea unei cauze de colmatare a cursurilor de apa.</p> <p>•Intrucat localitatile Tilisca si Rod dispun de sisteme centralizate de alimentare cu apa, nu este necesara realizarea de noi retele sau constructii auxiliare pentru alimentare cu apa.</p> <p>•S-a propus completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod, aceste ape se vor trata in Statia de Epurare a orasului Saliste, care se va extinde conform Studiului de Fezabilitate existent. De asemenea, s-au propus accese si retele de utilitati in zona Lunca, sat Tilisca.</p> <p>•S-a propus modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale) si amenajarile corespunzatoare pentru colectarea, dirijarea si evacuarea apelor pluviale prin santuri si rigole betonate, podete laterale si podete transversale astfel incat sa asigure sectiunile de curgere necesare pe vai.</p>	<p>•Aspect deficitar in sfera dezvoltarii localitatii, calitatii vietii si migratiei populatiei.</p> <p>•Infrastructura de transport deficitara – in special in punctele de traversare a vailor care strabat comuna, in zonele cu podete.</p>

APA		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<ul style="list-style-type: none"> - sat Rod: sistem centralizat de alimentare cu apa; 2 captari din: sipot “Fantana Rece”, pr. Apolzel, pr. Tarceatu; rezervoare tampon de 50 si 75 mc si retea stradala de distributie cu L=5.750 m. <p>•<i>Canalizarea apelor uzate in comuna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: sistem centralizat de canalizare pe toate strazile din sat, cu L=7.154 m. Apele uzate sunt epurate in Statia de Epurare de la Saliste. - sat Rod: nu dispune de retea centralizata de canalizare; aceasta este in curs de executie. Evacuarea de ape uzate din gospodarii se face necontrolat in fose septice sau bazine vidanajbile. <p>Zona Lunca, sat Tilisca, este lipsita de accese corespunzatoare si utilitati.</p> <p>•La nivelul infrastructurii rutiere se semnaleaza disfunctionalitati de circulatie, prin lipsa strazilor cu structura rutiera definitiva, a trotuarelor si a lucrarilor de colectare si dirijare a apelor pluviale.</p>		

AER	Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<p>•<i>Sursele de emisii</i> in aerul atmosferic in comuna Tilisca, sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sistemele individuale de incalzire din gospodarii si institutii (combustibil solid – lemn); - cresterea animalelor in sistem gospodaresc; - circulatia auto, in special de-a lungul arterelor mai importante (DJ 106E); - activitatea agentilor economici din comuna (cariera S.C. Simaro-Sib, pe drumul spre Rod). <p>•<i>Situatia drumurilor locale:</i></p> <p>-Zona pentru cai de comunicatie este reprezentata de DJ106E, ce face legatura cu localitatile invecinate si cu nodul rutier Saliste, cu acces la DN1, A1, precum si la calea ferata – Gara Saliste. Circulatia majora se desfasoara pe traseul DJ106E → „Transalpina”.</p> <p>Pe <i>plan local</i> infrastructura existenta este constituita din drumuri de exploatare agricola si forestiera neamenajate, iar in intravilan de retea stradala partial modernizata.</p> <p><i>Disfunctionalitati de circulatie</i> prin lipsa strazilor cu structura rutiera definitiva, a trotuarelor si a lucrarilor de colectare si dirijare a apelor pluviale. Cu privire la traficul rutier, nu este o sursa semnificativa de emisii; traficul rutier este de mediu, cu intensificare in sezon din cauza accesului spre Transalpina.</p> <p>• Comuna nu este legata la retea magistrala de gaz.</p>	<p>•S-a propus executia sistemului de iluminat stradal verde, care duce la economia de energie si implicit la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de sera.</p> <p>•In continuare, gospodariile populatiei si institutiile se vor incalzi si se va asigura apa calda menajera in sistem individual, sobe, centrale termice, utilizand drept combustibil lemnul.</p> <p>•S-a propus modernizarea sistemului de circulatie existent:</p> <p><i>Masuri strategice:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale); - amenajarea intersectiilor, marcarea si semnalizarea strazilor; - amenajarea trotuarelor si podetelor de acces in gospodariile populatiei; - realizarea infrastructurii de circulatie in zona Lunca, inainte de inceperea constructiilor. <p><i>Masuri punctuale, in continuare:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - accesarea unor fonduri europene, pentru reabilitarea unor drumuri sau intretinerea cailor de circulatie in stare corespunzatoare; - asigurarea spatiilor necesare pentru amenajarea de parcuri, refugii, piste de biciclisti, trasee turistice pietonale). <p><i>Alte masuri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - cresterea suprafetelor spatiilor plantate, cu efect benefic asupra calitatii aerului si asupra starii de confort a populatiei. 	<p>•Se va mentine consumul de energie electrica din SEN la nivelul actual, astfel ca se vor mentine emisile de gaze cu efect de sera.</p> <p>•Gradul de degradare al drumurilor din localitate va creste, iar traficul rutier va duce in continuare la emisii de pulberi si de gaze de esapament de pe caile de rulare.</p> <p>•Se prognozeaza mentinerea calitatii actuale a aerului atmosferic: prezenta gazelor de esapament si a pulberilor antrenate in special de pe caile de rulare.</p>	

SOL		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<p>•Principalele tipuri de soluri in zone sunt cele aluviale, soluri gleice si brune luvice.</p> <p>•Exploatarea terenurilor se face in special pentru zootehnie, respectiv pastorit, iar principala functiune economica este cea de crestere a oilor si vitelor.</p> <p>•Resursa exploatarea in zona este piatra de cariera.</p> <p>•Cu privire la fenomenele de degradare care ar putea afecta solul, eroziunea solului se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore. In zona de acces spre Cetatea dacica este o zona cu alunecari active de teren care a fost stabilizata cu gabioane. Se semnaleaza zone inundate la ploii sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca care pot afecta solul.</p> <p>•Privind calitatea solului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in satul Rod sunt actuale evacuările de ape uzate menajere, din gospodariile populatiei si de la institutii, in bazine vidanjabile si fose necontrolate. - cresterea animalelor pe langa gospodariile populatiei in conditii necorespunzatoare (fara colectarea dejectiilor) in special cresterea 	<p>•Realizarea lucrarilor pentru sistemul de canalizare ape uzate in satul Rod.</p> <p>•S-au propus masuri pentru terenurile supuse riscurilor naturale: inundatii. Masurile pentru consolidarea terenurilor instabile constau in terasari inierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrari; in zonele mai accidentate este indicata fixarea acestora cu plantatii de specii arboricole repede crescatoare si impaduriri, in continuarea lucrarilor deja efectuate.</p> <p>•Pentru combaterea efectelor depozitarii haotice de deseuri s-a propus mentinerea sistemului de colectare selectiva a deeurilor si informarea cetatenilor cu privire la cerintele legale in domeniul gestiunii deeurilor.</p> <p>•S-a propus ecologizarea zonelor afectate de depozitarea aleatorie si neconforma a unor deseuri menajere.</p> <p>•Pentru imbunatatirea calitatii factorilor de mediu a nivelului comunei, in general, se propun unele masuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cresterea suprafetelor spatiilor plantate. - Racordarea tuturor gospodariilor la retelele centralizate de apa si canalizare in proportie de 100%. - Prin lucrarile existente, dar mai ales prin cele propuse spre realizare in urmatorii 10 ani, se urmareste si imbunatatirea calitatii apelor de suprafata, a panzei freatice si solului, astfel: - 	<p>•Afectarea, in continuare, a calitatii solului si a apei freatice din zona, din cauza evacuarii necontrolate de ape uzate din satul Rod, dar si din cauza depozitarii haotice de deseuri la marginea drumurilor si pe vaile cursurilor de apa din comuna.</p> <p>•Expunerea populatiei, a bunurilor materiale si a terenurilor la riscurile naturale: inundatii. Extinderea suprafetelor cu terenuri degradate.</p>

SOL		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<p>porcilor, este un aspect care afecteaza calitatea solului pe tot teritoriul comunei.</p> <ul style="list-style-type: none"> - de asemenea, pot aparea zone insalubre pe vaile raurilor si pe traseele arterelor rutiere, din cauza depozitarii haotice de deseuri (menajere, moloz) si care se constituie in surse de poluare a solului. 	<ul style="list-style-type: none"> -canalizările și stația de epurare contribuie la protecția calității apelor și solului; -respectarea regimului deșeurilor conduce la îmbunătățirea calității apelor și solului, prin desființarea depozitelor haotice și evitarea infiltrațiilor. - Se va pune accent pe organizarea de dezbateri publice, acțiuni de informare și educare a cetățenilor comunei referitoare la problematica din domeniul protecției mediului, în privința diferitelor programe care se vor derula la nivelul unității teritoriale-administrative. 	

BIODIVERSITATE		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<ul style="list-style-type: none"> •UAT Tilisca se suprapune peste limitele ROSCI0085, ROSPA0043 Frumoasa și peste perimetrul Parcului Natural Cindrel. •Nu există trupuri de intravilan în interiorul sitului. •În lipsa unui Plan de management aprobat pentru situl Natura2000, rezultă și lipsa unor reguli locale privind activitățile premise sau reglementarea acestora în UAT Tilisca. 	<p>Conform RLU s-au propus următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Autorizarea executării construcțiilor în zonele cu valoare peisagistică și în zonele naturale protejate „Natura 2000” se realizează în condițiile respectării avizului custodelui – CJ Alba. •Se va respecta legislația de mediu în vigoare, regulamentul de funcționare al custodelui Ariei Naturale Protejate și Planul de Management al sitului, după elaborarea și aprobarea acestuia. •Nu s-au propus trupuri noi de intravilan în interiorul sitului. 	<ul style="list-style-type: none"> •Se va menține starea actuală de conservare a speciilor/habitatelor și integritatea ariilor naturale protejate.

SANATATEA POPULATIEI		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<ul style="list-style-type: none"> •Lipsa retea canalizare ape uzate menajere in satul Rod. Evacuarea apelor uzate provenite de la populatie se realizeaza cu solutii individuale prin bazine vidanjabile sau fose necontrolate. •Depozitari haotice de deseuri de-a lungul arterelor rutiere, pe terenuri agricole din vecinatatea acestora si pe vaile cursurilor de apa, cu posibilitatea de contaminare a solului si apelor subterane. •Zone cu riscuri naturale – inundatii. •Existenta unui singur dispensar uman in satul Tilisca. •Spatiu verde existent: 24,9 mp/cap locuitor. 	<ul style="list-style-type: none"> •Realizarea lucrarilor pentru sistemul de canalizare ape uzate in satul Rod. •Pentru combaterea efectelor depozitarilor haotice de deseuri s-a propus mentinerea sistemului de colectare selectiva a deseurilor si informarea cetatenilor cu privire la cerintele legale in domeniul gestiunii deseurilor. •Zona strazilor, in conformitate cu regimul juridic al drumurilor, va cuprinde si spatii verzi, ca si zonele de siguranta si de protectie a drumurilor judetene. Pe langa rolul de protectie, aceste amenajari contribuie la imbunatatirea esteticii zonei si la cresterea starii de confort a populatiei. •In satul Tilisca, s-a propus realizarea unei zone de agrement. •Spatiu verde propus – 29,6 mp/cap locuitor. •Se va asigura igiena, sanatatea populatiei si protectia mediului, precum si aplicarea masurilor de prevenire in zonele cu riscuri naturale. 	<ul style="list-style-type: none"> •Conditii igenico-sanitare precare– riscul de aparitie a unor focare de infectii. Risc de poluare a panzei freatice, a solului-subsolului si apelor de suprafata. •Stagnare economica si sociala. •Scaderea numarului locuitorilor prin migrare spre alte centre rurale sau urbane mai dezvoltate. •Mentinerea actualei stari de confort a populatiei. •Potentiale pierderi materiale si chiar umane in urma manifestarii riscurilor naturale (inundatii, eroziuni, alunecari).

GESTIUNEA DESEURILOR		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<p>•Primaria Tilisca face parte din ADI MARGINIMEA SIBIULUI. Colectarea deseurilor menajere in comuna, se face in europubele care sunt ridicate de S.C. MARGINIME S.A.</p> <p>•Colectarea selectiva a deseurilor se face in toate satele apartinand comunei, dupa cum urmeaza: -Tilisca: punct de colectare selectiva pentru hartie-carton, plastic-metal si sticla, in dreptul numerelor administrative: 531, 442, 267 si 97. -Rod: punct de colectare selectiva pentru hartie-carton, plastic-metal si sticla, in dreptul numerelor administrative: 346 si 58.</p> <p>•Unitatile de compostare individuala pentru deseuri biodegradabile au fost distribuite in ambele sate – total 330 buc.</p> <p>•Comuna nu dispune de punct pentru colectare a deseurilor electrice si nu a incheiat un contract pentru preluarea acestor tipuri de deseuri.</p> <p>•Cadavrele de animale de pe raza comunei, sunt depozitate temporar intr-o constructie – camera frigorifica,</p>	<p>Implementarea unor masuri strategice:</p> <p>1.Mentinerea si continuarea implementarii sistemului de colectare selectiva a deseurilor la nivelul intregii comune. Se va asigura mentinerea punctelor de colectare selectiva a deseurilor in fiecare localitate apartinand comunei (Tilisca si Rod); se va incheia contract cu o societate autorizata pentru preluarea deseurilor pe fractiuni separate si pentru valorificare, sau pentru transfer la o societate autorizata pentru valorificarea acestora. Termen pentru mentinerea sistemului de colectare selectiva: permanent. Termen pentru semnare contract pentru valorificare deseuri: un an, de la data aprobarii PUG.</p> <p>2.Asigurarea unor puncte pentru colectarea deseurilor electrice in toate localitatile comunei (Tilisca si Rod). Se vor achizitiona containere pentru colectarea acestor deseuri, care vor fi amplasate in curtea Primariei din fiecare sat si se va incheia un contract de ridicare a acestor deseuri de catre o societate autorizata. Puncte pentru colectare DEE propuse: - loc. Tilisca: curte Primarie, numar administrativ 531; - loc. Rod: curte Primarie – sediul 2, numar administrativ 273. Termen de realizare: 2 ani, de la data aprobarii PUG.</p> <p>3.Se va asigura informarea locuitorilor comunei, cu privire la gestiunea deseurilor la nivelul comunei, cu privire la sistemul de colectare selectiva a deseurilor, cu privire la punctele de colectare a deseurilor electrice si cadavrelor de animale si cu privire la obligativitatea colectarii selective a deseurilor la nivelul tuturor localitatilor. Termen de realizare: permanent.</p> <p>4.O alta masura de perspectiva care trebuie pregatita din timp este salubritizarea strazilor care, in acest moment, se realizeaza pe plan local. Reglementarea intravilanului, asphaltarea strazilor si in general dezvoltarea urbanistica, economica si sociala impune acordarea unei atentii sporite</p>	<p>•Se prognozeaza mentinerea situatiei existente in privinta gestiunii deseurilor la nivelul comunei.</p>

<p>amplasata langa cimitirul din Tilisca. Cadavrele de animale se ridica de S.C. MONDECO S.R.L. in baza unui Contract de prestari servicii.</p>	<p>salubritatii, ca proces permanent si organizat. Se recomanda, de asemenea afilierea la un operator zonal in domeniu pentru maturatul si spalatul strazilor si a domeniului public, in general.</p> <p>5.Ca o componenta importanta a gospodarii comunale, inhumarea cadavrelor umane trebuie dimensionata corespunzator cerintelor de cult si de protectie a mediului. Administratia locala va avea in vedere infrastructura specifica: alocarea de terenuri.</p>	
---	---	--

RISCURI NATURALE		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<p>•Inundatii: dupa perioade bogate in precipitatii, principalele paraie ce strabat cele doua localitati se umfla si isi maresc debitul de apa inundand zonele limitrofe din apropierea albiilor paraielor Tiliscuta si Saliste. Se semnaleaza zone inundate la ploii sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca, in special la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie, respective zone necurate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari.</p> <p>Zone inundabile:</p> <p>•pr. Saliste -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12</p> <p>•pr. Tilisca -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6</p> <p>•Zonele inundabile sunt hasurate in planul de reglementari si indicate exact in <i>Studiul Hidrologic</i>.</p> <p>•Alunecari active de teren: la inceputul urcusului spre Cetatea dacica; zona a fost consolidata cu gabioane de piatra sparta stabilizata si scoasa din intravilan.</p> <p>•Eroziuni: acest fenomen se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore, demne de a fi semnalate.</p>	<p>•In zonele inundabile, limitrofe albiilor minore, se propun lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale.</p> <p>Pentru apararea impotriva inundatiilor sunt necesare urmatoarele tipuri de lucrari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decolmatare albie, indepartare vegetatie si intretinere a albiilor minore pe raza localitatii; - redimensionare poduri si podete existente; - realizarea de aparari de mal locale, indiguiri si inaltarea zidurilor existente; - reprofilare si recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlat. <p>S-au propus interdictii permanente de construire in zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundatii, pana la realizarea de indiguiri si refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansele de reglementari, conform Aviz A.N. „Apele Romane”, S.G.A. Sibiu: in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari sau constructii, inclusiv cele de locuit.</p> <p>In scopul asigurarii protectiei albiilor, malurilor, constructiilor hidrotehnice si imbunatatirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protectie pentru albia minora a cursurilor de apa, respectiv pentru cursurile de apa cu latimea intre 10 – 50 m, o zona cu latimea de 15 m, incepand de la limita albiei minore.</p> <p>•Masurile pentru consolidarea terenurilor instabile constau in terasari inierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrari; in zonele mai accidentate este indicata fixarea acestora cu plantatii de specii arboricole repede crescatoare si impaduriri, in continuarea lucrarilor deja efectuate.</p>	<p>•Risc crescut de pierderi materiale si chiar umane in caz de construire in zone cu restrictie din cauza inundabilitatii terenurilor.</p> <p>•Manifestarea riscurilor naturale: inundatii, eroziuni, alunecari de teren etc., cu afectarea bunurilor materiale si a terenurilor din lunca sau de pe directia producerii alunecarii.</p> <p>•Extinderea suprafetelor cu terenuri degradate.</p>

PATRIMONIUL CULTURAL		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<ul style="list-style-type: none"> •Monumente istorice de importanta nationala si locala: -SB-I-s-A-12008; sit arheologic; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.01; asezare; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.02; Cetatea dacica; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.03; asezare; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-s-B-12009; Cetatea medievala; Sat Tilisca „Dealul Cetate” -SB-II-m-B-12524; casa; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 30 -SB-II-m-B-20323; casa de lemn; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 287 -SB-II-m-B-12525; casa; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 387 -SB-II-m-A-12572; Biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavriil”; Sat Tilisca, Str. Vale, nr. 544 -SB-IV-m-B-12632; troita; Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 272 -SB-IV-m-B-12633; troita; Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 262 -SB-IV-m-B-12638; troita; Sat Tilisca, in dreptul casei cu nr. 293 	<ul style="list-style-type: none"> •S-au propus zone de protectie speciala adiacente monumentelor istorice. 	<ul style="list-style-type: none"> •Pericol de degradare fizica a monumentelor istorice. Pierderea valorilor arhitectonice, culturale si traditionale.

MEDIUL SOCIO-ECONOMIC		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii PUG
<ul style="list-style-type: none"> •Profilul economic al comunei este preponderant agricol si zootehnic. -Teren agricol (arabil, pasuni, fanete) – 3.500,3 ha. Terenurile agricole sunt in principal fanete si pasuni. Terenul arabil e reprezentat d eparcele mici, la marginea satelor. -Zootehnie – in teritoriul comunei au fost inventariate: 358 bovine, 420 porcine, 20.170 ovine. -Paduri – 1.470 ha, foioase si rasinoase. •Activitati conexe: vanatoarea, culesul ciupercilor si fructelor de padure. 	<ul style="list-style-type: none"> •<i>Masuri strategice:</i> 1. Crearea infrastructurii si a cadrului normativ local in vederea stimulării si atragerii producătorilor din domeniul zootehnic. Prin masuri concentrate pe o perioada lunga de timp, se va putea trece la o agro-zootehnie de performanta. In contextul actual, infrastructura fizica poate fi gestionata de administratia locala mai ales, in contextul programelor de dezvoltare sustinute de fonduri europene. Aceasta infrastructura va putea atrage investitori privati in masura sa constituie celulele productive: fermele. Cadrul normativ local – permisiuni, restrictii, taxe, avize, 	<ul style="list-style-type: none"> •Stagnare economica, accentuarea fenomenului migrator.

<p>•Exploatarea resurselor naturale: piatra de cariera – cariera Simaro-Sib, pe drumul spre Rod.</p> <p>•Activitatea industrială este slab reprezentată, sunt în principal ateliere meșteșugărești tradiționale.</p> <p>•Comertul: în comună sunt sedii de firmă pentru comerț alimentar și mixt, petrolier, servicii de turism <i>Disfuncționalități:</i> serviciile comerciale nu sunt reprezentate în cadrul comunei, apropierea de orașul Saliste captează atenția și interesul locuitorilor în toate domeniile.</p> <p>•Turismul în zona montană nu are o reprezentare pe măsura potențialului natural, colibele din plai sunt utilizate în cadru familial, mai mult productiv și mai puțin ca turism rural autentic, dar nu în formă organizată.</p> <p>•Populația: în anul 2011 – 1.574 locuitori, din care 656 persoane ocupate. Comuna Tilisca face parte din grupul de comune cu o scădere semnificativă a populației, cu 24 %.</p>	<p>acorduri, autorizații – este extrem de important și se poate asigura prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezervarea de spații în gospodării de terenuri cu această funcțiune; - Punerea la dispoziția spre concesiune a unor terenuri în extravilan, proprietate a comunei; - Acordarea de permisiuni conforme cu normele europene; - Acordarea de facilități la plata taxelor și impozitelor; - Simplificarea documentelor; - Sustinerea în mod special a investitorilor care asigură servicii complementare activității fermelor; - Spații de depozitare; - Servicii de colectare și distribuție a produselor; - Servicii de mecanizare; - Servicii sanitar-veterinare; - Servicii de consultanță agricolă. <p>2. Sprijinirea activităților de servicii, în baza unui plan de măsuri pe termen lung care să faciliteze exploatarea și prelucrarea lemnului, prelucrarea producției agrozootehnice.</p> <p>3. Stimularea activității turistice: alocarea de terenuri cu funcțiune turistică dominantă și funcțiuni complementare corespunzătoare; stabilirea unei număr de cerințe de conformare a construcțiilor deja existente: în zona centrală arhitectura unitară, tradițională; amplasarea judicioasă în parcelă/lot, aliniament; stabilirea unei politici de dispersare uniformă în teritoriu a unităților turistice; rezervarea unor suprafețe de teren pentru amenajarea speciale în zona montană (trasee turistice, zone de picnic, campare, zone de belvedere).</p> <p>•<i>Măsuri în continuare</i></p>	
--	--	--

	<p>Cazurile critice in dezvoltarea economica a comunei sunt: turismul si agrementul care se pot rezolva numai prin aplicarea unor strategii pe termen lung. Celelalte aspecte ale activitatii economice se pot stimula prin masuri punctuale, in continuare, care pot avea efecte imediate:</p> <p>1. Completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod: Prin aceste masuri se va crea cadrul minim de dezvoltare economica a comunei, cresterea confortului populatiei, favorizand amplasarea in gospodarii a unor unitati de productie mestesugaresti, servicii, comert.</p> <p>2. Stimularea dezvoltarii serviciilor si comertului:</p> <p>a). destinate populatiei: ingrijire personala, reparatii inventar gospodaresc, accesare IT, comunicatie, transport local, sanatate, cult, cultura, invatamant, comert cu produse de larg consum.</p> <p>b). destinate sectorului productiv: industriei alimentare, agriculturii pe suprafete mici de teren, reparatii utilaje, echipamente, colectarea si distribuirea productiei, depozitare materiale diverse, comert en-gros si en-detail cu materii prime si materiale de factura agro-zootehnica si manufacturiera traditionala in zona.</p> <p><i>•Obiective de utilitate publica propuse a se realiza (2015-2024):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Indiguire cursuri de apa; -Retea de canalizare, Rod -Modernizare sistem stradal; -Accese si utilitati Lunca -Sala de sport; -Zona de agrement, festival, acces Cetatea Dacica Camin cultural, reconstruire -Sistem comunal de iluminat verde 	
--	---	--

ZONAREA TERITORIALA ; URBANISM – DEZVOLTARE RURALA		
Aspect identificat	Propunere PUG	Efecte in cazul neimplementarii propunerii
<p>•UAT Tilisca=5.277 ha</p> <p>•Intravilan existent=137,53 ha, din care:</p> <p>-loc. Tilisca = 70,14 ha -loc. Rod = 64,68 ha -Trupuri = 2,71</p>	<p>•Intravilan propus=137,00 ha, din care:</p> <p>-loc. Tilisca = 70,14 ha -loc. Rod = 64,68 ha -Trupuri = 2,18 ha</p> <p>•Modificarea intravilanului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - micșorarea intravilanului comunei, pe ansamblu, cu suprafața de 0,53 ha, din care: - mentinerea intravilanului satului Tilisca; - mentinerea intravilanului satului Rod; - micșorarea intravilanului în trupuri izolate cu 0,53 ha, prin reconfigurarea și actualizarea lor. <p>•<i>Măsuri în continuare:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea indiguirilor; Realizarea infrastructurii de acces și circulație în zona Lunca; - Crearea condițiilor de realizare a obiectivelor de utilitate publică prevăzute în listă; - Continuarea demersurilor pentru derularea proiectului de amenajare a străzilor; - Elaborarea documentațiilor de urbanism prevăzute în PUG pentru zonele din intravilan unde se vor amplasa investițiile. - Elaborarea documentațiilor pentru investițiile propuse, de proiectare, fazele S.F., P.A.C., elaborarea P.T., D.D.E., D.E. 	<p>•Dezvoltare neratională cu risipa de resurse (teren). Degradarea terenurilor agricole.</p> <p>•Nu se poate asigura o dezvoltare urbanistică armonioasă și protecția construcțiilor cu valoare istorică., tradițională.</p> <p>•Stagnarea dezvoltării economice în comună.</p> <p>•Imbatranirea și scăderea numărului populației; accentuarea fenomenului migrator.</p>

Din analiza *alternativei „0”* rezulta ca neaplicarea masurilor din PUG Tilisca nu creaza premise pentru dezvoltare rurala durabila; se vor mentine si accentua presiuni asupra factorilor de mediu a caror calitate va fi in scadere, se va perpetua un nivel scazut al dezvoltarii economice si sociale al comunei si a fenomenului de migratie ceea ce va crea nemulțumire in randul populatiei.

Calculul riscului neimplementarii PUG Tilisca:

Aplicand valori pentru efectul pe care il reprezinta neimplementarea masurilor din PUG asupra factorilor de mediu, rezulta riscul la care sunt expusi.

Factor de mediu	EFECTUL neimplementarii PUG			
	nesemnificativ	minor	major	catastrofal
	0	1	2	3
Apa			X	
Aer		X		
Sol			X	
Biodiversitate	X*			
Conservarea resurselor naturale		X		
Sanatatea populatiei		X		
Gestiunea deseurilor			X	
Riscuri naturale			X	
Patrimoniu cultural si istoric			X	
Mediul socio-economic			X	
Zonarea teritoriala			X	
Schimbari climatice		X		

* Conform Memoriului intocmit conform Ord. 19/2010

Avand in vedere consecintele pe care le are neimplementarea masurilor (*alternativa „0”*) asupra factorilor de mediu se poate aprecia ca riscul degradarii acestora tinde de la minor spre major. Pentru, apa de suprafata si subterana, sol, gestiunea deseurilor, riscuri naturale, patrimoniul cultural, mediul socio-economic si zona teritoriala, se apreciaza ca efectul este major, daca nu se stabilesc functiunile si regulile de urbanism in teritoriu, daca nu se aplica masurile pentru prevenirea riscurilor naturale si pentru protectia monumentelor istorice, daca nu se implementeaza masurile de dezvoltare economica a localitatii, daca nu se executa si nu se pune in functiune rețeaua de canalizare a apelor uzate in loc. ROD, daca nu se aplica masurile privind gestiunea deseurilor in comuna etc.

Neaplicarea masurilor pentru monumentele istorice poate duce in timp la alterarea acestora si la pierderea valorii traditionale si istorice. Neaplicarea masurilor pentru reabilitarea infrastructurii de transport si pentru reglementarea si racordarea armonioasa a functiunilor in cadrul intravilanului comunei poate induce in continuare disconfort in randul populatiei.

Rezulta din aceasta incadrare ca implementarea masurilor prevazute in PUG este necesara si pe deplin justificata.

4. CARACTERISTICILE DE MEDIU ALE ZONEI POSIBIL DE A FI AFECTATE SEMNIFICATIV DE MASURILE PROPUSE IN PUG

Relieful

Relieful comunei Tilisca pleaca de la baza pantei nordice a Carpatilor Meridionali delimitata de depresiunea Salistii, la est si depresiunea Apold la nord spre spatiul alpin al crestei muntilor Cindrel. El se desfasoara de-a lungul celor trei zone administrative (Tilisca I, Tilisca II, Tilisca III) de la altitudini cuprinse intre 600 m, in lunca paraului Negru, 800 m in satul Rod si 2100 m, langa drumul Sarii spre Vf. Cindrel 2244 m.

Relieful comunei face parte din masivul Cindrel, caracterizat prin masivitate si relief domol. Muntii sunt formati dintr-o culme inalta situata in extremitatea sud-vestica, care se ramifica in trei directii principale. Din acestea se desprind trepte din ce in ce mai joase, avand o larga dezvoltare spre marginea nordica, nord-vestica si estica (900-1300 m altitudine). Se detaseaza prelungirea spre nord si est a nivelului inferior Gornovita, cuprins intre 1200 si 900 m, cu extensiunea cea mai mare pe care sunt asezate satele Jina, Poiana, Rod. Natura rocilor a favorizat pastrarea formelor rotunjite sau cupolare, pe alocuri cu largi culoare de comunicatie. Suprafata platformelor este acoperita in mare parte de pajisti, contrastand cu versantii impaduriti. Plaiurile si culmile ofera conditii de circulatie si asezare mai favorabile decat pe fundul vailor. Astfel in zona marilor sate ale Marginimii, pasunile si fanetele ocupa mari intinderi, presarate cu numeroase salase si stane locuite pe timp de vara, conditii favorabile pastoritului traditional. Vaile paraurilor Saliste, Drojdii, Tilisca, Tiliscuta, afluenti de dreapta ai paraului Saliste (Negru), au albia sapata adanc in sisturile cristaline si sunt inguste si lungi. Satul Tilisca este asezat in lunca paraului Saliste (Lunca), la confluenta cu paraul Tilisca (Valea), acolo, unde relieful se deschide spre depresiunea Salistei si depresiunea Apoldului.

Geologia si geomorfologia zonei

Amplasat in partea sud-vestica a judetului Sibiu, teritoriul administrativ al comunei Tilisca, cu satul apartinator Rod, apartine unitatii geografice majore Muntii Cindrelului, partea nordica, reprezentata la nord de o succesiune de dealuri destul de inalte, intinzandu-se ca teritoriu la sud pana in zona inalta a muntilor. Zona ce constituie vatra localitatii Tilisca se prezinta ca o vale ingusta, bine individualizata, a paraului Saliste si a afluentului de dreapta – pr. Tilisca, de asemenea o vale ingusta cu o deschidere mai larga spre izvoare. La randul sau, satul Rod este amplasat pe o suita de culmi si platouri relativ inalte.

Dupa procesul de formare si definitivare a muntilor, a urmat o perioada indelungata de modificare si modelare a reliefului exercitata de agentii exteriori care au dat forma generala actuala. Procesul de denudare al muntilor (degradare mecanica, alterare chimica) care continua si in prezent, s-a manifestat cu precadere de-a lungul versantilor, dar si in luncile retelei hidrografice.

Geologic, in ambele vetre ale localitatilor comunei Tilisca, roca de baza este reprezentata de depozite mezozoice cristaline, peste care s-au depus in timp formatiuni neogene si cuaternare reprezentate de bolovanisuri, pietrisuri, nisipuri cu elemente de pietris, nisipuri argiloase si argile cu grosimi variabile de la 1-5 m, peste care se afla solul vegetal recent. In zonele mai inalte, tip platou, vorbim doar de formatiuni sedimentare neogene reprezentate de argile si argile nisipoase, nisipuri argiloase, toate peste straturi de sisturi cristaline mezozoice.

Seismicitatea zonei

Conform Normativului de proiectare seismica P100-1/2013, recomandat de prevederile standardului national SR EN1998-1, incadreaza intreaga suprafata a comunei Tilisca in zona seismica avand coeficientul de seismicitate $a_g=0,20$ g, pentru $IMR=225$ ani si probabilitatea de depasire in 50 de ani si perioada de colt $T_c=0,7$ sec., apartinand zonei seismice 7.

Adancimea de inghet conform STAS 6054/77 este de -1,0 m la -1,1 m fata de cota terenului natural neacoperit, in raport cu altitudinea si expunerea la modificarile de temperatura.

Retea hidrografica

Hidrografia comunei Tilisca este reprezentata de pr. Saliste (sau pr. Negru) si afluentii acestuia, care de-a lungul cursului are mai multe denumiri. La est de Jina izvoarele pr. Saliste, la care se adauga Luncuta, iar la sud de Jina, din zona culmii dintre varfului Captanu Mic si Captanu Mare, izvorasc paraiele: Negru, Ghiocel, Luncii, Captanului, Pestilor, ce formeaza raul Saliste numit de localnici si Paraul Negru, cu afluentii de dreapta pr. Greu, Muntelui, Drojdia, Tiliscuta cu Tilisca, ce pornesc de sub Guga Mare si Guga Mica.

Izvoare de apa potabila ce nu seaca: „sipotul lui Hirla” (Tilisca, str. Vale), „sipotul lui Eleonora” in Crint, „izvorul de la fantana rece”, iar in Rod sipotele : „La Dusoiaia”, „La Obarsie”, „La Izvorul Tamaduirii”.

Pr. Saliste – cod cadastral – VIII.1.120.4 este afluent de stanga al raului Cibin; are lungimea cursului de apa de 32 km, suprafata bazinului hidrografic 220 kmp, altitudinea amonte 960 m, altitudinea aval 465 m si panta medie 1,5%.

Pr. Tilisca – cod cadastral – VIII .1.120.4.2 este afluent de dreapta al paraului Saliste; are lungimea cursului de apa de 11 km, suprafata bazinului hidrografic 31 kmp, altitudinea amonte 1090 m, altitudinea aval 620 m si panta medie 4,3%.

Clima

Elementele climatice ale zonei nu se deosebesc de cele de pe versantul nordic al Carpatilor Meridionali si din depresiunile de contact care-i despart de Podisul Transilvaniei. Regiunea are un climat de tip temperat continental cu influente oceanice

manifestate prin temperaturi moderate si precipitatii bogate. Se disting mai multe etaje climatice: etajul montan inferior, superior, etajul subalpin si alpin.

Incepand de la contactul cu Podisul Transilvaniei pana la 1000 m altitudine, deci in zona padurilor de foioase, unde se situeaza **Tilisca**, dar si in plaiurile satului **Rod**, intalnim **etajul montan inferior**, caracterizat printr-o clima mai blanda din cauza altitudinii joase si a invaziei maselor de aer cald si mai umed dinspre vest, prezentand diferente mici de temperatura diurna si anuala. **Temperatura medie anuala** are valori cuprinse intre **8°C** in depresiune si **5°C** la Crint, temperature medie a lunii iulie fiind intre 17 si 13°C, iar a lunii ianuarie intre -3°C si -5°C.

Precipitatiile sub forma de ploi si zapezi sunt reduse si ele, media anuala osciland intre **700-900 mm**.

Vantul dominant sufla dinspre valea Muresului (**nord-vest**), local cunoscut si sub numele „Morosanul”. De la **sud** bate „Vantul Mare”, mai puternic primavara cand topeste zapada; in timpul verii, din cand in cand se dezlantuie sub forma unei mari vijelii. Dinspre **est**, iarna bate „Crivatul”, moderat si rece, iar vara un vant cald si placut, numit de ciobani „Oltetul”; dinspre **sud-vest** sufla „Australul”, vant cald si uscat.

Etajul montan superior se intinde intre 1000 si 1800 m si ocupa cea mai mare suprafata din muntii Cindrel, are un climat temperat moderat, cu vanturi potrivite, precipitatii medii, care favorizeaza activitatile turistice, spoturile de iarna si cura de factori naturali.

Etajul alpin si subalpin, care include culmile cele mai inalte, cuprinse intre 1800 si 2244 m in Vf. Cindrel, are o clima rece si umeda in cea mai mare parte a anului, aici iarna durand aproximativ sase luni. Este de remarcat ca temperaturile depaseste 10°C doar patru luni pe an (iunie-septembrie), cat dureaza de fapt si sezonul pastoral.

Resurse naturale

Pe culmile montane si piemontane si pe versanti slab inclinati din zona Tilisca II-III, se intalnesc solurile brune luvice tipice holoacide si superficial oligobazice, solurile gelice fiind folosite ca fanete si pasuni. In zona terenurilor agricole se gasesc soluri brune tipice si argilice pe care se cultiva cereale si legume si cresc pomi fructiferi. Principala bogatie a subsolului identificata in perimetrul comunei Tilisca este piatra de cariera folosita in constructii.

Zone cu riscuri naturale

In urma analizei si informatiilor, pe teritoriul comunei Tilisca, unele evenimente si manifestari ale factorilor de risc de mica amploare semnalate de-a lungul timpului in anumite zone, se prezinta astfel:

Riscuri naturale		Zona	Suprafata
Inundatii*	-pr. Saliste	-pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12	-fara estimarea suprafetelor afectate -in planul de reglementari al PUG au fost hasurate zonele inundabile, cu restrictie de construire
	-pr. Tilisca	-pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6	
Alunecari de teren		-la inceputul urcusului spre Cetatea Dacica; zona consolidata cu gabioane	-fara estimarea suprafetelor
Eroziuni		-in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore	-fara estimarea suprafetelor
*Zone indicate exact si stabilite in <i>Studiul Hidrologic</i> , anexat la PUG			

Monumente naturale: ecosisteme, biodiversitate, specii protejate

Teritoriul administrativ al comunei Tilisca se suprapune in proportie de 15 % peste perimetrele siturilor Natura 2000 ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa si peste perimetrul rezervatiei Parcul Natural Cindrel. ROSCI0085/ROSPA0043 Frumoasa sunt administrate in prezent de catre Consiliul Judetean Alba in baza unui contract incheiat cu Ministerul Mediului si Padurilor pe o durata de 10 ani.

ROSPA0043 “Frumoasa”

Are o suprafata de 130.980 ha si a fost desemnata in vederea conservarii a 11 specii de pasari de interes comunitar. Suprafata ariei de protectie speciala avifaunistica FRUMOASA se intinde pe teritoriul judetelor Sibiu (62 %), Valcea (20 %) si Alba (18 %).

In tabele sunt prezentate speciile de interes conservativ pentru care a fost desemnata aria de protectie speciala avifaunistica ROSPA0043 Frumoasa, precum si efectivele populationale estimate si evaluarea criteriilor conform Ordinului ministrului mediului si gospodarii apelor nr. 207/2006 privind aprobarea continutului Formularului Standard Natura 2000 si a manualului de completare a acestuia.

Lista speciilor de pasari salbatice enumerate in anexa I a Drectivei Consiliului 2009/147/EC pentru care a fost desemnata ROSPA0043 Frumoasa si evaluarea efectivelor populationale

Nr. Crt.	Cod Natura2000	Denumire specie	Populatie rezidenta	Cuibarit	Iernat	Pasaj
1	A241	<i>Picoides tridactylus</i> (ciocanitoare de munte)	250-300 p	-	-	-
2	A104	<i>Bonasa bonasia</i> (ierunca)	500-600 p	-	-	-
3	A217	<i>Glaucidium passerinum</i> (ciuvica)	80-100 p	-	-	-
4	A223	<i>Aegolius funereus</i> (minunita)	300-350 p	-	-	-
5	A220	<i>Strix uralensis</i> (huhurez mare)	70-80 p	-	-	-

Nr. Crt.	Cod Natura2000	Denumire specie	Populatie rezidenta	Cuibarit	Iernat	Pasaj
6	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i> (caprimulg)	-	50-60 p	-	-
7	A236	<i>Dryocopus martius</i> (ciocanitoare neagra)	300-400 p	-	-	-
8	A239	<i>Dendrocopos leucotos</i> (ciocanitoare cu spate alb)	150-230 p	-	-	-
9	A320	<i>Ficedula parva</i> (muscar mic)	-	1200-2000 p	-	-
10	A321	<i>Ficedula albicollis</i> (muscar gulerat)	-	70000-12000 p	-	-
11	A108	<i>Tetrao urogallus</i> (cocos de munte)	300-500 i	-	-	-

Lista speciilor de pasari salbatice enumerate in anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC pentru care a fost desemnata ROSPA0043 Frumoasa si evaluarea criteriilor conform Ordinului ministrului mediului si gospodaririi apelor nr. 207/2006 privind aprobarea continutului Formularului Standard Natura 2000 si a manualului de completare a acestuia

Nr. Crt	Cod Natura2000	Denumire specie	Populatie rezidenta	Sit. Pop.	Conserv.	Izolare	Global
1	A241	<i>Picoides tridactylus</i>	250-300 p	C	B	C	B
2	A104	<i>Bonasa bonasia</i>	500-600 p	B	B	C	B
3	A217	<i>Glaucidium passerinum</i>	80-100 p	B	B	C	B
4	A223	<i>Aegolius funereus</i>	300-350 p	B	B	C	B
5	A220	<i>Strix uralensis</i>	70-80 p	C	B	C	B
6	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	-	C	B	C	B
7	A236	<i>Dryocopus martius</i>	300-400 p	C	B	C	B
8	A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	150-230 p	C	B	C	B
9	A320	<i>Ficedula parva</i>	-	C	B	C	B
10	A321	<i>Ficedula albicollis</i>	-	C	B	C	B
11	A108	<i>Tetrao urogallus</i>	300-500 i	B	B	C	B

O importanta deosebita sub aspect conservativ pentru aceasta arie de protectie speciala avifaunistica o reprezinta populatiile de cocos de munte si de ciocanitoare de munte.

Vulnerabilitatea sitului:

1. defrisarile, taierile ras si lucrarile silvice care au ca rezultat taierea arborilor pe suprafete mari;
2. taierile selective a arborilor in varsta sau a unor specii;
3. adunarea lemnului pentru foc;
4. turismul necontrolat;
5. amenajari forestiere si taieri in timpul cuibaritului speciilor periclitare;
6. vanatoarea in timpul cuibaritului prin deranjul sizgomotul cauzat de gonaci;
7. vanatoarea in zona locurilor de cuibarire a speciilor periclitare;
8. braconaj;
9. practicarea sporturilor extreme: enduro, motor de cross, masini de teren;

10. distrugerea cuiburilor, a pontei sau a puilor;
11. deranjarea pasarilor in timpul cuibaritului;
12. prinderea pasarilor cu capcane;
13. scoaterea puilor pentru comert ilegal.

ROSCI0085 “Frumoasa”, care cuprinde in totalitate ROSPA0043 “Frumoasa”, include suprafete importante din masivele muntoase Cindrel, Lotru si Sureanu, ce fac parte din grupa muntilor Parang si se intinde pe teritoriul administrative al judetelor Sibiu, Alba, Valcea si Hunedoara pe o suprafata de 137.359 ha. Aceste entitati muntoase sunt despartite de raurile Sadu, Frumoasa si Sebes. Aceste situri Natura 2000 includ predominant paduri de conifere (mai putin de amestec) si habitate caracteristice etajelor sub-alpin si alpin.

Frumoasa prezinta un relief glaciatic bine pastrat, Iezerul Mare, Iezerul Mic si Iezerul Sureanu fiind cele mai reprezentative circuri glaciare din zona. Zona constituie una dintre cele mai importante regiuni pastorale din Carpatii romanesti, aceasta activitate traditionala fiind practicata din cele mai vechi timpuri fara a se aduce prejudicii semnificative patrimoniului natural.

In aceasta arie au fost identificate 16 tipuri de habitate de interes comunitar (dintre care 5 prioritare) ce acopera aproximativ 80% din suprafata totala, din care cele mai reprezentative sunt padurile de molid perialpine, jnepenisurile si pasunile alpine si subalpine. O parte din paduri sunt virgine sau cvasivirgine, acestea polarizand o mare diversitate biologica terestra, constituind o avutie nationala inestimabila. Multe dintre padurile existente, pure sau in amestec, au varste medii de peste 120 si chiar 160 de ani, fiind excelente habitate pentru populatii viabile de urs, lup si ras.

In tabel sunt prezentate tipurile de habitate de interes conservativ pentru care a fost desemnat situl de importanta comunitara ROSCI0085 Frumoasa, precum si ponderile estimate la nivelul sitului Natura 2000 si evaluarea criteriilor conform Ordinului ministrului mediului si gospodarii apelor nr. 207/2006 privind aprobarea continutului Formularului Standard Natura 2000 si a manualului de completare a acestuia.

Lista tipurilor de habitate de interes comunitar pentru care a fost desemnat ROSCI0085 Frumoasa si evaluarea criteriilor conform Ordinului ministrului mediului si gospodarii apelor nr. 207/2006 privind aprobarea continutului Formularului Standard Natura 2000 si a manualului de completare

Cod	Denumirea habitatului de interes comunitar	(%)	Reprez	Supr. rel.	Conserv	Global
91E0*	Paduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> si <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae);	0,2	A	B	B	B
6150	Pajisti boreale si alpine pe substrat silicios;	0,1	B	C	B	B
4060	Tufarisuri alpine si boreale;	2	A	C	A	A
4070*	Tufarisuri cu <i>Pinus mugo</i> si <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	5	B	C	B	B
4080	Tufarisuri cu specii sub-arctice de <i>Salix</i> ;	1	A	A	B	B

Cod	Denumirea habitatului de interes comunitar	(%)	Reprez	Supr. rel.	Conserv	Global
6230*	Pajisti montane de <i>Nardus</i> bogate in specii pe substraturi silicioase	0,01	B	B	B	B
6520	Fanete montane;	5	B	C	B	B
9110	Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum	10	A	B	B	B
91V0	Paduri dacice de fag (Symphyto-Fagion);	15	A	B	B	B
9410	Paduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea).	40	A	B	B	B
6410	Pajisti cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	0,01	B	C	B	B
8220	Versanti stancosi cu vegetate chasmofitica pe roci silicioase	0,001	B	B	B	B
40A0 *	Tufirisuri subcontinentale peri-panonice	0,001	C	C	B	B
9130	Paduri de fag de tip Asperulo-Fagetum	0,5	C	C	B	B
6430	Comunitati de liziera cu ierburi inalte higrofile de la nivelul campiilor, pana la cel montan si alpin	1	B	C	B	B
7110 *	Turbarii active	1	B	C	B	B

ROSCI0085 Frumoasa isi propune sa mai conserve:

- **4 specii de mamifere:** *Canis lupus* (lup), *Lutra lutra* (vidra), *Lynx lynx* (ras) si *Ursus arctos* (urs brun);
- **2 specii de amfibieni:** *Bombina variegata* (buhai de balta cu burta galbena) si *Triturus cristatus* (triton cu creasta);
- **3 specii de pesti:** *Barbus meridionalis* (mreana vanata), *Cottus gobio* (zglavoc) si *Eudontomyzon danfordi* (chiscar);
- **11 specii de nevertebrate:** *Buprestis splendens* (gandacul auriu), *Callimorpha quadripunctaria*, *Cerambyx cerdo* (croitor mare), *Cordulegaster heros* (calul dracului), *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Nymphalis vaualbum*, *Ophiogomphus cecilia*, *Pseudogaurotina excellens* (croitor), *Rosalia alpina* (croitor de fag) si *Stephanopachys substriatus*;
- **6 specii de plante:** *Campanula serrata* (clopotel), *Dicranum viride*, *Drepanocladus vernicosus*, *Meesia longiseta*, *Tozzia carpathica* (iarba gatului) si *Buxbaumia viridis*.

Vulnerabilitatea sitului:

Asupra habitatelor de padure se exercita o presiune semnificativa datorata exploatarilor forestiere care nu respecta intocmai normele silvice in vigoare. Pasunile alpine sunt afectate de pasunatul excesiv si de turismul necontrolat.

Inepenisurile au fost si mai sunt (in prezent mai rar) incendiate in vederea cresterii suprafetelor de pasune alpina.

Populatiile de carnivore mari de importanta comunitara (urs, ras, lup) si populatia de capra neagra, sunt vulnerabile datorita vanatorii, braconajului, deteriorarii habitatelor si disturbarii linistii. Pe langa cele amintite anterior, o presiune semnificativa asupra populatiei de capra neagra este exercitata si de pasunatul excesiv in zona alpina (degradarea pasunilor alpine, gonirea si atacarea de catre caini si epizotiile transmise de animalele domestice).

De asemenea ROSCI0085 Frumoasa include in totalitate **Parcul Natural Cindrel**, care este o zona protejata complexa de flora, fauna, geomorfologica si hidrografica, localizata in muntii Cindrelului corespunde etajului alpin si subalpin al varfurilor, Cindrelul (2244m), Steflesti (2285 m) si Contu Mare. Este situat in arealul comunelor Gura Raului, Rasinari, Tilisca si Jina. Situat la limita sud-vestica a teritoriului administrativ al judetului Sibiu, Parcul Natural Cindrel cuprinde culmi de o netezime surprinzatoare din arealele a doi masivi montani, Cindrel si Lotru (Steflesti), unde isi au obarsia numeroase vai, unele pornind din circuri glaciare suspendate la marginea si sub nivelul suprafetelor superioare. Peisajul este completat de reseaua hidrografica care isi are obarsia in spatiul Parcului Natural Cindrel, de sub seaua Steflesti izvorand Sadu, care curge spre est si Frumoasa (vest) cu fermecatoarele ei poieni de altitudine. Apoi, in cele doua Iezere se formeaza in aval Cibinul, care parcurge mai bine de 70 de km teritoriul judetului Sibiu.

Un punct de atractie inedit il constituie turbaria dezvoltata pe Platoul Diavolului (dintre varfurile Cindrel si Frumoasa) la peste 2100 m altitudine, ca si flora si fauna acestui spatiu. In limita nordica a Parcului Natural se afla Rezervatia Iezerele Cindrelului, iar sub 1800 de m, peste tot in arealul ocrotit, se intinde vegetatia forestiera care imbraca intr-un mod compact clina versantilor, ca o continuare a covoarelor de jneapan, afin, smardar de pe coamele inalte si usor rotunjite ale Cindrelului, Frumoasei, Serbotei, Cristestiului, Steflestiului si Iujbitei Lotrului. In arealul protejat se gasesc numeroase stane, iar pasunatul ovinelor este intens.

In perimetrul parcului au fost identificate in jur de 500 de specii de plante, apartinand tuturor incregaturilor regnului vegetal (alge, ciuperci, muschi, licheni, ferigi, gimnosperme si angiosperme). Printre raritatile floristice se pot enumera: muschiul, lichenul, zambrul, caldarus, bulbucii, angelica, zmeoia, bujorul de munte, gentienele, volovaticul, soparlitele, clopoteii, capul calugarului, etc. Din punct de vedere faunistic, mai studiate au fost pasarile si mamiferele. Cea mai importanta specie de mamifer prezenta in parc este capra neagra, iar dintre pasari interesante de amintit sunt: prundarasul de munte - relict glaciara aflat la marginea sudica a arealului sau, cocosul de munte, pasarea omatului - pasare foarte rara pentru ornitofauna Romaniei si ciocarlia urechiata balcanica.

Starea de conservare a acestui ecosistem este buna, insa pasunatul excesiv, practicarea unui turism necologic, precum braconajul reprezinta surse de presiune antropica asupra ariei protejate.

Nu exista si nu au fost propuse trupuri de intravilan situate in interiorul siturilor Natura2000.

5. PROBLEME DE MEDIU EXISTENTE, RELEVANTE PENTRU PUG

Problemele de mediu relevante pentru PUG sunt cele referitoare la factorii de mediu: **apa, aer, sol, biodiversitate, sanatatea populatiei, gestiunea deeurilor, riscuri naturale, patrimoniul cultural, mediul socio-economic, zonarea teritoriala.**

Constatarile sunt rezumate mai jos in forma de tabel pe baza celor identificate prin analiza situatiei existente a mediului si a obiectivelor propuse de PUG.

Factor de mediu	Probleme de mediu relevante pentru PUG
<p>Apa</p>	<p>•Zone inundabile: dupa perioade bogate in precipitatii, principalele paraie ce strabat cele doua sate – Tilisca si Rod – se umfla si isi maresc debitul de apa inundand zonele limitrofe din apropierea albiilor. Se semnaleaza zone inundate la ploi sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca, in special la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie, respective zone necurate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari.</p> <p>Pe raza localitatii Tilisca, pr. Saliste are amenajate lucrari de arta: poduri sau podete (in zona profilelor P1, P2, P4 si P6), care au sectiuni variabile subdimensionate ce nu asigura scurgerea debitelor producand inundarea de locuinte, strazi si obiective socio-economice.</p> <p>Pr. Tilisca produce revarsari pe ambele maluri ale sectorului analizat cu exceptia zonei de influenta a pragului de beton existent in profilul transversal P3. Lucrarile de arta (podetele) sunt subdimensionate, iar sectiunea de scurgere in zona acestora este colmatata.</p> <p>Zonele inundabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pr. Saliste: <ul style="list-style-type: none"> -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12 - pr. Tilisca: pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6 <p>• Reteaua de canalizare a apelor uzate menajere din satul Rod nu este executata.</p> <p>•Calitatea apei de suprafata: cursurile de apa care strabat comuna Tilisca s-au incadrat in stare ecologica medie si stare chimica buna, la nivelul anului 2007, conform <i>Planului de Management al BH Olt</i></p> <p>•Calitatea apei subterane: Corpul de apa subterana ROOT05 – <i>Depresiunea Sibiului</i>, conform <i>Planului de Management al BH Olt</i>, se afla in stare chimica buna.</p> <p>-In zona satului Rod, din cauza lipsei retelei centralizate de canalizare, este posibil ca freaticul sa fi afectat de evacuari necontrolate de ape uzate sau de gestiunea improprie a dejectiilor animaliere din gospodarii.</p>
<p>Aer</p>	<p>•Principalele surse de emisii in cadrul comunei sunt: sistemele individuale de incalzire din gospodarii si institutii; cresterea animalelor in gospodariile populatiei; circulatia auto, in special de-a lungul arterelor mai importante (DJ 106E, spre Transalpina); activitatea agentilor economici din comuna (cariera Simaro-Sib, de pe drumul spre Rod).</p> <p>•S-au identificat <i>disfunctionalitati</i> pe drumurile locale care duc la emisii suplimentare de pulberi si gaze de esapament:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pe plan local infrastructura existenta este constituita din drumuri de exploatare agricola si forestiera neamenajate, iar in intravilan de retea stradala partial modernizata. <p>•Instalatii de incalzire in gospodarii pe baza de combustibil solid (lemn).</p>

Factor de mediu	Probleme de mediu relevante pentru PUG
Sol	<ul style="list-style-type: none"> •Cu privire la fenomenele de degradare care ar putea afecta solul, eroziunea solului se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore. In zona de acces spre Cetatea dacica este o zona cu alunecari active de teren care a fost stabilizata cu gabioane. Se semnaleaza zone inundate la ploii sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca care pot afecta solul. •Privind calitatea solului: <ul style="list-style-type: none"> - in satul Rod sunt actuale evacuările de ape uzate menajere, din gospodariile populatiei si de la institutii, in bazine vidanjabile si fose necontrolate. - cresterea animalelor pe langa gospodariile populatiei in conditii necorespunzatoare (fara colectarea dejectiilor) in special cresterea porcilor, este un aspect care afecteaza calitatea solului pe tot teritoriul comunei. - de asemenea, pot aparea zone insalubre pe vaile raurilor si pe traseele arterelor rutiere, din cauza depozitarii haotice de deseuri (menajere, moloz) si care se constituie in surse de poluare a solului.
Biodiversitate	<ul style="list-style-type: none"> •UAT Tilisca se suprapune peste limitele ROSCI0085, ROSPA0043 Frumoasa si peste perimetrul Parcului Natural Cindrel. •In lipsa unui Plan de management aprobat pentru situl Natura2000, rezulta si lipsa unor reguli locale privind activitatile premise sau reglementarea acestora in UAT Tilisca. •NU sunt propuneri de intravilan in perimetrele ariilor naturale protejate.
Sanatatea populatiei	<ul style="list-style-type: none"> •Lipsa retea canalizare ape uzate menajere in satul Rod. Evacuarea apelor uzate provenite de la populatie se realizeaza cu solutii individuale prin bazine vidanjabile sau fose necontrolate. •Depozitari haotice de deseuri de-a lungul arterelor rutiere, pe terenuri agricole din vecinatatea acestora si pe vaile cursurilor de apa, cu posibilitatea de contaminare a solului si apelor subterane. •Zone cu riscuri naturale – inundatii. •Existenta unui singur dispensar uman in satul Tilisca. •Spatiu verde existent: 24,9 mp/cap locuitor.
Gestiunea deeurilor	<ul style="list-style-type: none"> •Primaria Tilisca face parte din ADI MARGINIMEA SIBIULUI •Colectare deseuri menajere – S.C. MARGINIME S.A. si ridicare cadavre de animale – S.C. MONDECO S.R.L. •Comuna nu dispune de puncte pentru colectarea deeurilor electrice si nu a incheiat un contract pentru preluarea acestor tipuri de deseuri. •Cadavrele de animale de pe raza comunei, sunt depozitate temporar intr-o constructie cu instalatie de frig, amplasata in vecinatatea cimitirului din satul Tilisca. •Este implementat sistemul de colectare selectiva al deeurilor la nivelul fiecarei localitati din comuna.
Riscuri naturale	<ul style="list-style-type: none"> •Inundatii: dupa perioade bogate in precipitatii, principalele paraie ce strabat cele doua sate – Tilisca si Rod – se umfla si isi maresc debitul de apa inundand zonele limitrofe din apropierea albiilor. Se semnaleaza zone inundate la ploii sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca, in special la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie, respective zone necuratate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari. Zonele inundabile: <ul style="list-style-type: none"> - pr. Saliste: <ul style="list-style-type: none"> -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12

Factor de mediu	Probleme de mediu relevante pentru PUG
	<ul style="list-style-type: none"> - pr. Tilisca: pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6 •Alunecari active de teren: la inceputul urcusului spre Cetatea dacica; zona a fost consolidata cu gabioane de piatra sparta stabilizata si scoasa din intravilan. •Eroziuni: acest fenomen se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore, demne de a fi semnalate.
Patrimoniu cultural	<ul style="list-style-type: none"> •Monumente istorice incluse in LMI: -SB-I-s-A-12008; sit arheologic; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.01; asezare; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.02; Cetatea dacica; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.03; asezare; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-s-B-12009; Cetatea medievala; Sat Tilisca „Dealul Cetate” -SB-II-m-B-12524; casa; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 30 -SB-II-m-B-20323; casa de lemn; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 287 -SB-II-m-B-12525; casa; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 387 -SB-II-m-A-12572; Biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavriil”; Sat Tilisca, Str. Vale, nr. 544 -SB-IV-m-B-12632; troita; Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 272 -SB-IV-m-B-12633; troita; Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 262 -SB-IV-m-B-12638; troita; Sat Tilisca, in dreptul casei cu nr. 293
Mediul socio-economic	<ul style="list-style-type: none"> •Infrastructura rutiera si de utilitati este deficitara sau lipseste: <ul style="list-style-type: none"> - infrastructura rutiera necesita modernizare; - lipsa retea de canalizare in satul Rod; - nu exista retea de gaze natural in comuna. •Profilul economic al comunei este preponderant agricol si zootehnic. •Activitatea industriala este slab reprezentata, sunt in principal ateliere mestesugaresti traditionale. •Comertul: in comuna sunt sedii de firma pentru comert alimentar si mixt, petrolier, servicii de turism. <i>Disfunctionalitati:</i> serviciile comerciale nu sunt reprezentate in cadrul comunei, apropierea de orasul Saliste capteaza atentia si interesul locuitorilor in toate domeniile. •Turismul in zona montana nu are o reprezentare pe masura potentialului natural, colibe din plai sunt utilizate in cadru familial, mai mult productiv si mai putin ca turism rural autentic, dar nu in forma organizata. •Populatia: in anul 2011 – 1.574 locuitori, din care 656 persoane ocupate. Comuna Tilisca face parte din grupul de comune cu o scadere semnificativa a populatiei, cu 24 %.
Zonarea teritoriala/Urbanism, dezvoltare rurala	<ul style="list-style-type: none"> •Topografia zonei nu asigura suprafete de teren necesare pentru dezvoltarea pe orizontala a comunei. •Intravilan existent – S= 137,53 ha si propunere PUG – S = 137,00 ha.

6. Obiectivele de protectia mediului stabilite la nivel national, comunitar sau international relevante pentru PUG

In tabel sunt prezentate aspectele si obiectivele de protectia mediului relevante pentru PUG in comparatie cu obiectivele la nivel national, comunitar sau international si modul in care s-au avut in vedere la elaborarea planului.

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	<p>1.Imbunatatirea si dezvoltarea infrastructurii sistemelor centralizate de alimentare cu apa si canalizare din aglomerarile urbane prin: -realizarea de sisteme centralizate de alimentare cu apa si canalizare in zonele rurale care nu au asemenea dotari.</p> <p>2.Protejarea mediului impotriva deteriorarii datorate evacuarilor de ape reziduale (ape uzate orasenesti si ape uzate provenite din sectoarele industriale) - zone sensibile la nutrienti.</p> <p>3.Reducerea emisilor de poluanti in apele subterane si de suprafata.</p> <p>4.Reducerea riscului la inundatii si secete prin: -realizarea unor lucrari de indiguire si regularizarea cursurilor de apa in corelare cu conservarea zonelor umede; -prevenirea sau minimizarea pierderilor economice prin reducerea riscului la inundatii asupra comunitatilor umane, activitatilor economice si infrastructurii.</p> <p>5.Protectia sanatatii oamenilor impotriva efectelor oricarui tip de contaminare a apei potabile prin asigurarea calitatii ei de apa curata si sanogena – zone de protectie pentru captarile de apa destinate potabilizarii.</p>	<p>•Intrucat localitatile Tilisca si Rod dispun de sisteme centralizate de alimentare cu apa, nu este necesara realizarea de noi retele sau constructii auxiliare pentru alimentare cu apa.</p> <p>•S-a propus completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod, aceste ape se vor trata in Statia de Epurare a orasului Saliste, care se va extinde conform Studiului de Fezabilitate existent. De asemenea, s-au propus accese si retele de utilitati in zona Lunca, sat Tilisca.</p> <p>•S-a propus modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale) si amenajarile corespunzatoare pentru colectarea, dirijarea si evacuarea apelor pluviale prin santuri si rigole betonate, podete laterale si podete transversale astfel incat sa asigure sectiunile de curgere necesare pe vai.</p> <p>•Respectarea regimului deseurilor va conduce la imbunatatirea calitatii apelor, prin desfiintarea depozitelor haotice si evitarea infiltratiilor, precum si la eliminarea unei cauze de colmatare a cursurilor de apa.</p> <p>•In zonele inundabile, limitrofe albiilor minore, se propun lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale.</p> <p>Pentru apararea impotriva inundatiilor sunt necesare urmatoarele tipuri de lucrari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decolmatare albie, indepartare vegetatie si intretinere a albiilor minore pe raza localitatii; - redimensionare poduri si podete existente; - realizarea de aparari de mal locale, indiguiri si inaltarea zidurilor existente; - reprofilare si recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlat.

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
			<p>S-au propus interdictii permanente de construire in zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundatii, pana la realizarea de indiguiri si refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansele de reglementari, conform Aviz A.N. „Apele Romane”, S.G.A. Sibiu: in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari sau constructii, inclusiv cele de locuit.</p> <p>In scopul asigurarii protectiei albiilor, malurilor, constructiilor hidrotehnice si imbunatatirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protectie pentru albia minora a cursurilor de apa, respectiv pentru cursurile de apa cu latimea intre 10 – 50 m, o zona cu latimea de 15 m, incepand de la limita albiei minore.</p>
<p><i>Nota:</i> Calitatea apei potabile distribuita in comuna trebuie sa corespunda legislatiei in vigoare care transpune prevederile Directivei Cadru privind apa nr. 2000/60/CE impreuna cu directivele fiice. Epurarea apelor uzate trebuie sa fie conforma cu legislatia nationala care transpune prevederile Directivei 91/271/CEE. Romania trebuie sa se alinieze normelor europene pana la 31 decembrie 2015 pentru aglomerarile mai mari de 10 mii locuitori echivalenti si pana la 31 decembrie 2020 pentru aglomerarile cuprinse intre 2 mii si 10 mii locuitori echivalenti.</p>			
<p>AER</p>	<p>1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de normele in vigoare pentru indicatorii de calitate.</p>	<p>1.Introducerea/utilizarea combustibililor care genereaza emisii reduse de poluanti. 2.Corelarea planurilor locale si regionale de dezvoltare si a Planului National de Dezvoltare, precum si a planurilor urbanistice cu Strategia Nationala pentru Protectia Atmosferei, cu programele si planurile de gestionare a calitatii aerului. 3.Evitarea accidentelor industriale, precum si a celor din agricultura sau <u>transporturi</u> prin investitii si respectarea legislatiei si a normelor specifice fiecarei activitati.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •S-a propus executia sistemului de iluminat stradal verde, care duce la economia de energie si implicit la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de sera. •In continuare, gospodariile populatiei si institutiile se vor incalzi si se va asigura apa calda menajera in sistem individual, sobe, centrale termice, utilizand drept combustibil lemnul. •S-a propus modernizarea sistemului de circulatie existent: <p><i>Masuri strategice:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale); - amenajarea intersectiilor, marcarea si semnalizarea strazilor; - amenajarea trotuarelor si podetelor de acces in gospodariile populatiei; - realizarea infrastructurii de circulatie in zona Lunca, inainte de inceperea constructiilor. <p><i>Masuri punctuale, in continuare:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - accesarea unor fonduri europene, pentru reabilitarea unor drumuri sau intretinerea cailor de circulatie in stare corespunzatoare; - asigurarea spatiilor necesare pentru amenajarea de parcuri, refugii, piste de biciclisti, trasee turistice pietonale). <p><i>Alte masuri:</i> cresterea suprafetelor spatiilor plantate, cu efect benefic asupra calitatii aerului si asupra starii de confort a populatiei.</p>

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
<p><i>Nota:</i> Calitatea aerului trebuie sa corespunda legislatiei nationale care transpune Directivele 96/62/CE si 1999/30/CE privind valorile limita pentru SO₂, NO₂, NO, particule in suspensie si plumb.</p> <p>Se impune respectarea indicatorilor de calitate privind nivelurile de emisii conform Ordinului 462/1993, HG 699/2003 (completat cu HG1902/2004 si HG 735/2003).</p> <p>Se impune respectarea indicatorilor de calitate privind nivelul imisiilor de poluanti in atmosfera conform Legii 104/2010 si STAS 12574/87.</p> <p>Strategia nationala privind protectia atmosferei urmareste stabilirea unui echilibru intre dezvoltarea economico-sociala si calitatea aerului.</p> <p>In legislatie se prevede intretinerea si modernizarea infrastructurii de transport rutier (drumuri, mijloace de transport nepoluante).</p>			
<p>SOL</p>	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	<p>1.Reducerea poluarii solului cauzata de activitatile agro-industriale.</p> <p>2.Ecologizarea zonelor afectate de depozite de deseuri amenajate necorespunzator.</p> <p>3.Reducerea poluarii solurilor afectate de infiltratiile apelor menajere.</p> <p>4.Reducerea poluarii solurilor datorata pulberilor sedimentabile, depunerilor acide sau de metale grele etc.</p> <p>5.Reducerea eroziunii solurilor.</p> <p>6.Reducerea impactului negativ provocat de fenomenele de inundatie si baltire.</p> <p>7.Prevenirea degradarii solurilor prin aplicarea celor mai bune practici agricole.</p> <p>8.Conservarea functiilor ecologice ale solului.</p> <p>9.Ameliorarea calitatii solurilor in scopul cresterii capacitatii de productie.</p>	<p>•Realizarea lucrarilor pentru sistemul de canalizare ape uzate in satul Rod.</p> <p>•S-au propus masuri pentru terenurile supuse riscurilor naturale: inundatii. Masurile pentru consolidarea terenurilor instabile constau in terasari inierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrari; in zonele mai accidentate este indicata fixarea acestora cu plantatii de specii arboricole repede crescatoare si impaduriri, in continuarea lucrarilor deja efectuate.</p> <p>•Pentru combaterea efectelor depozitarilor haotice de deseuri s-a propus mentinerea sistemului de colectare selectiva a deseurilor si informarea cetatenilor cu privire la cerintele legale in domeniul gestiunii deseurilor.</p> <p>•S-a propus ecologizarea zonelor afectate de depozitarea aleatorie si neconforma a unor deseuri menajere.</p> <p>•Pentru imbunatatirea calitatii factorilor de mediu a nivelului comunei, in general, se propun unele masuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cresterea suprafetelor spatiilor plantate. - Racordarea tuturor gospodariilor la retelele centralizate de apa si canalizare in proportie de 100%. - Prin lucrarile existente, dar mai ales prin cele propuse spre realizare in urmatorii 10 ani, se urmareste si imbunatatirea calitatii apelor de suprafata, a panzei freatice si solului, astfel: <ul style="list-style-type: none"> -canalizarile si statia de epurare contribuie la protectia calitatii apelor si solului; -respectarea regimului deseurilor conduce la imbunatatirea calitatii apelor si solului, prin desfiintarea depozitelor haotice si evitarea infiltratiilor. - Se va pune accent pe organizarea de dezbateri publice, actiuni de informare si educare a cetatenilor comunei referitoare la problematica din domeniul protectiei mediului, in privinta diferitelor programe care se vor derula la nivelul UAT.
<p><i>Nota:</i> Teritoriul Romaniei este declarat ca zona sensibila la nitrati. Calitatea solului trebuie refacuta si imbunatatita. Este necesara refacerea ecosistemelor terestre, executia de lucrari pentru combaterea eroziunii solului si apararea impotriva inundatiilor.</p>			

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
Gestiunea deseurilor	1. Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a deseurilor.	1. Prevenirea aparitiei si minimizarea cantitatii de deseuri generate. 2. Eliminarea poluarii istorice ca urmare a eliminarii necorespunzatoare a deseurilor, inclusiv a poluarii curente care poate determina compromiterea terenurilor.	<p>1.Mentinerea si continuarea implementarii sistemului de colectare selectiva a deseurilor la nivelul intregii comune. Se va asigura mentinerea punctelor de colectare selectiva a deseurilor in fiecare localitate apartinand comunei (Tilisca si Rod); se va incheia contract cu o societate autorizata pentru preluarea deseurilor pe fractiuni separate si pentru valorificare, sau pentru transfer la o societate autorizata pentru valorificarea acestora.</p> <p>2.Asigurarea unor puncte pentru colectarea deseurilor electrice in toate localitatile comunei (Tilisca si Rod). Se vor achizitiona containere pentru colectarea acestor deseuri, care vor fi amplasate in curtea Primariei din fiecare sat si se va incheia un contract de ridicare a acestor deseuri de catre o societate autorizata. Puncte pentru colectare DEE propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - loc. Tilisca: curte Primarie, numar administrativ 531; - loc. Rod: curte Primarie – sediul 2, numar administrativ 273. <p>3.Se va asigura informarea locuitorilor comunei, cu privire la gestiunea deseurilor la nivelul comunei, cu privire la sistemul de colectare selectiva a deseurilor, cu privire la punctele de colectare a deseurilor electrice si cadavrelor de animale si cu privire la obligativitatea colectarii selective a deseurilor la nivelul tuturor localitatilor.</p> <p>4.O alta masura de perspectiva care trebuie pregatita din timp este salubritatea strazilor care, in acest moment, se realizeaza pe plan local. Reglementarea intravilanului, asfaltarea strazilor si in general dezvoltarea urbanistica, economica si sociala impune acordarea unei atentii sporite salubritatii, ca proces permanent si organizat. Se recomanda, de asemenea afilierea la un operator zonal in domeniu pentru maturatul si spalatul strazilor si a domeniului public, in general.</p> <p>5.Ca o componenta importanta a gospodarii comunale, inhumarea cadavrelor umane trebuie dimensionata corespunzator cerintelor de cult si de protectie a mediului. Administratia locala va avea in vedere infrastructura specifica: alocarea de terenuri.</p>
<i>Nota:</i> Se vor respecta prevederile legislatiei in domeniul deseurilor: HG 856/2002 privind evidenta gestiunii deseurilor si pentru aprobarea listei cuprinzand deseurile, inclusiv deseurile periculoase si Legea 211/2011 privind regimul deseurilor.			

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
Sanatatea populatiei	1. Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.		<ul style="list-style-type: none"> •Realizarea lucrarilor pentru sistemul de canalizare ape uzate in satul Rod. •Pentru combaterea efectelor depozitarilor haotice de deseuri s-a propus mentinerea sistemului de colectare selectiva a deeurilor si informarea cetatenilor cu privire la cerintele legale in domeniul gestiunii deeurilor. •Zona strazilor, in conformitate cu regimul juridic al drumurilor, va cuprinde si spatii verzi, ca si zonele de siguranta si de protectie a drumurilor judetene. Pe langa rolul de protectie, aceste amenajari contribuie la imbunatatirea esteticii zonei si la cresterea starii de confort a populatiei. •In satul Tilisca, s-a propus realizarea unei zone de agrement. •Spatiu verde propus – 29,6 mp/cap locuitor. •Se va asigura igiena, sanatatea populatiei si protectia mediului, precum si aplicarea masurilor de prevenire in zonele cu riscuri naturale.
<p><i>Nota:</i> Legislatia romaneasca este aliniata la legislatia europeana in cea ce priveste sanatatea populatiei prin asigurarea conditiilor de igiena (apa curenta, canalizare, depozitarea controlata a deeurilor, spatii verzi/cap locuitor).</p> <p>Se vor respecta limitele maxime impuse pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indicatori de calitate pentru emisii si imisii aer prevazuti in Ord.462/1993, Legea 104/2010, STAS 12574/87; - indicatorii de calitate privind nivelul de zgomot stabiliti prin STAS 10009-88; - indicatorii de calitate privind apa potabila stabiliti prin Legea 458/2002 modificata si completata cu Legea 311/2004; - indicatorii de calitate privind starea apelor de suprafata stabiliti prin Ord. 161/2006. <p>Se va respecta norma de alocare a suprafetei de spatiu verde/locuitor conform L. nr. 24/2007 (art. 10, alin 3, de 20 mp/cap).</p>			
Riscuri naturale	1. Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.		<ul style="list-style-type: none"> •In zonele inundabile, limitrofe albiilor minore, se propun lucrari de decolmatare a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale. <p>Pentru apararea impotriva inundatiilor sunt necesare urmatoarele tipuri de lucrari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decolmatare albie, indepartare vegetatie si intretinere a albiilor minore pe raza localitatii; - redimensionare poduri si podete existente; - realizarea de aparari de mal locale, indiguiri si inaltarea zidurilor existente; - reprofilare si recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlat.

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
			<p>S-au propus interdictii permanente de construire in zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundatii, pana la realizarea de indiguiri si refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansele de reglementari, conform Aviz A.N. „Apele Romane”, S.G.A. Sibiu: in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari sau constructii, inclusiv cele de locuit.</p> <p>In scopul asigurarii protectiei albiilor, malurilor, constructiilor hidrotehnice si imbunatatirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protectie pentru albia minora a cursurilor de apa, respectiv pentru cursurile de apa cu latimea intre 10 – 50 m, o zona cu latimea de 15 m, incepand de la limita albiei minore.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Masurile pentru consolidarea terenurilor instabile constau in terasari inierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrari; in zonele mai accidentate este indicata fixarea acestora cu plantatii de specii arboricole repede crescatoare si impaduriri, in continuarea lucrarilor deja efectuate.
<p><i>Nota:</i> Legislatia nationala are prevederi in ceea ce priveste cresterea protectiei populatiei fata de riscurile naturale care se pot preveni (alunecari de teren si inundatii) prin luarea unor masuri anticipate aparitiei fenomenelor sau pentru eliminarea efectelor acestora.</p>			
Biodiversitate	<p>1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate.</p> <p>2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.</p>	<p>1.Asigurarea managementului necesar ocrotirii habitatelor naturale si conservarii diversitatii biologice.</p> <p>2.Protectia, conservarea si refacerea diversitatii biologice terestre si acvatice, existente in afara ariilor naturale protejate: reducerea si eliminarea efectelor negative cauzate de poluarea mediilor de viata si reconstructia ecosistemelor si habitatelor deteriorate.</p> <p>3.Accentuarea si diversificarea functiilor socio-economice ale ecosistemelor forestiere in raportcu cresterea cerintelor societatii fata de padure.</p>	<p>Conform RLU s-au propus urmatoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Autorizarea executarii constructiilor in zonele cu valoare peisagistica si in zonele naturale protejate „Natura 2000” se realizeaza in conditiile respectarii avizul custodelui – CJ Alba. •Se va respecta legislatia de mediu in vigoare, regulamentul de functionare al custodelui Ariei Naturale Protejate si Planul de Management al sitului, dupa elaborarea si aprobarea acestuia. •Nu s-au propus trupuri noi de intravilan in interiorul sitului.
<p><i>Nota:</i> se vor respecta prevederile Ord. 1964/2007 modificata, HG 1284/2007 modificata si OUG 57/2007 modificata, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice. Dupa elaborare si avizare, este obligatorie respectarea planurilor de management si a regulamentelor pentru administratorii ariilor naturale protejate, precum si pentru persoanele fizice si juridice care detin sau administreaza terenuri si alte bunuri si/sau care desfasoara activitati in perimetrul si in vecinatatea ariilor naturale protejate.</p>			

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
Patrim. cultural	1. Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.		• S-au propus zone de protectie speciala adiacente monumentelor istorice.
Mediul socio-economic	1. Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.		<p>• <i>Masuri strategice:</i></p> <p>1. Crearea infrastructurii si a cadrului normativ local in vederea stimulării și atragerii producătorilor din domeniul zootehnic. Prin măsuri concentrate pe o perioadă lungă de timp, se va putea trece la o agro-zootehnie de performanță. În contextul actual, infrastructura fizică poate fi gestionată de administrația locală mai ales, în contextul programelor de dezvoltare susținute de fonduri europene. Aceasta infrastructură va putea atrage investitori privați în măsura să constituie celulele productive: fermele.</p> <p>Cadrul normativ local – permisiuni, restricții, taxe, avize, acorduri, autorizații – este extrem de important și se poate asigura prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezervarea de spații în gospodării de terenuri cu această funcțiune; - Punerea la dispoziția spre concesionare a unor terenuri în extravilan, proprietate a comunei; - Acordarea de permisiuni conforme cu normele europene; - Acordarea de facilități la plata taxelor și impozitelor; - Simplificarea documentelor; - Susținerea în mod special a investitorilor care asigură servicii complementare activității fermelor; - Spații de depozitare; - Servicii de colectare și distribuție a produselor; - Servicii de mecanizare; - Servicii sanitar-veterinare; - Servicii de consultanță agricolă. <p>2. Sprijinirea activităților de servicii, în baza unui plan de măsuri pe termen lung care să faciliteze exploatarea și prelucrarea lemnului, prelucrarea producției agrozootehnice.</p> <p>3. Stimularea activității turistice: alocarea de terenuri cu funcțiune turistică dominantă și funcțiuni complementare corespunzătoare; stabilirea unei număr de cerințe de conformare a construcțiilor deja existente: în zona centrală arhitectura unitară, tradițională; amplasarea judicioasă în parcelă/lot, aliniament; stabilirea unei politici de dispersare uniformă în teritoriul unităților turistice; rezervarea unor suprafețe de teren pentru amenajarea speciale în zona montană (trasee turistice, zone de picnic, campare, zone de belvedere).</p>

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
			<p>•<i>Masuri in continuare</i> Cazurile critice in dezvoltarea economica a comunei sunt: turismul si agrementul care se pot rezolva numai prin aplicarea unor strategii pe termen lung. Celelalte aspecte ale activitatii economice se pot stimula prin masuri punctuale, in continuare, care pot avea efecte imediate:</p> <p>1. Completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod: Prin aceste masuri se va crea cadrul minim de dezvoltare economica a comunei, cresterea confortului populatiei, favorizand amplasarea in gospodarii a unor unitati de productie mestesugaresti, servicii, comert.</p> <p>2. Stimularea dezvoltarii serviciilor si comertului:</p> <p>a). destinate populatiei: ingrijire personala, reparatii inventar gospodaresc, accesare IT, comunicatie, transport local, sanatate, cult, cultura, invatamant, comert cu produse de larg consum.</p> <p>b). destinate sectorului productiv: industriei alimentare, agriculturii pe suprafete mici de teren, reparatii utilaje, echipamente, colectarea si distribuirea productiei, depozitare materiale diverse, comert en-gros si en-detail cu materii prime si materiale de factura agro-zootehnica si manufacturiera traditionala in zona.</p> <p>•<i>Obiective de utilitate publica propuse a se realiza (2015-2024):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Indiguire cursuri de apa; -Retea de canalizare, Rod -Modernizare sistem stradal; -Accese si utilitati Lunca -Sala de sport; -Zona de agrement, festival, acces Cetatea Dacica Camin cultural, reconstruire -Sistem comunal de iluminat verde
<p><i>Nota: Dezvoltarea economica a comunei sa se faca in concordanta cu cerintele de conservare si protejare a factorilor de mediu si a patrimoniului cultural.</i></p>			
<p>Zonarea teritoriala / Urbanis, dezvoltare rurala</p>	<p>1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2. Reducerea poluarii</p>	<p>1. Imbunatatirea conditiilor de viata, a transportului urban si valorificarea eficienta a patrimoniului natural si a celui constructibil. 2. Dezvoltarea asezarilor umane in zone care nu sunt supuse riscurilor naturale si agentilor</p>	<p>• Reducerea intravilanului de la 137,53 ha, pana la 137,00 ha, adica reducerea cu 0,37% a celui existent. Reducerile de intravilan s-au facut prin reconfigurarea trupurilor izolate. Intravilanul satelor Tilisca si Rod nu se modifica.</p> <p>• Stabilirea functiunilor in intravilan.</p> <p>• S-a propus armonizarea functiunilor pe teritoriul satelor apartinatoare comunei,</p>

Aspect de mediu	Obiectiv stabilit la nivel national, comunitar, international	Obiectivul specific relevant pentru PUG Tilisca	Modul in care s-a avut in vedere in PUG Tilisca
	fonice.	<p>poluanti.</p> <p>3.Ridicarea standardului de locuire in mediul urban si rural.</p> <p>4.Crearea, reabilitarea si extinderea suprafetelor ocupate de spatii verzi in municipii si orase.</p> <p>5.Asigurarea unui management corespunzator al deseurilor.</p> <p>6.Respectarea regulamentului general de urbanism.</p> <p>7.Imbunatatirea calitatii si pastrarea diversitatii spatiului rural in vederea obtinerii unui echilibru intre activitatile umane si conservarea resurselor naturale.</p> <p>8.Imbunatatirea si dezvoltarea infrastructurii in mediul urban si rural: drumuri, alimentare cu apa, canalizare, statii de epurare.</p> <p>9.Reducerea poluarii fonice in mediul urban, in zonele industriale si in zonele cu trafic aerian sau feroviar.</p> <p>10.Realizarea de perdele forestiere de protectie.</p>	<p>zona pentru agrement, finalizarea lucrarilor pentru infrastructura de utilitati, extinderi si reabilitari pe infrastructura de transport si utilitati in zona Lunca, stimularea activitatii economice.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Crearea conditiilor de realizare a obiectivelor de utilitate publica prevazute. •Elaborarea documentatiilor de urbanism prevazute in PUG pentru zonele din intravilan unde se vor amplasa investitiile. •Elaborarea documentatiilor pentru investitiile propuse, de proiectare, fazele S.F., P.A.C., elaborarea P.T., D.D.E., D.E. •Asigurarea <i>cadrlui normativ local pentru acordarea autorizatiilor de construire</i> in deplin acord cu interesele comunitatii.
<i>Nota:</i> Legislatia prevede corelarea intravilanului existent cu evidenta OCPI in vederea asigurarii unei bune administrari a terenurilor si a unei dezvoltari edilitare judicioase.			

7. POTENTIALELE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI

Conform cerintelor HG 1076/2004, in cazul analizei PUG, trebuie evidentiata efectele semnificative asupra mediului determinate de implementarea acestuia.

In vederea evaluarii sintetice a impactului potential asupra mediului, in termeni cat mai relevanti, au fost stabilite categorii de impact care sa permita evidentiarea efectelor potential semnificative asupra mediului generate de implementarea planului.

Dupa cum s-a mentionat in capitolele anterioare, principalele obiective ale PUG Tilisca vizeaza:

O1	Stabilirea directiilor, prioritaticilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica – reglementarea teritoriului intravilan si zonificare functionala inchezata.
O2	Gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale: lucrari de decolmatare alibii pr. Saliste si Tilisca; redimensionare poduri si podete existente; realizarea de aparari de mal, indiguiri cursuri de apa si inaltarea zidurilor existente; reprofilare si recalibrare a albiilor minore si masuri pentru consolidarea terenurilor instabile.
O3	Retea de canalizare satul Rod si propuneri pentru accese si utilitati in zona Lunca.
O4	Optimizarea cailor de comunicatie si a relatiilor in teritoriu: modernizare sistem stradal si acces la Cetatea Dacica si in zona Lunca.
O5	Valorificarea potentialului natural, economic, uman: implementare proiecte pentru energie verde (sistem comunal de iluminat verde); dezvoltarea serviciilor turistice, a activitatilor mestesugaresti si agro-zootehnice performante; zona de agrement; sala de sport; camin cultural.
O6	Evidentiarea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare – acces la Cetatea Dacica, zone de protectie pentru monumentele istorice

Conform cerintelor HG nr. 1076/2004, efectele potentiale semnificative asupra aspectelor de mediu trebuie sa includa efectele: secundare, cumulative, sinergice, pe termen scurt, mediu si lung, permanente si temporare, pozitive si negative. Impactul semnificativ este definit ca fiind *“impactul care, prin natura, magnitudinea, durata sau intensitatea sa altereaza un factor sensibil de mediu”*.

In vederea evaluarii impactului ca urmare a PUG Tilisca s-au stabilit 5 categorii de impact, detaliate astfel:

Scara de cuantificare a impactului generat de obiectivele PUG Tilisca asupra aspectelor relevante de mediu

Valoarea impactului	Detaliiere
+2	Impact pozitiv semnificativ asupra aspectelor de mediu relevante
+1	Impact pozitiv nesemnificativ asupra aspectelor de mediu relevante
0	Impact neutru
-1	Impact negativ nesemnificativ asupra aspectelor de mediu relevante
-2	Impact negativ semnificativ asupra aspectelor de mediu relevante

Principiul de baza luat in considerare in determinarea impactului a constat in evaluarea propunerilor PUG in raport cu aspectele si obiectivele de mediu relevante prezentate in capitolul anterior.

7.1. Evaluarea efectelor implementarii obiectivelor PUG asupra obiectivelor de mediu

O1: Stabilirea directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica – reglementarea teritoriului intravilan si zonificare functionala inchegata.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Apa	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	+1	-Aspectul este unul pozitiv, direct si permanent, justificat de propunerea de masuri pentru reglementarea retelelor de utilitati, inclusiv canalizare, asigurarea zonelor de protectie pentru cursurile de apa si pentru zonele inundabile cu restrictie de construire.
Aer	<p>1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de norme in vigoare pentru indicatorii de calitate.</p>	+1	-Prin propunerile de reglementare a functiunilor in intravilan si trasarea directiilor de dezvoltare a comunei, de exemplu implementarea unor proiecte pentru utilizarea energiei verzi (de ex. iluminat verde), se surprinde un aspect pozitiv legat de reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera rezultate din productia energiei.
Sol	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	+1	<p>-Asigura utilizarea rationala a terenurilor din intravilan si extravilan, conditioneaza racordarea tuturor constructiilor la retelele hidroedilitare. Apare un control mai bun privind depozitarea si colectarea deseurilor din gospodarii.</p> <p>-Asigura stabilizarea terenurilor, in special pe zonele afectate de inundatii, alunecari, eroziuni.</p> <p>-Asigura dezvoltarea durabila care implica folosinta si exploatarea rationala a terenurilor.</p>

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	+1	- Apare un control mai bun privind depozitarea si colectarea deseurilor din gospodarii.
Sanatatea populatiei	1.Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+1	-Se surprinde un aspect benefic, indirect si permanent, deoarece armonizarea functiunilor in intravilan separa activitatile economice de zonele de locuit si de zona serviciilor publice (educatie, sanatate, cultura, agrement etc.). -Stabilirea functiunilor asigura confort si protectie zonelor rezidentiale si implicit populatiei. -Modernizarea infrastructurii asigura cresterea nivelului si calitatii vietii, precum si imbunatatirea starii de sanatate a populatiei.
Riscuri naturale	1.Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	+1	-Impactul este direct, permanent si duce la cresterea sigurantei locuirii si a constructiilor prin propunerea de lucrari si instituirea de interdictii permanente sau temporare de construire pe zonele expuse riscurilor naturale.
Biodiversitate	1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	0	-Conform Memoriului intocmit conform Ord. 135/2010, nu apare un impact asupra biodiversitatii. Propunerile PUG nu vizeaza perimetrele ariilor naturale protejate sau vecinatatea relevanta a acestora.
Patrimoniul cultural	1.Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	+1	-Afecteaza pozitiv acest aspect, deoarece s-au stabilit zonele de protectie pentru monumentele identificate in comuna.
Mediul socio-economic	1.Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	+2	-Obiectivul PUG asigura atingerea obiectivului de mediu.
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezvoltare rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2.Reducerea poluarii fonice.	+2	-Obiectivul PUG corespunde indirect cu obiectivul de mediu.

O2: Gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale: lucrari de decolmatare alibii pr. Saliste si Tilisca; redimensionare poduri si podete existente; realizarea de aparari de mal, indiguiri cursuri de apa si inaltarea zidurilor existente; reprofilare si recalibrare a albiilor minore si masuri pentru consolidarea terenurilor instabile

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	+1	-Aspectul este unul pozitiv, direct si permanent, justificat de propunerea de masuri pentru combaterea inundatiilor, eroziunilor si alunecarilor si de reglementarea stricta a construirii in aceste zone.
AER	1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de normele in vigoare pentru indicatorii de calitate.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	+2	-Afecteaza permanent pozitiv si direct acest aspect deoarece duce la combaterea degradarii terenurilor afectate de riscuri naturale.
Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	0	-Nu afecteaza acest aspect.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Sanatatea populatiei	1.Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+2	-Impactul este direct, permanent si duce la cresterea sigurantei locuitorilor prin propunerea de lucrari pentru combaterea riscurilor naturale si instituirea de interdictii permanente sau temporare de construire pe zonele expuse.
Riscuri naturale	1.Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	+2	-Impactul este direct, permanent prin propunerea de lucrari pentru combaterea inundatiilor.
Biodiversitate	1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	0	-Conform Memoriului intocmit conform Ord. 135/2010, nu apare un impact asupra biodiversitatii. Propunerile PUG nu vizeaza perimetrele ariilor naturale protejate sau vecinatatea relevanta a acestora.
Patrimoniul cultural	1.Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	0	-Nu influenteaza acest aspect deoarece nu s-au identificat monumente istorice in zonele inundabile. Consolidarea cu gabioane care vizeaza zona cu alunecari active, de pe traseul de acces spre Cetatea dacica, nu a afectat valoarea istorica si culturala a monumentului.
Mediul socio-economic	1.Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	+1	-Efectul este pozitiv indirect deoarece asigura dezvoltarea zonei si implicit cresterea economica prin combaterea riscurilor naturale pe zonele cu potential de dezvoltare.
Zonarea teritoriala/Urbanism, dezvoltare rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2.Reducerea poluarii fonice.	+1	-Efectul este pozitiv indirect deoarece asigura dezvoltarea zonelor cu potential si folosinta terenurilor pentru scopuri productive sau de locuit.

O3: Retea de canalizare satul Rod si propuneri pentru accese si utilitati in zona Lunca.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	+2	<p>-Temporar, pe perioada implementarii pot aparea fenomene de poluare generate de deversari accidentale, spalarea materialelor si deseurilor, avand ca rezultat afectarea calitatii si in principal, cresterea turbiditatii apei de suprafata. Efectul este direct, temporar si reversibil.</p> <p>-Dezvoltarea retelelor hidroedilitare (canalizare in Rod si apa-canal in zona Lunca) induce un aspect benefic legat de controlul calitatii apei furnizate si controlul colectarii si epurarii apelor uzate evacuate.</p>
AER	<p>1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de normele in vigoare pentru indicatorii de calitate.</p>	+1	<p>-In timpul lucrarilor de constructie retele de canalizare in Rod si apa-canal si accese in zona Lunca, apar efecte temporare legate de emisii de pulberi si gaze de esapament. Efectele sunt negative nesemnificative, directe, temporare si reversibile.</p> <p>-Dupa implementare, impactul asupra aerului atmosferic este pozitiv nesemnificativ prin diminuarea mirosurilor rezultate ca urmare a evacuarii necontrolate de ape uzate din gospodariile populatiei.</p>
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	+2	<p>-Temporar, pe perioada executarii lucrarilor pot aparea depozitari neconforme, deversari accidentale si alterarea structurii si functiei solului. Efectele sunt negative, directe, temporare si reversibile.</p> <p>-Dupa punerea in functiune a retelelor de canalizare se elimina sursele de poluare a solului prin evacuari necontrolate de ape uzate menajere, dar numai in conditiile in care namolul de la epurare va fi gestionat corespunzator.</p>

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	0	-Temporar, pe perioada executarii lucrarilor apar aspecte legate de gestiunea deseurilor rezultate din organizariile de santier. -Dupa finalizarea lucrarilor, nu se mai pune problema gestionarii individuale necontrolate a apelor uzate din gospodarii. In conditiile respectarii prevederilor legale nu se prognozeaza manifestarea vreunui impact pozitiv sau negativ legat de acestea.
Sanatatea populatiei	1.Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+2	-In timpul implementarii pot aparea efecte negative indirecte legate de emisii de zgomote, vibratii, emisii de pulberi si gaze de esapament. Efectele sunt temporare si acceptabile in situatia aplicarii masurilor de diminuare. -Dupa implementare contribuie indirect, permanent, la imbunatatirea confortului populatiei, a igienei si duce la cresterea nivelului de trai.
Riscuri naturale	1.Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	0	-Nu afecteaza acest aspect de mediu.
Biodiversitate	1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	0	-In timpul implementarii pot aparea efecte negative indirecte legate de emisii de zgomote si vibratii, care pot afecta fauna locala. Efectele sunt nule asupra ariei naturale protejate deoarece amplasamentul infrastructurii propuse este situat la o distanta relevanta. -Conform Memoriului elaborat conform Ord. 19/2010, nu influenteaza acest aspect.
Patrimoniul cultural	1.Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	0	-Nu afecteaza acest aspect de mediu.
Mediul socio-economic	1.Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	+2	-Dupa implementare, impact pozitiv indirect, permanent; permite dezvoltarea economica a comunei.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezvoltare rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2. Reducerea poluarii fonice.	+2	-Dupa implementare, impact pozitiv indirect, permanent; permite dezvoltarea rurala.

O4: Optimizarea cailor de comunicatie si a relatiilor in teritoriu: modernizare sistem stradal si acces la Cetatea Dacica si in zona Lunca.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	+1	<p>-Temporar, pe perioada implementarii pot aparea aspecte de poluare generate de deversari accidentale, spalarea materialelor, avand ca rezultat afectarea calitatii si in principal, cresterea turbiditatii apei pentru cursurile de suprafata din zona. Efectul este direct, temporar si reversibil.</p> <p>-Organizarea si dezvoltarea cailor de comunicatii are un efect permanent benefic legat de imbunatatirea calitatii apelor de suprafata (receptori naturali) prin amenajarea sistemului de colectare a apelor pluviale de pe caile de trafic. Efectul este direct si permanent.</p>
AER	<p>1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de norme in vigoare pentru indicatorii de calitate.</p>	+2	<p>-In timpul lucrarilor de executie lucrari de constructie, apar efecte temporare legate de emisii de pulberi si gaze de esapament. Efectele sunt negative nesemnificative, directe, temporare si reversibile.</p> <p>-Dupa implementare, impactul asupra aerului atmosferic este pozitiv semnificativ prin dezvoltarea infrastructurii de comunicatii si prin diminuarea emisiilor de pulberi de pe caile de rulare si gaze de esapament. Impactul este unul permanent direct.</p>
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	+2	<p>-Temporar, pe perioada executarii lucrarilor pot sa apara deversari accidentale si alterarea structurii si functiei solului. Efectele sunt negative, directe, temporare si reversibile.</p> <p>-Dupa finalizarea lucrarilor apar efecte pozitive legate de canalizarea apelor pluviale potential impurificate colectate de pe</p>

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
			caile de rulare si aspecte legate de eventuale scurgeri de uleiuri si alte lichide de motor care nu mai ajung direct pe sol. Efectul este pozitiv permanent.
Gestiunea deseurilor	1. Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	0	-Temporar, pe perioada executarii lucrarilor apar aspecte legate de gestiunea deseurilor rezultate din organizariile de santier. Sunt posibile efecte negative limitate ca perioada de timp. -Dupa finalizarea lucrarilor, nu apar efecte legate de gestiunea deseurilor.
Sanatatea populatiei	1. Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+2	-In timpul implementarii pot aparea efecte negative indirecte legate de emisii de zgomote, vibratii, emisii de pulberi si gaze de esapament. De asemenea apr probleme de circulatie in traficul rutier cu posibilitatea manifestarii unor situatii de risc. Efectele sunt temporare si reversibile. -Dupa implementare, contribuie la fluidizarea circulatiei in zonele cu intersectii si indirect, la cresterea nivelului de trai datorat dezvoltarii economice a zonei. Se pot diminua emisiile de gaze de esapament si pulberi antrenate de pe caile de rulare. De asemea se diminueaza nivelul de zgomote si vibratii de pe caile de trafic. Efectul este pozitiv semnificativ si permanent.
Riscuri naturale	1. Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	0	-Nu afecteaza acest aspect de mediu.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Biodiversitate	<p>1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate.</p> <p>2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.</p>	0	<p>-In timpul implementarii pot aparea efecte negative indirecte legate de emisii de zgomote si vibratii, care pot afecta fauna locala, insa in afara perimetrelor ariilor naturale protejate. De asemenea, pot aparea efecte legate de ocuparea unor suprafete de teren.</p> <p>-Conform Memoriului elaborat conform Ord. 19/2010, nu influenteaza acest aspect datorita propunerilor PUG situate la o distanta relevanta fata de aceste arii naturale protejate.</p>
Patrimoniul cultural	1.Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	0	-Nu afecteaza acest aspect de mediu.
Mediul socio-economic	1.Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	+2	-Dupa implementare, impactul este pozitiv indirect, permanent; permite dezvoltarea economica a comunei.
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezvoltare rurala	<p>1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale.</p> <p>2.Reducerea poluarii fonice.</p>	+2	-Dupa implementare, impact pozitiv indirect, permanent; permite dezvoltarea rurala a satelor Tilisca si Rod.

O5: Valorificarea potentialului natural, economic, uman: implementare proiecte pentru energie verde (sistem comunal de iluminat verde); dezvoltarea serviciilor turistice, a activitatilor mestesugaresti si agro-zootehnice performante; zona de agrement; sala de sport; camin cultural.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	0	-Nu afecteaza acest aspect.
AER	1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de norme in vigoare pentru indicatorii de calitate.	+1	-Prin propunerile de implementare a unor proiecte pentru utilizarea energiei verzi (de ex. iluminat verde), se surprinde un aspect pozitiv legat de reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera rezultate din productia energiei.
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	0	- Apare un control mai bun privind depozitarea si colectarea deseurilor din gospodarii.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Sanatatea populatiei	1. Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+1	-Propunerea de proiecte asigura cresterea nivelului si calitatii vietii si indirect, imbunatatirea starii de sanatate a populatiei.
Riscuri naturale	1. Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Biodiversitate	1. Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2. Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	0	-Conform Memoriului intocmit conform Ord. 135/2010, nu apare un impact asupra biodiversitatii. Propunerile PUG nu vizeaza perimetrele ariilor naturale protejate sau vecinatatea relevanta a acestora.
Patrimoniul cultural	1. Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Mediul socio-economic	1. Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	+1	-Propunerea de proiecte prin PUG asigura atingerea obiectivului de mediu.
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezvoltare rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2. Reducerea poluarii fonice.	0	-Nu afecteaza acest aspect.

O6: Evidentierea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare – acces la Cetatea Dacica, zone de protectie pentru monumentele istorice.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	0	-Nu afecteaza acest aspect.
AER	1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de normele in vigoare pentru indicatorii de calitate.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	0	-Nu afecteaza acest aspect.

Aspect de mediu	Obiective relevante pentru PUG Tilisca	Nivel impact	Justificarea incadrarii
Sanatatea populatiei	1.Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+1	Se surprinde un aspect indirect benefic asupra mediului de viata al populatiei, deoarece reglementeaza parcelarea la nivelul gospodariilor traditionale.
Riscuri naturale	1.Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Biodiversitate	1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Patrimoniul cultural	1.Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	+2	-Se surprinde un aspect benefic permanent legat de conservarea aspectului traditional al satelor si protectia monumentelor istorice.
Mediul socio-economic	1.Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	0	-Nu afecteaza acest aspect.
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezvoltare rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2.Reducerea poluarii fonice.	0	-Nu afecteaza acest aspect.

7.2. Evaluarea efectului cumulativ al implementarii PUG TILISCA asupra obiectivelor de mediu

Evaluarea efectului cumulativ al implementarii PUG s-a realizat pe baza insumarii punctajului acordat pentru fiecare impact asupra obiectivelor de mediu.

Factor / Aspect de mediu	Obiectivul de mediu relevant pentru PUG	Stabilirea directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si de dezvoltare urbanistica – reglementarea teritoriului intravilan si zonificare functionala inchezata.	Gestionarea corespunzatoare a zonelor cu riscuri naturale: ...	Retea de canalizare satul Rod si propuneri pentru accese si utilitati in zona Lunca.	Optimizarea cailor de comunicatie si a relatiilor in teritoriu: modernizare sistem stradal si acces la Cetatea Dacica si in zona Lunca.	Valorificarea potentialului natural, economic, uman: implementare proiecte pentru energie verde (...)	Evidentierea imobilelor valoroase, conservarea si punerea lor in valoare – acces la Cetatea Dacica, zone de protectie pentru monumentele istorice
Apa	1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa. 2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor. 4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei. 3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.	+1	+1	+2	+1	0	0
Aer	1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de norme in vigoare pentru indicatorii de calitate.	+1	0	+1	+2	+1	0
Sol	1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor. 2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.	+1	+2	+2	+2	0	0

Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	+1	0	0	0	0	0
Sanatatea populatiei	1.Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	+1	+2	+2	+2	+1	+1
Riscuri naturale	1.Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	+1	+2	0	0	0	0
Biodiver- sitate	1.Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2.Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	0	0	0	0	0	0
Patrimo- niul cultural	1.Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	+1	0	0	0	0	+2
Mediul socio- economic	1.Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	+2	+1	+2	+2	+1	0

Zonarea teritoria -la/ Urbanis, dezvolt. rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2.Reducerea poluarii fonice.	+2	+1	+2	+2	0	0
TOTAL		+11	+9	+11	+11	+3	+3

Pe baza evaluarii efectelor cumulative ale implementarii masurilor din PUG s-a analizat daca obiectivele de mediu se pot atinge sau exista riscul incalcarii standardelor de mediu.

Factor / Aspect de mediu	Obiectiv de mediu	Evaluare cumulativa	Exista premisele atingerii obiectivului?
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra calitatii apelor de suprafata si subterane.	DA pe termen lung
AER	1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de normele in vigoare pentru indicatorii de calitate.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra calitatii aerului.	DA pe termen lung
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra solului.	DA pe termen lung
Gestiunea deseurilor	1.Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra gestiunii deseurilor.	DA pe termen lung
Sanatatea populatiei	1.Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra calitatii vietii si protectiei populatiei.	DA pe termen lung

Factor / Aspect de mediu	Obiectiv de mediu	Evaluare cumulativa	Exista premisele atingerii obiectivului?
Riscuri naturale	1. Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra protectiei populatiei.	DA pe termen lung
Biodiversitate	1. Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor deteriorate. 2. Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	Obiectivele prevazute in PUG nu au influenta semnificativa asupra biodiversitatii.	Conform concluziilor Memoriului intocmit conform Ord. 19/2010
Patrimoniul cultural	1. Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva privind protectia patrimoniului istoric si cultural	DA pe termen lung
Mediul socio-economic	1. Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva asupra mediului socio-economic local.	DA pe termen lung
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezvoltare rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2. Reducerea poluarii fonice.	Obiectivele prevazute in PUG au influenta pozitiva privind asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii si dezvoltare rurala.	DA pe termen lung

Din evaluarea cumulativa a implementarii masurilor PUG rezulta, pe termen lung ca se creaza premisele atingerii majoritatii obiectivelor relevante de mediu.

8. POSIBILELE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SANATATII IN CONTEXT TRANSFRONTALIER

Avand in vedere amplasarea comunei, activitatile economice prezente si viitoare, precum si faptul ca aplicarea masurilor din PUG au un impact pozitiv asupra aspectelor de mediu si a starii de sanatate a populatiei, se poate apreciaza ca nu vor exista efecte semnificative asupra mediului si sanatatii in context transfrontaliera.

Efectele asupra biodiversitatii din ariile naturale protejate au fost evaluate in cadrul Memoriului elaborat conform Ord. 19/2010, **concluziile** acestui memoriu fiind urmatoarele:

“Lucrarile propuse prin Planul Urbanistic General Tilisca vizeaza doar zona administrativa teritoriala Tilisca I, care nu se suprapune cu siturile Natura 2000 ROSCI0085 Frumoasa si ROSPA0043 Frumoasa, prin urmare acestea:

- ✓ *nu modifica suprafata siturilor Natura 2000 Frumoasa;*
- ✓ *nu afecteaza starea de conservare a speciilor si habitatelor de interes conservativ din cele doua situri;*
- ✓ *nu influenteaza negativ factorii care determina mentinerea starii favorabile de conservare a ariilor naturale protejate de interes comunitar;*
- ✓ *nu influenteaza realizarea obiectivelor pentru conservarea ariilor naturale protejate de interes comunitar;*

*Astfel, consideram ca implementarea Planului Urbanistic General va avea un **impact neutru** asupra speciilor si habitatelor de interes comunitar pentru care au fost desemnate siturile Natura 2000 Frumoasa*

In baza celor prezentate consideram ca nu se impune identificarea si aplicarea de masuri de reducere a impactului asupra speciilor si habitatelor de interes comunitar pentru care au fost desemnate situl de importanta comunitara si aria de protectie speciala avifaunistica analizate in prezentul studiu.

Au fost avute in vedere urmatoarele considerente:

Planul urbanistic general impreuna cu RLU aferent devine dupa aprobare ”act de autoritate al administratiei publice locale” pe baza caruia se elibereaza certificate de urbanism si autorizatii de construire pe teritoriul localitatii, pentru viitoarele proiecte, PUZ-uri si PUD-uri.

Prin PUG Tilisca nu se realizeaza extinderi de intravilan in ROSCI0085 Frumoasa si ROSPA0043 Frumoasa.”

9. MASURILE PROPUSE PENTRU A PREVENI, REDUCE SI COMPENSA CAT DE COMPLET POSIBIL ORICE EFECT ADVERS ASUPRA MEDIULUI AL IMPLEMENTARII PUG

Conform masurilor propuse de PUG, o parte din acestea pot avea o influenta asupra factorilor de mediu in etapa de implementare. Prevenirea si reducerea efectelor adverse asupra mediului se poate face numai prin considerarea evaluarii de mediu in toate etapele de pregatire si implementare a planurilor si proiectelor. In cazul concret, al implementarii prevederilor din PUG pentru UAT Tilisca se recomanda urmatoarele masuri de compensare a efectelor aplicarii proiectului:

— In cazul zonarii teritoriale este necesar ca destinatia terenurilor sa fie respectata, asa cum a fost indicat in planul urbanistic general, cu intravilanul propus si functiunile stabilite.

— Planurile urbanistice zonale propuse in viitor vor avea caracter de reglementare detaliata, pentru fiecare zona in parte corelat cu propunerile prezentului PUG. In functie de situatia existenta PUZ-ul aferent fiecarei zone va rezolva urmatoarele probleme:

- organizarea retelei stradale;
- zonificarea functionala a terenurilor;
- organizarea urbanistic arhitecturala;
- dezvoltarea infrastructurii edilitare;
- mentionarea obiectivelor de utilitate publica;
- stabilirea modului de protectie a mediului;
- reglementari specifice detaliate (permisiuni si restrictii);
- regimul juridic al terenurilor;
- identificarea zonelor de riscuri naturale.

Conform prevederilor legale in vigoare, Primaria comunei Tilisca va urmari respectarea urmatoarelor etape:

- initierea si aprobarea Consiliul Local privind elaborarea PUZ-urilor dupa necesitati;
- informarea populatiei;
- desemnarea elaboratorului si comanda de elaborare;
- elaborarea temei program si a listei studiilor de fundamentare;
- consultari pe parcursul elaborarii documentatiilor;
- analiza propunerilor preliminare;
- consultarea populatiei;
- introducerea in documentatie a propunerilor;
- obtinerea avizelor si acordurilor;
- elaborarea planului definitiv;
- aprobarea planului;
- asigurarea accesului populatiei la propunerile planului.

Toate proiectele viitoare cu impact potential asupra mediului vor fi supuse **procedurii de evaluare a impactului conform** prevederilor legislative.

Propuneri rezultate din PUG si evaluarea de mediu in cadrul procedurii SEA:

► **Factorul de mediu APA:**

Pentru a diminua impactul existent in zona se prevad cateva masuri suplimentare fata de cele propuse in PUG:

- Racordarea tuturor gospodariilor, care beneficiaza de alimentare cu apa, la reseaua pentru canalizare (loc. Tilisca – zona Lunca si Rod);
- In cazul in care vor mai exista locuinte care nu vor avea acces la canalizare vor fi echipate cu statii de epurare monobloc, cu tratare mecanica si biologica, sau bazine vidanjabile.

Pentru faza PAC se vor respecta urmatoarele:

- Se vor executa lucrari pentru combaterea inundatiilor numai in baza proiectelor tehnice avizate de SGA si DA Olt;
- Se va elabora Planul de Prevenire si Combatere a Poluarilor Accidentale si Regulamentul de Exploatare pentru toate lucrarile noi care au legatura cu apele;
- Se vor face periodic lucrari de revizii/intretinere pentru retelele hidroedilitare, conform planificarilor din Planul de Prevenire si Combatere a Poluarilor Accidentale;
- Toate lucrarile care au legatura cu apele se vor realiza in baza unor proiecte tehnice de specialitate care vor fi supuse avizarii pe linie de gospodarirea apelor si protectia mediului.

Conform **Avizului DE Gospodarirea Apelor nr. SB76/17.12.2015** emis de ABA Olt – SGA Sibiu, se vor respecta urmatoarele masuri:

- Pentru promovarea si executia obiectivelor propuse, beneficiarul va intocmi si prezenta sre avizare documentatiile tehnice necesare.
- La faza de proiectare, SF, in documentatia pentru fundamentarea avizului de gospodarirea apelor aferenta fiecarui obiectiv de investitie, se vor avea in vedere urmatoarele:
 - definitivarea necesarului si respectiv a cerintei de apa potabila si industrială, corespunzator capacitatilor efective ale dotarilor si activitatilor desfasurate;

- corelarea stricta a capacitatilor de alimentare cu apa cu cele de canalizare si de epurare a apelor uzate;
- analiza de detaliu a masurilor de aparare impotriva inundatiilor si zonarea corespunzatoare a teritoriului prin instituirea zonelor cu interdictii de construire;
- in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari de constructii, inclusiv cele de locuit; executia acestor categorii de lucrari se poate face numai in baza avizului de amplasament eliberat de autoritatile de gospodarie a apelor, conform competentelor acordate.
- lucrarile hidor-edilitare, de traversare a albiei cursurilor de apa, a lucrarilor de aparare impotriva inundatiilor si a traversarilor cu poduri, podete, conducte, precum si alte lucrari de constructii care au legatura cu apele etc, se vor realiza numai in conditiile obtinerii avizului de gospodarie a apelor pentru aceste categorii de lucrari.
- colectarea, depozitarea temporara si transportul deseurilor de orice natura se face numai cu respectarea legislatiei in domeniul protectiei mediului.
- atat aductiunile de apa potabila, cat si colectoarele de evacuare a apelor uzate epurate, vor fi prevazute cu aparate sau instalatii pentru masurarea debitelor sau a volumelor de apa prelevate sau evacuate.
- se interzice evacuarea apelor uzate neepurate in cursurile de apa.

► **Factorul de mediu AER:**

Prioritatile specificate in PUG cu privire la protectia si eventual, imbunatatirea calitatii aerului atmosferic sunt:

- Modernizare retelei de drumuri si respectarea zonelor de protectie functie de categoria strazii;
- Nu se vor autoriza pentru construire obiective industriale cu emisii poluante peste limitele admise de legislatia in vigoare;
- Se vor respecta suprafetele minime necesare de spatii verzi, conform reglementarilor pe fiecare zona functionala, insa nu vor fi mai mici de 26 mp/locuitor la nivelul intregii comune.
- Se vor identifica surse de finantare pentru implementarea proiectelor pentru energie verde.

Pentru faza de autorizare PAC vor fi respectate masurile de diminuare la sursa si minimizare a emisiilor poluante specifice fiecarui proiect:

- In timpul lucrarilor de constructive-modernizare a strazilor, constructie accese si retele de utilitati, nivelul emisiilor de gaze si pulberi va creste, dar cresterea va fi strict locala in raza fronturilor de lucru.

Pentru a diminua nivelul acestor emisii poluante in faza de implementare a proiectelor se propun urmatoarele masuri:

- Lucrarile de executie a obiectivelor noi se vor face cu utilaje si mijloace de transport actionate cu motoare Diesel care nu au emisii de Pb si au emisii reduse de CO2;
- In perioadele secetoase se vor umezi caile de rulare din pamant pentru prevenirea antrenarii de pulberi de pe caile de rulare;
- Executia lucrarilor de constructii se va face dupa un program bine stabilit si aprobat de administratia locala.

► **Factorul de mediu SOL-SUBSOL:**

Suplimentar fata de propunerile PUG se impun urmatoarele masuri:

- Se va pune accent pe organizarea de dezbateri publice, actiuni de informare si educare a cetatenilor comunei referitoare la problematica din domeniul protectiei mediului, in privinta diferitelor programe sau proiecte care se vor derula la nivelul unitatii teritorial-administrative;
- Se vor identifica surse de finantare pentru proiectele de combatere a riscurilor naturale.

Pentru faza de autorizare a lucrarilor de constructii se impun masuri generale si specifice / fiecare proiect in particular. Ca masuri generale se impun:

- Refacerea solului de pe suprafetele afectate de implementarea obiectivelor de infrastructura din PUG, renaturarea zonelor afectate, precum si pentru orice proiect nou de constructie;
- Asigurarea mijloacelor de interventie si eliminarea suprafetelor de sol poluate cu motorine, lubrifianti sau alte lichide de motor provenite de la utilaje si vehicule;
- Refacerea zonelor afectate de depozitarea materialelor si a deseurilor rezultate din constructii;
- Organizarile de santier vor respecta intocmai suprafetele autorizate fara sa afecteze terenurile invecinate.

► Factorul de mediu BIODIVERSITATE:

- In UAT Tilisca, in speta Tilisca III, se impune respectarea prevederilor OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, aprobata prin Legea 49/2001, precum si prevederile OUG 195/2005 cu modificarile ulterioare, aprobata prin Legea 154/2006 – Cap. VIII – Conservarea biodiversitatii si arii naturale;
- Orice plan sau proiect care are legatura directa ori nu este necesar pentru managementul ariilor naturale de interes comunitar, dar care ar putea afecta in mod semnificativ ariile protejate, singur sau in combinatie cu alte planuri ori proiecte, va fi supus unei evaluari adecvate a efectelor potentiale asupra ariilor naturale de interes comunitar;
- Titularii de planuri, proiecte si/sau activitati care pot afecta semnificativ situl ROSCI/ROSPA Frumoasa vor solicita si vor respecta avizul APM Sibiu si a custodelui (CJ Alba);
- Dupa elaborare si avizare, este obligatorie respectarea planului de management si a regulamentului ariei naturale protejate ROSCI/ROSPA Frumoasa, de asemenea persoanele fizice si juridice care detin sau administreaza terenuri si alte bunuri si/sau care desfasoara activitati in perimetrul si in vecinatatea sitului au obligatia de a respecta planul de management;
- Plantarea oricarei specii de arbori in interiorul ROSCI/ROSPA Frumoasa se va face numai cu acordul custodelui;
- Se vor pastra amplasamentele si masurile propuse prin PUG;
- Se vor interzice cu desavarsire depozitari neconforme de deseuri si se impune colectarea selectiva a acestora;
- Se vor realiza infrastructurile care vizeaza alimentarea cu apa, canalizarea integrala a localitatilor si epurarea apelor uzate menajere;
- Se vor aplica lucrari de ecologizare a zonelor afectate de masuri de implementare proiecte conform PUG;
- Constructiile realizate in extravilan vor avea POT minim.

Conform **Avizului nr. 81/16.11.2015** emis de custodele ariei naturale protejate – CJ Alba, se vor respecta urmatoarele masuri:

- Respectarea pe viitor a Planului de management si a Regulamentului ariei naturale protejate.

- Titularii de planuri, proiecte si/sau activitati care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate vor solicita si vor respecta avizul administratorului ariei protejate.
- Avand in vedere obiectivele pentru care au fost desemnate cele doua situri Natura2000 ROSCI0085 Frumoasa si ROSPA0043 Frumoasa, orice plan si/sau proiect care ar putea afecta in mod semnificativ ariile natural protejate, singur sau in combinatie cu alte planuri ori proiecte, se supun evaluarii adecvate si/sau evaluarii impactului asupra mediului a efectelor potentiale asupra ariei natural protejate.
- Avand in vedere ca zona Tilisca III se afla in rezervatia Naturala Iezerul Cindrelului, se vor respecta urmatoarele, conform OUG nr. 57/2007:
 - *Art. 23. - (1) In rezervatiile stiintifice sunt interzise orice activitati umane, cu exceptia activitatilor de cercetare, educatie si de ecoturism, cu limitarile descrise in planurile de management, cu acordul Academiei Romane si al administratorului.*
 - *(2) In rezervatiile naturale nu sunt permise activitati de utilizare a resurselor naturale. Prin exceptie, sunt permise numai acele interventii care au drept scopuri protejarea si promovarea obiectivului pentru care au fost constituite si unele activitati de valorificare durabila a anumitor resurse naturale.*
 - *Conform Anexei nr. I, OUG nr. 57/2007, Rezervatiile naturale sunt acele arii naturale protejate ale caror scopuri sunt protectia si conservarea unor habitate si specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic. Marimea lor este determinata de arealul necesar asigurarii integritatii elementelor protejate.*
Managementul rezervatiilor naturale se face diferentiat, in functie de caracteristicile acestora, prin masuri active de gospodarie pentru a asigura mentinerea habitatelor si/sau in vederea protejarii anumitor specii, grupuri de specii sau comunitati biotice. Pe langa activitatile stiintifice, dupa caz, pot fi admise activitati turistice, educationale, organizate. Sunt admise unele activitati de valorificare durabila a unor resurse naturale. Sunt interzise folosinta ale terenurilor sau exploatarea resurselor care dauneaza obiectivelor atribuite. Potrivit scopului pentru care au fost desemnate, rezervatiile naturale pot avea caracter predominant: botanic, zoologic, forestier, geologic, paleontologic, peisagistic, speologic, de zona umeda, marina, de resurse genetice si altele.
- Se vor respecta toate restrictiile impuse prin actele de reglementare in domeniul protectiei mediului si gospodarii apelor.

► GESTIUNEA DESEURILOR

Masuri de amenajare si actiuni necesare:

- Promovarea si stimularea colectarii selective a deseurilor menajere, atat de la populatie, cat si de la agentii economici;
- Extinderea sistemului de colectare a deseurilor si cu cele de echipamente electrice si electronice, in satele apartinatoare comunei si semnarea unui contract pentru preluarea acestora;

- Se va asigura salubritatea strazilor asfaltate ale comunei;
- Administratia locala va participa la luarea deciziilor si va respecta regulamentul ADI ECO; va promova actiuni de informare ale cetatenilor in domeniul colectarii/valorificarii/eliminarii deseurilor in conformitate cu prevederile legale in vigoare.

► **POPULATIA:**

Obiectivele propuse din PUG sunt pentru cresterea calitatii vietii si o dezvoltare durabila a comunei Tilisca.

Efectele adverse asupra confortului populatiei se pot produce in faza PAC, astfel ca se impun masurile generale:

- Sa nu se execute in acelasi timp un numar mare de lucrari intr-o aceeasi suprafata, ce implica un numar mare de surse de poluare si care au ca rezultat cresterea nivelului de poluare locala prin cresterea nivelului de emisii in atmosfera, apa, sol, a zgomotului si a vibratiilor;
- Orarul de executie al lucrarilor de implementare a obiectivelor proiectele tehnice sa nu se extinda pe timpul noptii in vecinatatea zonelor rezidentiale;
- Organizarile de santier sa fie localizate strict pe zona autorizata si sa nu afecteze vecinatatile;
- Refacerea zonelor afectate de lucrarile de implementare a obiectivelor propuse in PUG si in alte proiecte tehnice, prin lucrari de ecologizare a zonelor afectate.

► **RISCURI NATURALE**

Au fost propuse lucrari pentru minimizarea manifestarii riscurilor naturale, in mod suplimentar se recomanda identificarea unor surse de finantare pentru combaterea fenomenelor de degradare (alunecari, eroziuni) pentru terenurile afectate.

10. CRITERIILE CARE AU CONDUS LA SELECTAREA ALTERNATIVEI ALESE

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
<p>1. Apa</p>	<p>•<i>Vaile care dreneaza teritoriul comunei sunt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: paraul Saliste (Negru) (cod VIII.1.120.4) si paraul Tilisca, cu afl. pr. Tiliscuta (cod VIII.1.120.4.2) - sat Rod: paraul Rod (in partea de vest a satului) <p>•<i>Izvoare cu apa potabila:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: sipotul lui Hirla pe str. Vale, sipotul lui Eleonora, in Crint, izvorul de la fantana rece - sat Rod: La Dusoaia, La Obarsie, La Izvorul Tamaduirii. <p>•<i>Zone inundabile:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pr. Saliste: <ul style="list-style-type: none"> -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12 - pr. Tilisca: pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6 <p>In zona sectiunii, taluzele albiei minore sunt afectate de vegetatia destul de abundenta, care in prezentele conditii de scurgere si in situatia unor ape mari, este posibila iesirea din albie. Pe raza localitatii Tilisca, pr. Saliste are amenajate lucrari de arta: poduri sau podete (in zona profilelor P1, P2, P4 si P6), care au sectiuni variabile subdimensionate ce nu</p>	<p>•In zonele inundabile, limitrofe albiilor minore, se propun lucrari de decolmatate a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale. Pentru apararea impotriva inundatiilor sunt necesare urmatoarele tipuri de lucrari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>decolmatate albie, indepartare vegetatie si intretinere a albiilor minore pe raza localitatii;</i> - <i>redimensionare poduri si podete existente;</i> - <i>realizarea de aparari de mal locale, indiguiri si inaltarea zidurilor existente;</i> - <i>reprofilare si recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlat.</i> <p>S-au propus interdictii permanente de construire in zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundatii, pana la realizarea de indiguiri si refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansele de reglementari, conform Aviz A.N. „Apele Romane”, S.G.A. Sibiu: in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari sau constructii, inclusiv cele de locuit.</p> <p>In scopul asigurarii protectiei albiilor, malurilor, constructiilor hidrotehnice si imbunatatirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protectie pentru albia minora a cursurilor de apa, respectiv pentru cursurile de apa cu latimea intre 10 – 50 m, o zona cu latimea de 15 m, incepand de la limita albiei minore.</p> <p>•Respectarea regimului deseurilor va conduce la imbunatatirea calitatii apelor, prin desfiintarea depozitelor haotice si evitarea</p>	<p>Se vor respecta indicatorii de calitate la evacuarea apei in receptori naturali. Se asigura fundamentul pentru o dezvoltare socio-economica durabila.</p>

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<p>asigura scurgerea debitelor producand inundarea de locuinte, strazi si obiective socio-economice.</p> <p>Pr. Tilisca produce revarsari pe ambele maluri ale sectorului analizat cu exceptia zonei de influenta a pragului de beton existent in profilul transversal P3. Lucrarile de arta (podetele) sunt subdimensionate, iar sectiunea de scurgere in zona acestora este colmatata.</p> <ul style="list-style-type: none"> •<i>Calitatea apei de suprafata</i> -cursurile de apa care strabat comuna Tilisca s-au incadrat in stare ecologica medie si stare chimica buna, la nivelul anului 2007, conform <i>Planului de Management al BH Olt</i>. •<i>Calitatea apei subterane</i> -Corpul de apa subterana ROOT05 – <i>Depresiunea Sibiului</i>, conform <i>Planului de Management al BH Olt</i>, se afla in stare chimica buna. -In zona satului Rod, din cauza lipsei retelei centralizate de canalizare, este posibil ca freaticul sa fi afectat de evacuari necontrolate de ape uzate sau de gestiunea improprie a dejectiilor animaliere din gospodarii. •<i>Alimentarea cu apa in comuna</i> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: sistem centralizat de alimentare cu apa; captare din priza de suprafata pr. Tiliscuta; statie de tartare, rezervor tampon de 2 mc si retea stradala de distributie cu L=7.154 m. - sat Rod: sistem centralizat de 	<p>infiltratiilor, precum si la eliminarea unei cauze de colmatare a cursurilor de apa.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Intrucat localitatile Tilisca si Rod dispun de sisteme centralizate de alimentare cu apa, nu este necesara realizarea de noi retele sau constructii auxiliare pentru alimentare cu apa. •S-a propus completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod, aceste ape se vor trata in Statia de Epurare a orasului Saliste, care se va extinde conform Studiului de Fezabilitate existent. De asemenea, s-au propus accese si retele de utilitati in zona Lunca, sat Tilisca. •S-a propus modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale) si amenajarile corespunzatoare pentru colectarea, dirijarea si evacuarea apelor pluviale prin santuri si rigole betonate, podete laterale si podete transversale astfel incat sa asigure sectiunile de curgere necesare pe vai. 	

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<p>alimentare cu apa; 2 captari din: sipot "Fantana Rece", pr. Apolzel, pr. Tarceatu; rezervoare tampon de 50 si 75 mc si retea stradala de distributie cu L=5.750 m.</p> <p>•<i>Canalizarea apelor uzate in comuna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sat Tilisca: sistem centralizat de canalizare pe toate strazile din sat, cu L=7.154 m. Apele uzate sunt epurate in Statia de Epurare de la Saliste. - sat Rod: nu dispune de retea centralizata de canalizare; aceasta este in curs de executie. Evacuarea de ape uzate din gospodarii se face necontrolat in fose septice sau bazine vidanajbile. <p>Zona Lunca, sat Tilisca, este lipsita de accese corespunzatoare si utilitati.</p> <p>•La nivelul infrastructurii rutiere se semnaleaza disfunctionalitati de circulatie, prin lipsa strazilor cu structura rutiera definitiva, a trotuarelor si a lucrarilor de colectare si dirijare a apelor pluviale.</p>		
2. Aer	<p>•<i>Sursele de emisii</i> in aerul atmosferic in comuna Tilisca, sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sistemele individuale de incalzire din gospodarii si institutii (combustibil solid – lemn); - cresterea animalelor in sistem gospodaresc; - circulatia auto, in special de-a lungul arterelor mai importante (DJ 106E); - activitatea agentilor economici din comuna 	<p>•S-a propus executia sistemului de iluminat stradal verde, care duce la economia de energie si implicit la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de sera.</p> <p>•In continuare, gospodariile populatiei si institutiile se vor incalzi si se va asigura apa calda menajera in sistem individual, sobe, centrale termice, utilizand drept combustibil lemnul.</p>	<p>Alternativa este favorabila pentru asigurarea confortului si starii de sanatate a populatiei.</p> <p>Alternativa este sustenabila pentru a acoperi nevoile de deplasare ale populatiei</p>

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<p>(carrera S.C. Simaro-Sib, pe drumul spre Rod).</p> <p>•<i>Situatia drumurilor locale:</i> -Zona pentru cai de comunicatie este reprezentata de DJ106E, ce face legatura cu localitatile invecinate si cu nodul rutier Saliste, cu acces la DN1, A1, precum si la calea ferata – Gara Saliste. Circulatia majora se desfasoara pe traseul DJ106E → „Transalpina”. Pe <i>plan local</i> infrastructura existenta este constituita din drumuri de exploatare agricola si forestiera neamenajate, iar in intravilan de reteaua stradala partial modernizata. <i>Disfunctionalitati de circulatie</i> prin lipsa strazilor cu structura rutiera definitiva, a trotuarelor si a lucrarilor de colectare si dirijare a apelor pluviale Cu privire la traficul rutier, nu este o sursa semnificativa de emisii; traficul rutier este de mediu, cu intensificare in sezon din cauza accesului spre Transalpina.</p> <p>• Comuna nu este legata la reseaua magistrala de gaz.</p>	<p>•S-a propus modernizarea sistemului de circulatie existent: <i>Masuri strategice:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizarea strazilor (recalibrare, sistem rutier modern, scurgerea apelor pluviale); - amenajarea intersectiilor, marcarea si semnalizarea strazilor; - amenajarea trotuarelor si podetelor de acces in gospodariile populatiei; - realizarea infrastructurii de circulatie in zona Lunca, inainte de inceperea constructiilor. <p><i>Masuri punctuale, in continuare:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - accesarea unor fonduri europene, pentru reabilitarea unor drumuri sau intretinerea cailor de circulatie in stare corespunzatoare; - asigurarea spatiilor necesare pentru amenajarea de parcuri, refugii, piste de biciclisti, trasee turistice pietonale). <p><i>Alte masuri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - cresterea suprafetelor spatiilor plantate, cu efect benefic asupra calitatii aerului si asupra starii de confort a populatiei. 	<p>si respecta propunerea de dezvoltare teritoriala. Se asigura fundamentul pentru o dezvoltare socio-economica durabila.</p>
3. Sol	<p>•Principalele tipuri de soluri in zone sunt cele aluviale, soluri gleice si brune luvice.</p> <p>•Exploatarea terenurilor se face in special pentru zootehnie, respectiv pastorit, iar principala functiune economica este cea de crestere a oilor si vitelor.</p>	<p>•Realizarea lucrarilor pentru sistemul de canalizare ape uzate in satul Rod.</p> <p>•S-au propus masuri pentru terenurile supuse riscurilor naturale: inundatii. Masurile pentru consolidarea terenurilor instabile constau in terasari inierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrari; in zonele mai accidentate este indicata fixarea acestora</p>	<p>Se asigura fundamentul pentru o dezvoltare socio-economica durabila, utilizarea optima a terenurilor si controlul surselor de poluare.</p>

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<p>•Resursa exploatarea in zona este piatra de cariera.</p> <p>•Cu privire la fenomenele de degradare care ar putea afecta solul, eroziunea solului se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore.</p> <p>In zona de acces spre Cetatea dacica este o zona cu alunecari active de teren care a fost stabilizata cu gabioane.</p> <p>Se semnaleaza zone inundate la ploii sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca care pot afecta solul.</p> <p>•Privind calitatea solului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in satul Rod sunt actuale evacuările de ape uzate menajere, din gospodariile populatiei si de la institutii, in bazine vidanjabile si fose necontrolate. - cresterea animalelor pe langa gospodariile populatiei in conditii necorespunzatoare (fara colectarea dejectiilor) in special cresterea porcilor, este un aspect care afecteaza calitatea solului pe tot teritoriul comunei. - de asemenea, pot aparea zone insalubre pe vaile raurilor si pe traseele arterelor rutiere, din cauza depozitarii haotice de deseuri (menajere, moloz) si care se constituie in surse de poluare a solului. 	<p>cu plantatii de specii arboricole repede crescatoare si impaduriri, in continuarea lucrarilor deja efectuate.</p> <p>•Pentru combaterea efectelor depozitarii haotice de deseuri s-a propus mentinerea sistemului de colectare selectiva a deeurilor si informarea cetatenilor cu privire la cerintele legale in domeniul gestiunii deeurilor.</p> <p>•S-a propus ecologizarea zonelor afectate de depozitarea aleatorie si neconforma a unor deseuri menajere.</p> <p>•Pentru imbunatatirea calitatii factorilor de mediu a nivelului comunei, in general, se propun unele masuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cresterea suprafetelor spatiilor plantate. - Racordarea tuturor gospodariilor la retelele centralizate de apa si canalizare in proportie de 100%. - Prin lucrarile existente, dar mai ales prin cele propuse spre realizare in urmatoorii 10 ani, se urmareste si imbunatatirea calitatii apelor de suprafata, a panzei freatice si solului, astfel: <ul style="list-style-type: none"> - canalizarile si statia de epurare contribuie la protectia calitatii apelor si solului; -respectarea regimului deeurilor conduce la imbunatatirea calitatii apelor si solului, prin desfiintarea depozitelor haotice si evitarea infiltratiilor. - Se va pune accent pe organizarea de debateri publice, actiuni de informare si educare a cetatenilor comunei referitoare la problematica din domeniul protectiei mediului, in privinta diferitelor programe care se vor derula la nivelul unitatii teritorial-administrative. 	
4. Biodiversitate	<p>•UAT Tilisca se suprapune peste limitele ROSCI0085, ROSPA0043 Frumoasa si peste perimetrul Parcului Natural Cindrel.</p>	<p>Conform RLU s-au propus urmatoarele:</p> <p>•Autorizarea executarii constructiilor in zonele cu valoare peisagistica si in zonele naturale protejate „Natura 2000” se realizeaza in conditiile respectarii avizului custodelui – CJ Alba.</p>	<p>Alternativa asigura controlul utilizarii terenurilor in interiorul sitului Natura2000.</p>

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<ul style="list-style-type: none"> •Nu exista trupuri de intravilan in interiorul sitului. •In lipsa unui Plan de management aprobat pentru situl Natura2000, rezulta si lipsa unor reguli locale privind activitatile premise sau reglementarea acestora in UAT Tilisca. 	<ul style="list-style-type: none"> •Se va respecta legislatia de mediu in vigoare, regulamentul de functionare al custodelui Ariei Naturale Protejate si Planul de Management al sitului, dupa elaborarea si aprobarea acestuia. •Nu s-au propus trupuri noi de intravilan in interiorul sitului. 	
<p>5. Sanatatea populatiei</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Lipsa retea canalizare ape uzate menajere in satul Rod. Evacuarea apelor uzate provenite de la populatie se realizeaza cu solutii individuale prin bazine vidanjabile sau fose necontrolate. •Depozitari haotice de deseuri de-a lungul arterelor rutiere, pe terenuri agricole din vecinatatea acestora si pe vaile cursurilor de apa, cu posibilitatea de contaminare a solului si apelor subterane. •Zone cu riscuri naturale – inundatii. •Existenta unui singur dispensar uman in satul Tilisca. •Spatiu verde existent: 24,9 mp/cap locuitor. 	<ul style="list-style-type: none"> •Realizarea lucrarilor pentru sistemul de canalizare ape uzate in satul Rod. •Pentru combaterea efectelor depozitarilor haotice de deseuri s-a propus mentinerea sistemului de colectare selectiva a deseurilor si informarea cetatenilor cu privire la cerintele legale in domeniul gestiunii deseurilor. •Zona strazilor, in conformitate cu regimul juridic al drumurilor, va cuprinde si spatii verzi, ca si zonele de siguranta si de protectie a drumurilor judetene. Pe langa rolul de protectie, aceste amenajari contribuie la imbunatatirea esteticii zonei si la cresterea starii de confort a populatiei. •In satul Tilisca, s-a propus realizarea unei zone de agrement. •Spatiu verde propus – 29,6 mp/cap locuitor. •Se va asigura igiena, sanatatea populatiei si protectia mediului, precum si aplicarea masurilor de prevenire in zonele cu riscuri naturale. 	<p>Alternativa este favorabila pentru asigurarea confortului si starii de sanatate a populatiei.</p>
<p>6.Gestio- narea deseurilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Primaria Tilisca face parte din ADI MARGINIMEA SIBIULUI. Colectarea deseurilor menajere in comuna, se face in europubele care sunt ridicate de S.C. MARGINIME S.A. 	<p>Implementarea unor masuri strategice:</p> <p>1.Mentinerea si continuarea implementarii sistemului de colectare selectiva a deseurilor la nivelul intregii comune. Se va asigura mentinerea punctelor de colectare selectiva a deseurilor in fiecare localitate apartinand comunei (Tilisca si Rod); se va incheia contract cu o societate autorizata pentru preluarea</p>	<p>Alternativa asigura respectarea legislatiei in domeniul gestiunii deseurilor.</p>

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<p>•Colectarea selectiva a deseurilor se face in toate satele apartinand comunei, dupa cum urmeaza:</p> <p>-Tilisca: punct de colectare selectiva pentru hartie-carton, plastic-metal si sticla, in dreptul numerelor administrative: 531, 442, 267 si 97.</p> <p>-Rod: punct de colectare selectiva pentru hartie-carton, plastic-metal si sticla, in dreptul numerelor administrative: 346 si 58.</p> <p>•Unitatile de compostare individuala pentru deseuri biodegradabile au fost distribuite in ambele sate – total 330 buc.</p> <p>•Comuna nu dispune de punct pentru colectare a deseurilor electrice si nu a incheiat un contract pentru preluarea acestor tipuri de deseuri.</p> <p>•Cadavrele de animale de pe raza comunei, sunt depozitate temporar intr-o o constructie – camera frigorifica, amplasata langa cimitirul din Tilisca. Cadavrele de animale se ridica de S.C. MONDECO S.R.L. in baza unui Contract de prestari servicii.</p>	<p>deseurilor pe fractiuni separate si pentru valorificare, sau pentru transfer la o societate autorizata pentru valorificarea acestora.</p> <p>Termen pentru mentinerea sistemului de colectare selectiva: permanent.</p> <p>Termen pentru semnare contract pentru valorificare deseuri: un an, de la data aprobarii PUG.</p> <p>2.Asigurarea unor puncte pentru colectarea deseurilor electrice in toate localitatile comunei (Tilisca si Rod). Se vor achizitiona containere pentru colectarea acestor deseuri, care vor fi amplasate in curtea Primariei din fiecare sat si se va incheia un contract de ridicare a acestor deseuri de catre o societate autorizata. Puncte pentru colectare DEE propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - loc. Tilisca: curte Primarie, numar administrativ 531; - loc. Rod: curte Primarie – sediul 2, numar administrativ 273. <p>Termen de realizare: 2 ani, de la data aprobarii PUG.</p> <p>3.Se va asigura informarea locuitorilor comunei, cu privire la gestiunea deseurilor la nivelul comunei, cu privire la sistemul de colectare selectiva a deseurilor, cu privire la punctele de colectare a deseurilor electrice si cadavrelor de animale si cu privire la obligativitatea colectarii selectiv a deseurilor la nivelul tuturor localitatilor.</p> <p>Termen de realizare: permanent.</p> <p>4.O alta masura de perspectiva care trebuie pregatita din timp este salubritatea strazilor care, in acest moment, se realizeaza pe plan local. Reglementarea intravilanului, asfaltarea strazilor si in general dezvoltarea urbanistica, economica si sociala impune acordarea unei atentioni sporite salubritatii, ca proces permanent si organizat.</p> <p>Se recomanda, de asemenea afilierea la un operator zonal in domeniu pentru maturatul si spalatul strazilor si a domeniului public, in general.</p> <p>5.Ca o componenta importanta a gospodarii comunale, inhumarea cadavrelor umane trebuie dimensionata</p>	

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
		corespunzator cerintelor de cult si de protectie a mediului. Administratia locala va avea in vedere infrastructura specifica: alocarea de terenuri.	
7. Riscuri naturale	<p>•Inundatii: dupa perioade bogate in precipitatii, principalele paraie ce strabat cele doua localitati se umfla si isi maresc debitul de apa inundand zonele limitrofe din apropierea albiilor paraielor Tiliscuta si Saliste. Se semnaleaza zone inundate la ploii sau ape mari, in albia paraurilor Saliste si Tilisca, in special la trecerile prin vaduri, zonele cu maluri joase si lipsite de diguri si invadate de vegetatie, respective zone necurate si neingrijite ce ingreuneaza scurgerea apelor mari.</p> <p>Zone inundabile:</p> <p>•pr. Saliste -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P8, P10, P13, P14 -pe malul drept, in zona profilelor: P9, P11, P12</p> <p>•pr. Tilisca -pe malul drept si stang, in zona profilelor: P1-P2, P4-P6</p> <p>•Alunecari active de teren: la inceputul urcusului spre Cetatea dacica; zona a fost consolidata cu gabioane de piatra sparta stabilizata si scoasa din intravilan.</p> <p>•Eroziuni: acest fenomen se prezinta izolat, mai ales in zona inalta, pasuni si paduri montane, fara implicatii majore, demne de a fi semnalate.</p>	<p>•In zonele inundabile, limitrofe albiilor minore, se propun lucrari de decolmatate a albiei, de redimensionare poduri si podete existente, realizarea de aparari de mal locale. Pentru apararea impotriva inundatiilor sunt necesare urmatoarele tipuri de lucrari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decolmatate albie, indepartare vegetatie si intretinere a albiilor minore pe raza localitatii; - redimensionare poduri si podete existente; - realizarea de aparari de mal locale, indiguiri si inaltarea zidurilor existente; - reprofilare si recalibrare a albiilor minore pentru asigurarea tranzitarii debitului de calcul cu asigurarea de 1% sau construire a unor zone inundabile controlat. <p>S-au propus interdictii permanente de construire in zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansa de reglementari ca zone cu riscuri naturale previzibile, inundatii, pana la realizarea de indiguiri si refaceri podete, pentru zonele adiacente cursurilor de apa marcate pe plansele de reglementari, conform Aviz A.N. „Apele Romane”, S.G.A. Sibiu: in zonele inundabile se interzice amplasarea de lucrari sau constructii, inclusiv cele de locuit.</p> <p>In scopul asigurarii protectiei albiilor, malurilor, constructiilor hidrotehnice si imbunatatirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protectie pentru albia minora a cursurilor de apa, respectiv pentru cursurile de apa cu latimea intre 10 – 50 m, o zona cu latimea de 15 m, incepand de la limita albiei minore.</p> <p>•Masurile pentru consolidarea terenurilor instabile constau in terasari inierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrari; in zonele mai accidentate este indicata fixarea acestora</p>	Alternativa este in concordanta cu legislatia nationala privind protejarea populatiei, a bunurilor si a solului, ca bun de interes national.

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
		cu plantatii de specii arboricole repede crescatoare si impaduriri, in continuarea lucrarilor deja efectuate.	
8. Patrimoniul cultural	<ul style="list-style-type: none"> •Monumente istorice de importanta nationala si locala: -SB-I-s-A-12008; sit arheologic; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.01; asezare; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.02; Cetatea dacica; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-m-A-12008.03; asezare; Sat Tilisca „Dealul Catanas” -SB-I-s-B-12009; Cetatea medievala; Sat Tilisca „Dealul Cetate” -SB-II-m-B-12524; casa; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 30 -SB-II-m-B-20323; casa de lemn; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 287 -SB-II-m-B-12525; casa; Sat Rod, com. Tilisca, nr. 387 -SB-II-m-A-12572; Biserica „Sf. Arh. Mihail si Gavriil”; Sat Tilisca, Str. Vale, nr. 544 -SB-IV-m-B-12632; troita; Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 272 -SB-IV-m-B-12633; troita; Sat Rod, com. Tilisca, in dreptul casei cu nr. 262 -SB-IV-m-B-12638; troita; Sat Tilisca, in dreptul casei cu nr. 293 	<ul style="list-style-type: none"> •S-au propus zone de protectie speciala adiacente monumentelor istorice. 	Alternativa asigura conservarea patrimoniului cultural si istoric.
9. Mediul socio-economic	<ul style="list-style-type: none"> •Profilul economic al comunei este preponderant agricol si zootehnic. -Teren agricol (arabil, pasuni, fanete) – 3.500,3 ha. Terenurile agricole sunt in principal fanete si pasuni. Terenul arabil e reprezentat d eparcele mici, la marginea satelor. 	<ul style="list-style-type: none"> •<i>Masuri strategice:</i> 1. Crearea infrastructurii si a cadrului normativ local in vederea stimulării si atragerii producătorilor din domeniul zootehnic. Prin masuri concentrate pe o perioada lunga de timp, se va putea trece la o agro-zootehnie de performanta. In contextul actual, infrastructura fizica poate fi gestionata de 	Alternativa asigura fundamentul pentru o dezvoltare socio-economica durabila, utilizarea optima a terenurilor si controlul

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
	<p>-Zootehnie – in teritoriul comunei au fost inventariate: 358 bovine, 420 porcine, 20.170 ovine.</p> <p>-Paduri – 1.470 ha, foioase si rasinoase.</p> <p>•Activitati conexe: vanatoarea, culesul ciupercilor si fructelor de padure.</p> <p>•Exploatarea resurselor naturale: piatra de cariera – cariera Simaro-Sib, pe drumul spre Rod.</p> <p>•Activitatea industriala este slab reprezentata, sunt in principal ateliere mestesugaresti traditionale.</p> <p>•Comertul: in comuna sunt sedii de firma pentru comert alimentar si mixt, petrolier, servicii de turism <i>Disfunctionalitati:</i> serviciile comerciale nu sunt reprezentate in cadrul comunei, apropierea de orasul Saliste capteaza atentia si interesul locuitorilor in toate domeniile.</p> <p>•Turismul in zona montana nu are o reprezentare pe masura potentialului natural, colibele din plai sunt utilizate in cadru familial, mai mult productiv si mai putin ca turism rural autentic, dar nu in forma organizata.</p> <p>•Populatia: in anul 2011 – 1.574 locuitori, din care 656 persoane ocupate. Comuna Tilisca face parte din grupul de comune cu o scadere semnificativa a populatiei, cu 24 %.</p>	<p>administratia locala mai ales, in contextul programelor de dezvoltare sustinute de fonduri europene. Aceasta infrastructura va putea atrage investitori privati in masura sa constituie celulele productive: fermele.</p> <p>Cadrul normativ local – permisiuni, restrictii, taxe, avize, acorduri, autorizatii – este extrem de important si se poate asigura prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezervarea de spatii in gospodarii de terenuri cu aceasta functiune; - Punerea la dispozitia spre concesiune a unor terenuri in extravilan, proprietate a comunei; - Acordarea de permisiuni conforme cu normele europene; - Acordarea de facilitati la plata taxelor si impozitelor; - Simplificarea documentelor; - Sustinerea in mod special a investitorilor care asigura servicii complementare activitatii fermelor; - Spatii de depozitare; - Servicii de colectare si distributie a produselor; - Servicii de mecanizare; - Servicii sanitar-veterinare; - Servicii de consultanta agricola. <p>2. Sprijinirea activitatilor de servicii, in baza unui plan de masuri pe termen lung care sa faciliteze exploatarea si prelucrarea lemnului, prelucrarea productiei agrozootehnice.</p> <p>3. Stimularea activitatii turistice: alocarea de terenuri cu functiune turistica dominanta si functiuni complementare corespunzatoare; stabilirea unei numar de cerinte de conformare a constructiilor deja existente: in zona centrala arhitectura unitara, traditionala; amplasarea judicioasa in parcela/lot, aliniament; stabilirea unei politici de dispersare uniforma in teritoriu a unitatilor turistice; rezervarea unor suprafete de teren pentru amenajarea speciale in zona montana (trasee turistice, zone de picnic, campare, zone de belvedere).</p>	<p>surselor de poluare.</p>

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
		<p>•<i>Masuri in continuare</i> Cazurile critice in dezvoltarea economica a comunei sunt: turismul si agrementul care se pot rezolva numai prin aplicarea unor strategii pe termen lung. Celelalte aspecte ale activitatii economice se pot stimula prin masuri punctuale, in continuare, care pot avea efecte imediate:</p> <p>1. Completarea infrastructurii rurale de baza retea de canalizare menajera in satul Rod: Prin aceste masuri se va crea cadrul minim de dezvoltare economica a comunei, cresterea confortului populatiei, favorizand amplasarea in gospodarii a unor unitati de productie mestesugaresti, servicii, comert.</p> <p>2. Stimularea dezvoltarii serviciilor si comertului:</p> <p>a). destinate populatiei: ingrijire personala, reparatii inventar gospodaresc, accesare IT, comunicatie, transport local, sanatate, cult, cultura, invatamant, comert cu produse de larg consum.</p> <p>b). destinate sectorului productiv: industriei alimentare, agriculturii pe suprafete mici de teren, reparatii utilaje, echipamente, colectarea si distribuirea productiei, depozitare materiale diverse, comert en-gros si en-detail cu materii prime si materiale de factura agro-zootehnica si manufacturiera traditionala in zona.</p> <p>•<i>Obiective de utilitate publica propuse a se realiza (2015-2024):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Indiguire cursuri de apa; -Retea de canalizare, Rod -Modernizare sistem stradal; -Accese si utilitati Lunca -Sala de sport; -Zona de agrement, festival, acces Cetatea Dacica Camin cultural, reconstruire -Sistem comunal de iluminat verde 	

Factor de mediu	Aspect identificat	Propunerea finala PUG	Criteriile care au condus la alegerea variantei prezentate
<p>10. Zonarea teritoriala / Urbanism, dezvoltare rurala</p>	<p>•UAT Tilisca=5.277 ha</p> <p>•Intravilan existent=137,52 ha, din care: -loc. Tilisca = 70,14 ha -loc. Rod = 64,68 ha -Trupuri = 2,71</p>	<p>•Intravilan propus=137,00 ha, din care: -loc. Tilisca = 70,14 ha -loc. Rod = 64,68 ha -Trupuri = 2,18 ha</p> <p>•Modificarea intravilanului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - micșorarea intravilanului comunei, pe ansamblu, cu suprafața de 0,53 ha, din care: - mentinerea intravilanului satului Tilisca; - mentinerea intravilanului satului Rod; - micșorarea intravilanului în trupuri izolate cu 0,53 ha, prin reconfigurarea și actualizarea lor. <p>•<i>Măsuri în continuare:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea indiguirilor; Realizarea infrastructurii de acces și circulație în zona Lunca; - Crearea condițiilor de realizare a obiectivelor de utilitate publică prevăzute în lista; - Continuarea demersurilor pentru derularea proiectului de amenajare a strazilor; - Elaborarea documentațiilor de urbanism prevăzute în PUG pentru zonele din intravilan unde se vor amplasa investițiile. - Elaborarea documentațiilor pentru investițiile propuse, de proiectare, fazele S.F., P.A.C., elaborarea P.T., D.D.E., D.E. 	<p>Alternativa propusă pentru armonizarea funcțiunilor în intravilan și extinderea rețelelor de utilități permite dezvoltarea durabilă a localității prin stabilirea funcțiunilor, separarea zonelor de locuit de celelalte activități.</p>

**11. MASURILE AVUTE IN VEDERE PENTRU
MONITORIZAREA EFECTELOR SEMNIFICATIVE ALE
IMPLEMENTARII PLANULUI DE URBANISM GENERAL**

Program de monitorizare a efectelor semnificative ale implementarii PUG Tilisca

Aspect/ factor de mediu	Obiectivul relevant pentru mediu	Indicator	Frecventa	Surse de informare	Responsabilitate
APA	<p>1.Dezvoltarea infrastructurii edilitare si managementul durabil al resurselor de apa.</p> <p>2.Cresterea calitatii vietii prin diminuarea pagubelor produse ca urmare a inundatiilor.</p> <p>4.Asigurarea apei potabile de calitate pentru toti locuitorii comunei.</p> <p>3.Asigurarea sistemelor de canalizare in localitatile cu peste 2000 l.e., conform cerintelor Directivei 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate menajere.</p>	<p>-lungime retea de alimentare cu apa si canalizare</p> <p>-suprafata de teren pe care se executa lucrari de combatere a inundatiilor sau lungime de rau</p> <p>- parametri de calitate a apelor uzate evacuate</p> <p>-clasa de calitate a receptorului natural</p>	<p>-anual</p> <p>-se va face monitorizare regulata conform autorizatiei de gospodarire a apelor</p>	<p>-P.V. de punere in functiune si PT cu autorizatie de constructie.</p> <p>-Avize de gospodarirea apelor emise.</p> <p>-Rezultatele analizelor de laborator prin comparatie cu prevederile din L 458/2002 pentru apa potabila si HG 352/2005 pentru apa epurata evacuata.</p>	<p>Primaria Tilisca</p> <p>CL Tilisca</p> <p>SGA Sibiu – DA Olt</p>
AER	<p>1.Mentinerea calitatii aerului inconjurator in zonele care se incadreaza in limitele prevazute de normele in vigoare pentru indicatorii de calitate.</p>	<p>- km drum modernizat</p> <p>- km drum nou construit</p>	-anual	<p>-Colectarea informatiilor existente la nivelul documentatiilor pentru - Autorizatii de construire. P.V. la terminarea lucrarilor.</p>	<p>Primaria Tilisca</p> <p>CL Tilisca</p>
SOL	<p>1.Reducerea si prevenirea poluarii si degradarii solurilor.</p> <p>2.Imbunatatirea calitatii solurilor si utilizarea durabila a resurselor de sol.</p>	<p>-numarul sanctiunilor contraventionale aplicate, legate de evacuari necontrolate in cursuri de suprafata, legate de depozitarea neconforma a deseurilor sau legate de construirea unor imobile fara autorizatii de constructie.</p>	-anual	<p>-Evidenta zonelor sensibile sub aspectul lipsei retelei de canalizare.</p> <p>-Evidenta abonatilor la serviciul de apa-canal.</p> <p>-Procese verbale de aplicare a sanctiunilor.</p>	<p>Primaria Tilisca</p> <p>CL Tilisca</p> <p>APM, SGA</p>

Aspect/ factor de mediu	Obiectivul relevant pentru mediu	Indicator	Frecventa	Surse de informare	Responsabilitate
Gestiunea deseurilor	1. Dezvoltarea unui sistem de management integrat al deseurilor, a unui sistem de colectare selectiva si promovarea reciclarii deseurilor, dezvoltarea de facilitati conforme de tratare a Deseurilor.	-numarul abonatilor la serviciul de salubritate. -cantitatile de deseuri colectate selectiv si categoria acestor deseuri. -numarul sanctiunilor contraventionale legate de depozitarea neconforma a deseurilor.	-anual.	-S.C. MARGINIME S.A. -P.V. de aplicare a sanctiunilor.	Primaria Tilisca CL Tilisca S.C. MARGINIME S.A.
Sanatatea populatiei	1. Obiectivul strategic general al protectiei mediului il constituie imbunatatirea calitatii vietii in Romania prin asigurarea unui mediu curat, care sa contribuie la cresterea nivelului de viata al populatiei, imbunatatirea calitatii mediului, conservarea si ameliorarea starii patrimoniului natural de care Romania beneficiaza.	- parametri de calitate ai apei potabile -numar/frecventa boli epidemiologice generate din consumul de apa	-conform legislatiei in domeniul sanitar se va face o monitorizare regulata.	-Se vor compara rezultatele cu prevederile HG nr. 974/2004. -Cabinet medical din sat Tilisca.	Primaria Tilisca CL Tilisca
Riscuri naturale	1. Protectia populatiei si bunurilor materiale prin diminuarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor.	-mp teren neproductiv datorita proceselor de eroziune, alunecare si inundatii -mp suprafata teren stabilizat; -ml lucrari protectie maluri, combatere inundatii.	-anual	-P.V. la terminarea lucrarilor -Evidente OSPA	Primaria Tilisca CL Tilisca
Biodiversitate	1. Conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a habitatelor naturale, a speciilor de flora si fauna salbatica si reconstructia ecologica a sistemelor	-% din suprafata habitatului care este pierdut la nivelul sitului Natura2000.	-anual	-Custodele ariei naturale protejate.	Primaria Tilisca CL Tilisca

Aspect/ factor de mediu	Obiectivul relevant pentru mediu	Indicator	Frecventa	Surse de informare	Responsabilitate
	deteriorate. 2. Gestionarea durabila a padurilor si sustinerea rolului acestora in viata social-economica a tarii.	-schimbari in densitatea populatiilor (nr. indivizi/suprafata).			Custodele ariei naturale protejate.
Patrimoniul cultural	1. Protectia patrimoniului si pastrarea valorilor culturale.	-evidenta monumentelor istorice si a zonelor de protectie pe teritoriul comunei Tilisca.	-anual	-Primaria Tilisca. -Directia pt. Cultura si Patrimoniu jud. Sibiu	Primaria Tilisca CL Tilisca Directia pt. Cultura si Patrimoniu jud. Sibiu
Mediul socio-economic	1. Dezvoltarea unei economii profitabile in toate zonele tarii in vederea cresterii bunastarii populatiei.	-PIB comuna Tilisca	-anual	-buget local, evidente economice	Primaria Tilisca CL Tilisca
Zonarea teritoriala/ Urbanism, dezv. rurala	1. Imbunatatirea calitatii mediului si asigurarea unui nivel inalt al calitatii vietii in zonele urbane si rurale. 2. Reducerea poluarii fonice.	-numar Cetificate de urbanism si Autorizatii de construire eliberate -numar sesizari primite legate de functiuni incompatibile in teritoriul administrativ, sau legate de poluari ale mediului si nivelului de zgomot.	-anual	-Registru hotarari ale consiliului local. -Evidente serviciul de urbanism. -Registru primarie. -Sesizari primite de la populatie (Primarie, APM)	Primaria Tilisca CL Tilisca

REZUMAT FARA CHARACTER TEHNIC